

SAK

SAK:n toimintakertomus ja tilinpäätös 2005

SISÄLLYS

Sisällys.....	1
TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	3
Taloudelliset lähtökohdat.....	3
Yhteiskunnalliset ja työmarkkinapoliittiset lähtökohdat.....	4
Järjestölliset lähtökohdat.....	4
HALLINTOELINTEN KOKOUKSET.....	5
Valtuusto.....	5
Hallitus.....	6
TOIMINNAN JA EDUNVALVONNAN PAINOPISTEET.....	7
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	7
Tasapainoinen talous- ja työllisyyskehitys.....	7
Palkkaperusteisen sosiaalivakuutuksen turvaaminen ja kehittäminen.	8
Globalisaation vaikutusten hallinta.....	11
EU:n laajentumisen ja syvenemisen vaikutusten hallinta.....	12
Jäsenvaikuttavuus.....	16
Jäsenistön ostovoiman varmistaminen ja oikeudenmukainen tulonjako.....	16
Tulopoliittinen sopimus vuosille 2005-2007.....	17
Kunnolliset työsuhteet.....	17
Työhyvinvoinnin parantaminen.....	17
Työelämän kehittäminen.....	19
Ammatillisen osaamisen vahvistaminen.....	20
Sukupuolten tasaveroisen aseman edistäminen.....	21
Järjestöllinen ja edunvalvonnalleen toimintakyky.....	22
Kolmikantayhteistyön ja sopimusjärjestelmän toimivuus.....	22
Yhteiskuntavaikuttamisen vahvistaminen.....	23
Vahvan jäsenpohjan varmistaminen.....	24
Vahva järjestötoiminta.....	26
Luottamushenkilöstön toimintaedellytysten varmistaminen ja parantaminen.....	30
Koulutuksen kehittäminen.....	31
Aluepolitiikka ja aluekehittäminen.....	33
Hankekeskus.....	34
Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma.....	35
Monikulttuurisuustyö.....	35
Petmo -projekti.....	36
Koulu- ja työmarkkinatiedotus.....	37
SAK:n jäsenmikrohanke.....	38
SAK:n kulttuurirahasto.....	38
Kulttuurialojen ammattiliittojen neuvottelukunta.....	38
SAK:n viestinnän kehittäminen.....	38
SAK:n lehdet.....	42

Työyhteisön ja henkilöstön uudistuminen ja työkyky.....	45
SAK:n talouden kehittäminen.....	46
Toimistoja sisäiset palvelut.....	46
Tietohallinto.....	46
Työpaikkatoimikunta.....	47
SAK:n henkilöstö.....	48
Henkilöstötilinpäätös.....	53
TILINPÄÄTÖS.	54
Tilinpäätökseen liitetty toimintakertomus.....	54
JÄSENYYDET JA OSAKKUUDET.....	73
HALLINTOELIMET.....	74
Valtuusto.....	74
SAK:n hallituksen jäsenet 2001-.....	80
Johtoryhmä.....	82
Työvaliokunta.....	82
Muut valiokunnat.....	83
Toimialaneuvottelukunnat.....	83
JÄSENMÄÄRÄT.....	84
LAUSUNNOT.....	85

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Taloudelliset lähtökohdat

Maailmantalouden kasvu jatkui nopeana vuonna 2005. Kasvun vetureina toimivat yhä Yhdysvallat, Kiina ja joukko muita Aasian nopeasti kasvavia talouksia. Kasvua ei hillinnyt edes syksyllä ennätysellisen korkealle tasolle noussut öljyn hinta. Öljyn hinnan nousun taustalla oli kasvanut kysyntä, epävarmuudet tuotantoalueilla ja Yhdysvaltoja koetelleet hirmumyrskyt. Loppuvuodesta öljyn hinta hieman laski, mutta pysyi yhä selvästi korkeammalla tasolla kuin vuonna 2004 keskimäärin. Vaikka öljyn hinnan nousu ei leikannut maailman talouskasvua välittömästi, heikkenivät maailmantalouden kasvunäkymät kuitenkin loppuvuodesta.

Euroalueen talouskasvu piristyi vuoden 2005 loppua kohti hieman kansainvälisen kysynnän ja heikentyneen euron vauhdittamana. Koko vuoden keskimääräinen kasvu jäi kuitenkin noin 1,3 prosenttiin eli selvästi hitaammaksi kuin edellisenä vuonna. Euroalueen ongelmat liittyivät erityisesti Italiaan ja Saksaan. Pienissä maissa kehitys on ollut parempaa.

Suomen kokonaistuotannon kasvu jäi viime vuonna 2,1 prosenttiin. Kasvu olisi ollut lähes prosenttiyksikön nopeampaa ilman metsäteollisuuden seitsemän viikkoa kestänyttä työsulkua kesällä. Työsulku leikkasi myös viennin kasvua. Investointien määrä kasvoi vain 1,7 prosenttia. Yksityinen kulutus kasvoi noin kolme ja puoli prosenttia suotuisan ansio- ja työllisyyskehityksen myötä.

Työllisyys kehittyi myönteisesti vuonna 2005: Neljännellä vuosineljänneksellä työllisiä oli 48.000 enemmän kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Työllisyys parani kaikilla muilla päätoimialoilla paitsi liikenteessä. Erityisen merkille pantavaa oli, että myös teollisuuden työllisyyden useita vuosia jatkunut heikkeneminen kääntyi nousuun.

Työllisyysaste (työllisten osuus 15-64 -vuotiaista) nousi 68,0 prosenttiin, kun se edellisenä vuonna oli 67,2 prosenttia. Työttömyysaste laski viimeisellä vuosineljänneksellä 7,6 prosenttiin, mikä oli 0,3 prosenttiyksikköä alempi kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Vuoden keskimääräinen työttömyysaste oli kuitenkin noin 8,4 prosenttia, mikä on 0,4 prosenttiyksikköä alempi kuin edellisenä vuonna.

Palkansaajien nimellisansiot nousivat vuonna 2005 keskimäärin 3,6 prosenttia ja reaaliensiot 2,7 prosenttia, kun inflaatio oli 0,9 prosenttia. Öljytuotteiden hintojen nousu kiihdytti inflaatiota noin prosentilla. Viestintään ja tietotekniikkaan liittyvät hinnat ja maksut puolestaan halpenivat tuntuvasti ja hidastivat kuluttajahintaindeksin nousua lähes puolella prosenttiyksiköllä.

Yhteiskunnalliset ja työmarkkinapoliittiset lähtökohdat

Globalisaatiokehitys ja yritysten tuotannon siirtyminen ns. halvan työvoiman maihin on puhuttanut työelämää ja yhteiskuntaa. Vuoden aikana aloitettiin useita tuhansia työntekijöitä koskeneita yhteistoimintaneuvotteluja, jotka johtivat pääsääntöisesti myös irtisanomisiin.

Suomen ja suomalaisen palkansaajan kannalta on pidetty hyvänä ja välttämättömänä sitä, että yritykset kansainvälistyvät ja hakevat uusia markkinoita. Merkillepantavaa on ollut se, että menestyneet ja Suomessa toimintaa harjoittavat, kannattavat yritykset ovat siirtäneet tuotantoa ns. halvan työvoiman maihin. Pelkästään voittojen maksimointiin perustuvat tuotannon siirtämiset on kuitenkin koettu vastuuttomiksi ja moraalittomiksi. Erityisesti on arvosteltu yrityksiä joiden investointeihin sekä tutkimus- ja tuotekehittelyyn on käytetty yhteiskunnan varoja. Oikeutetusti on puhuttu yritysten yhteiskuntavastuun murentumisesta. Myös muutamien isojen pörssiyhtiöiden johtajien palkkio- ja optio-ohjelmat herättivät toimintavuonna keskustelua oikeudenmukaisesta tulonjaosta ja yhteiskuntavastuusta.

Hallituksen budjettiesitys huomioi tulopoliittisen kokonaisratkaisun yhteydessä sovitut veroratkaisut ja muut talouden kasvuun tähtäävät toimet.

Merkittävin työmarkkinaselkkaus käytiin Metsäteollisuuden ja Paperiliiton välillä. Metsäteollisuus käytti poikkeuksellisen kovia toimia tavoitteidensa läpiviemiseksi. Paperiliiton työntekijöiden pääsy työpaikoille estettiin seismäksi viikoksi saartotoimenpitein. Selkkauksen yhteydessä käynnistyi myös keskustelu työnantajapolitiikan yleisemmästä kiristymisestä.

Loppuvuodesta käynnistyi presidentinvaalikampanja. Kampanjan aikana erityisesti Keskusta ja Kokoomus paheksuivat SAK:n roolia ja asettumista tukemaan Tarja Halosta presidentiksi. Kampanjan aikana käsiteltiin monia palkansaajille tärkeitä kysymyksiä, kuten kolmikantayhteistyön merkitystä ja tulevaisuutta, yleissitovien sopimusten oikeutusta sekä työhyvinvointiin ja työn- ja perhe-elämän yhteensovittamiseen liittyviä kysymyksiä.

Järjestölliset lähtökohdat

SAK tilasi VTT, dosentti Pentti Puoskarilta selvityksen siitä, miten toimiala- ja ammattirakenteiden muutokset vaikuttavat sopimustoimintaan ja järjestö-rakenteisiin. Selvityksen pohjalta on käyty keskustelua SAK:n hallituksessa ja valtuustossa. Keskustelu jatkuu SAK:n 17. edustajakokouksen valmistelujen yhteydessä.

Puoskarin selvityksen mukaan ay-liikkeen organisaatiossa tapahtuu lähi-vuosina muutoksia jo pelkästään järjestöllisten tekijöiden takia. Muutoksia aiheuttavat mm. sukupolvenvaihdos ja ammattiliittojen kiristynvä kilpailu jäsenistä. Järjestörakenteen kehittämissuuntia määriteltäessä on huomioon otettava myös mm. toimiala- ja yritys-rakenteen kehitys. Tuotantorakenteen muuttuessa palveluvaltaisemmaksi joudutaan pohtimaan, millainen toimin-

taorganisaatio ja sopimusrakenne tukevat parhaalla mahdollisella tavalla järjestäytymisasteen nostamista.

SAK:n valtuusto keskusteli syyskokouksessaan liittorakenteen kehittämistä Suomen Elintarviketyöläisten Liiton SELn valtuustoaloitteen pohjalta. Valtuusto totesi päätöksessään, että liittofuusioissa päätösvalta on jäsenliitoilla. Valtuusto korosti, että edunvalvonnan tuloksellisuutta voidaan edistää myös ajanmukaistamalla järjestörakenteita.

HALLINTOELINTEN KOKOUKSET

Valtuusto

SAK:n valtuusto kokoontui sääntömääräiseen kevätkokoukseensa Kiljavan opistolle 20. - 21.5.2005. Valtuusto hyväksyi SAK:n toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen vuodelta 2004 sekä myönsi tili- ja vastuuvapauden hallitukselle ja muille tilivelvollisille. Valtuusto käsitteli seitsemän liittojen tekemää esitystä.

Valtuuston kokouksen aikana oli käynnissä metsäteollisuustyönantajien julistama työsulku. Päätöslausumassaan valtuusto piti työsulkua kohtuuttomana ja ylimitoitettuna toimenä. Työnantajien heikennysvaatimuksia pidettiin uhkana koko ammattiyhdistysliikkeelle. SAK:n valtuusto ei hyväksy työnantajan pakkotoimilla tapahtuvaa työntekijöiden etujen heikentämistä. Metsäteollisuustyönantajien on palattava tasavertaiseen, myös toista osapuolta huomioon ottavaan neuvotteluasetelmaan. Suomalaisen työelämän vahvuus on yhdessä sopiminen, jota ei pidä tuhota hetkellisten virhearviointien vuoksi. SAK:n valtuusto ilmaisi tukensa Paperiliitolle sen pyrkiessä tulopoliittisen kokonaisratkaisun mukaiseen sopimukseen. SAK:n liitot olivat myös valmiita Paperiliiton niin pyytäessä erikseen sovittaviin tukitoimiin.

Kevätvaltuusto hyväksyi myös kannanoton, jossa korostettiin vanhemmuuden kustannusten tasaamista ja tuettiin asian kolmikantaista valmistelua. Toisessa kannanotossa valtuusto ilmaisi tukevansa Tarja Halosen uudeleentalintaa tasavallan presidentiksi.

Valtuuston sääntömääräisessä syyskokouksessa 25. - 26.11.2005 Kiljavan opistolla hyväksyttiin SAK:n talous- ja toimintasuunnitelma vuodeksi 2006 ja käsiteltiin viisi jäsenliittojen tekemää esitystä. Kokouksessa vieraili ja käytti puheenvuoron tasavallan presidentti Tarja Halonen.

Päätöslausumassaan valtuusto kiinnitti huomiota luottamusmiesten asemaan. SAK on ollut valmis laajentamaan ja kehittämään paikallista sopimista työpaikoilla. Paikallisen sopimisen vahvistaminen edellyttää kuitenkin samalla luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen aseman ja toimintaedellytysten parantamista. Paikallinen sopiminen voi toteutua vain, jos luottamushenkilöstölle taataan tasa-arvoinen neuvotteluasema, riittävä työsuhteturva ja tiedonsaantimahdollisuudet. SAK:n valtuusto paheksui työn-

antajien toimia luottamushenkilöiden työn hankaloittamiseksi ja aseman heikentämiseksi, ja piti niitä vakavana uhkana yhteistoiminnalle. Luottamusmiesten työsuhteen purkamiset kertovat, että luottamusmiesten työsuhteturva ei ole riittävä. Luottamushenkilöiden aseman vahvistamiseksi ja työsuhteturvan parantamiseksi on tehtävä kaikki voitava.

Lähtökohtana käynnissä olevassa yhteistoimintalain uudistamisessa valtuusto piti lain kehittämistä irtisanomislaista ennakoivaksi työelämän kehittämisen puitelaiksi. Yt-lakia uudistettaessa on tärkeää liittää myös kuntasektori yhteistoimintalain piiriin sekä ulottaa laki nykyisestä, yli 30 hengen työpaikoista, kaikkiin yli 10 hengen työpaikkoihin. Valtuusto kiinnitti huomiota myös tilaajavastuun toteuttamiseen voimassaolevan tulopoliittisen kokonaisratkaisun mukaisesti.

Hallitus

Vuoden 2005 aikana SAK:n hallitus kokoontui 11 kertaa. Edellisen vuoden lopulla sovitun tulopoliittisen kokonaisratkaisun jatkotoimet (mm. muutosturvan voimaansaattaminen ja muut TUPO-työryhmät) sekä aukiolleiden sopimusalojen (erityisesti paperiteollisuuden) tilanne oli esillä hallituksen kokouksissa kevätkaudella. Hallitus käsitteli myös mm. valtion budjettikehyksiin ja vuoden 2006 budjettiin vaikuttamista, työmarkkinatuen aktivointiuudistusta ja eläkeuudistukseen liittyvää lakipakettia. NOSTE -ohjelma, Osaava pärjää - hanke sekä Liikkeessä -toiminta olivat myös esillä kevään kokouksissa.

Syksyllä hallitus käsitteli lähestyvään edustajakokoukseen ja vuonna 2007 oleviin SAK:n 100 -vuotisjuhliin liittyviä valmisteluja. Edunvalvonta-asioista esillä olivat mm. perhevapaiden kustannusten tasaaminen, harmaan talouden torjunta ja tilaajavastuu sekä aktiivisen työvoimapolitiikan uudistukset. Seminaarissaan lokakuussa hallitus käsitteli mm. raporttia toimialarakenteen muutosten vaikutuksista liittorakenteen kehittämiseen.

TOIMINNAN JA EDUNVALVONNAN PAINOPISTEET

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Tasapainoinen talous- ja työllisyyskehitys

Vuoden 2004 lopulla solmittu pitkäkestoinen ja kattava tulopoliittinen sopimus loi vakauttavat puitteet vuoden 2005 taloudelliselle kehitykselle, mitä ei edes metsäteollisuuden kesällä toimeenpanema seitsemän viikkoa kestänyt työsulku pystynyt täysin pilaamaan. Työsulku oli poikkeuksellinen toimi ja se kuvasti työmarkkinailmapiirin heikkoutta metsäteollisuudessa. SAK toimi aktiivisesti välittäjänä kiistassa.

SAK vaikutti aktiivisesti talous- ja työllisyyspolitiikkaan työttömyyden vähentämiseksi ja työllisyyden parantamiseksi sekä kehysneuvotteluissa että vuoden 2006 budjettineuvotteluissa. Budjettivaikuttamisessa panostettiin erityisesti aktiivisen työvoimapolitiikan tehostamiseen ja siihen, että tarvittaviin toimiin varataan riittävästi rahaa. Lisäksi tuettiin liikenneinvestointien lisäämistä budjettiesityksessä.

SAK julkisti kesällä työllisyyspoliittisen puheenvuoron "Paremmän työllisyyden puolesta". Puheenvuorossa esitettiin 30 toimenpidettä työvoiman kysynnän parantamiseksi, työvoiman tarjonnan lisäämiseksi sekä työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannon parantamiseksi. Useita puheenvuorossa esitettyjä toimenpide-ehdotuksia käsiteltiin ns. TUPO 2 -työryhmässä, joka etsi työmarkkinoiden toimivuutta parantavia toimia. Työryhmä sai työnsä päätökseen vuoden lopussa. SAK osallistui myös aktiivisesti työmarkkinatuen ja tukityön uudistamista koskevaan valmistelutyöhön.

Heinäkuun alussa tuli voimaan tulopoliittisessa sopimuksessa sovittu muutosturvan toimintamalli, mikä parantaa työntekijöiden asemaa irtisanomistilanteissa. Muutosturvan tavoitteena on nopeuttaa uudelleen työllistymistä. Vuoden loppupuoliskolla tehtiin noin 6 000 työpaikkansa menettäneelle työllistymisohjelma.

SAK tuki EU:n talous- ja työllisyyspoliittisten toimien koordinaatiota. Myös Lissabonin strategian toteuttamista tuettiin, mutta korostettiin samalla, että sosiaalista ulottuvuutta ei saa jättää strategiasta pois.

Julkisen sektorin rahoitusylijäämä suhteessa kokonaistuotantoon kasvoi ennakkotietojen mukaan hieman edellisvuodesta. Kasvu johtui valtion rahoitusylijäämän kasvusta 0,6 prosenttiin bruttokansantuotteesta. Sosiaaliturvarahastojen ylijäämä oli 2,5 prosenttia bruttokansantuotteesta. Kuntien alijäämä pysyi ennallaan ja oli 0,7 prosenttia bruttokansantuotteesta. Valtiontalouden ennakoidaan pysyvän lievästi ylijäämäisenä myös tänä vuonna, mutta valtiontalouden tila asettaa kuitenkin tiukat rajat menoille eikä uusiin veronkevennyksiin enää ole varaa.

EKP nosti joulukuussa ohjauskorkoaan 0,25 prosenttiyksikköä. Se oli ensimmäinen koronnosto kahteen ja puoleen vuoteen. Vaikka korkoa nostettiin vain hieman, oli se merkki siitä, että erittäin alhaisen korkotason aika on vähitellen ohi.

Elinkeinopoliittinen edunvalvonta eri toimialoilla tähtäsi investointien vauhdittamiseen työllisyyskehityksen parantamiseksi. EU-tasolla vaikutettiin kemikaaliasetuksen sisältöön ja palveludirektiivin sisällön valmisteluun. Lisäksi seurattiin päästökaupan vaikutuksia. Kotimaassa vaikutettiin hallituksen energia- ja ilmastoselonteon sisältöön, Lissabonin strategian kansalliseen päivitykseen, yrittäjyyden politiikkaohjelman sisältöön ja kasvuyritysten riskirahoituksen lisäämiseen. Lisäksi vauhditettiin kotimaisia kaivosinvestointeja. Yritysten kriisitilanteissa pyrittiin löytämään vaihtoehtoja irtisanomisille.

Kysymys monikansallisten yritysten vastuusta ja valvonnasta on jäänyt paljolti yleisen globalisaatiokeskustelun varjoon. Suomessa monikansallisten yritysten toimintaa seurataan kauppa- ja teollisuusministeriön alaisessa toimikunnassa, jossa ammattiyhdistysliike on edustettuna. Vuoden aikana ei kuitenkaan edes ammattiyhdistysliike tuonut Suomessa yhtään tapausta, jossa OECD:n toimintaohjeita olisi rikottu, toimikunnan tai OECD:n tutkittavaksi.

Palkkaperusteisen sosiaalivakuutuksen turvaaminen ja kehittäminen

Eläketurva

Toimintavuoden aikana annettiin eduskunnalle kolmikantaisesti valmisteltu esitys uudeksi työntekijän eläkelainsäädännöksi (TyEL), jossa TEL, LEL ja TaEL yhdistetään yhdeksi laiksi, ja jossa viimeistellään vuosien 2001 ja 2002 eläkesopimusten mukaiset eläkevakuuttamista koskevat uudistukset. Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta pyysi esityksestä lausunnot perustuslakivaliokunnalta, lakivaliokunnalta sekä työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalta. SAK:n asiantuntijat olivat kuultavina eduskunnassa ja seurasivat tiiviisti esityksen käsittelyä eri valiokunnissa.

Sosiaaliturvalakien selkeyttäminen jatkui toimintavuoden aikana kansaneläkelain ja vammaisetuslakien ajanmukaistamisella. SAK:n edustajat osallistuivat näiden lakiesitysten kolmikantaiseen valmisteluun.

Ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien mahdollisuus eläketukeen toteutettiin toukokuun alusta 2005. Pitkään työttömänä olleille vuosina 1941 - 47 syntyneille suotiin mahdollisuus työmarkkinatukea pysyvämpään toimeentuloon. Etuuteen oikeutettuja oli yhteensä noin 4000. SAK osallistui lainmuutoksen valmisteluun.

SAK:n edustajat vaikuttivat keskeisesti työmarkkinajärjestöjen neuvotteluryhmän ja hallituksen yhteistyönä käynnistettyyn selvitystyöhön työeläkelaitosten sijoitussäännösten kehittämiseksi. Selvitystyötä tehtiin tiiviisti koko

toimintavuoden, ja neuvotteluryhmän apuna toimi laaja työeläkelaitosten ja Eläketurvakeskuksen asiantuntijaryhmä.

Toimintavuoden aikana jatkui myös pankinjohtaja Matti Louekosken selvitystyö työeläkeyhtiöiden hallintolain uudistamiseksi. Toimeksiannon mukaisesti selvitystyötä tehtiin muun muassa työmarkkinajärjestöjä kuullen. Näin ollen SAK:n edustajilla oli mahdollisuus esittää palkansaajapuolen näkemyksiä tarpeellisiksi lainsäädäntömuutoksiksi. Selvityshenkilön syyskuussa 2005 esittämän väliraportin johdosta myös SAK antoi perusteellisen lausunnon. Lisäksi SAK:n edustajat osallistuivat aktiivisesti raportin linjauksia koskevaan julkiseen keskusteluun. Lausuntokierroksen jälkeen sosiaali- ja terveysministeriö antoi jatkoaikaa lopullisten esitysten valmistelemiseksi korostaen pyrkimystä esitysten hyväksymiseen. Loppuvuodesta 2005 selvityshenkilö jatkoikin keskusteluja työmarkkinajärjestöjen kanssa entistä tiiviimmin.

Sairausvakuutus

SAK:n edustajat osallistuivat kolmikantaiseen työhön, jossa valmisteltiin muutosesitykset sairausvakuutuslakiin ja työsopimuslakiin sairausvakuutuksen osapäivärahasta. Osapäiväraha on tarkoitettu helpottamaan työhön paluuta pitkähkön sairausloman jälkeen.

Työttömyysturva

Syksyn 2004 tuloratkaisussa sovittu muutosturva tuli voimaan heinäkuussa. Työttömyysturvalakiin sekä lakiin julkisista työvoimapalveluista valmisteltiin sovitun mukaisesti ns. muutosturvaa koskevat säädökset. Tässä kolmikantaisessa työssä SAK:n edustajat olivat keskeisesti mukana. Uudistuksesta tiedotettiin lukuisissa tilaisuuksissa, joita järjestettiin eri puolilla maata. Muutosturva merkitsee parempaa työttömyysturvaa irtisanotuille työllistymisohjelman ajalta sekä entistä suunnitelmallisempaa toimintaa uuden työn tai koulutuksen hankkimiseksi. Muutosturva osoittautui heti voimaantultuaan tarpeelliseksi uudistukseksi.

SAK:n edustajat osallistuivat sosiaali- ja terveysministeriön johdolla toimivan kolmikantaisen työttömyysturva-asiamiestyöryhmän työhön. Työryhmässä valmisteltiin muun muassa hallituksen esitys, jonka mukaan soviteltua työttömyyspäivärahaa voidaan maksaa enimmäismaksuajan täyttymisestä huolimatta vuoden 2007 loppuun asti. Koulutuspäivärahan saamisedellytyksiä parannettiin muun muassa lyhentämällä työttömyysedellytystä 65 päivään.

Työttömyyskassojen kehittämishanke

Työttömyyskassojen toiminnan kehittämishanketta valmisteltiin SAK:n ja liittojen työnjakotyöryhmän esitysten ja SAK:n valtuuston päätöksen pohjalta. Tavoitteeksi asetettiin työttömyyskassojen toiminnan ja jäsenpalvelujen kehittäminen, kassojen yhteistyön lisääminen, jäsenmaksujen tasauksen uudistaminen sekä jäseneksiliittymisen helpottaminen.

Tapaturmavakuutus

Tapaturmavakuutuksen uudistamista jatkettiin epävirallisessa kolmikantaryhmässä. Valmisteltiin myös lakimuutos, jolla pyritään turvaamaan vakuutettujen edut työtapaturmavakuutusta harjoittavan yhtiön rajat ylittävissä sulautumisissa, jakautumisissa tai kotipaikan siirroissa.

Osana sosiaaliturvalakien selkeyttämishanketta käynnistyy vuoden 2006 aikana tapaturmavakuutuslain kokonaisuudistus. SAK:ssa käynnistettiin valmistelut palkansaajapuolen tavoitteiden määrittelemiseksi.

Sosiaaliturvan rahoitus

Työmarkkinajärjestöjen eläkeneuvotteluryhmässä SAK:n edustajat vaikuttivat toimintavuoden aikana työeläkelaitosten sijoitustuottovaatimuksen tason eli laskuperustekoron määrittelyyn sekä osallistuivat neuvotteluihin vuoden 2006 TEL-maksusta.

Vuoden 2005 aikana viimeisteltiin sairausvakuutuksen rahoitusuudistus, ja eduskunta hyväksyi asiaa koskevat lait syksyllä. SAK toisti valmistelun ja eduskuntakäsittelyn aikana näkemyksensä, jonka mukaan myös työnantajien tulisi osallistua työtulovakuutuksen lisäksi myös sairaanhoitovakuutuksen rahoittamiseen.

SAK osallistui loppuvuodesta myös sosiaali- ja terveysministeriön epäviralliseen selvitystyöhön ns. prosenttivähennyksestä. SAK:n mielestä tästä työttömyys- ja sairausvakuutuksen päivärahoja sekä tapaturmakorvauksia leikkaavasta vähennyksestä luopuminen olisi perusteltua, mutta kustannussyistä sen pienentäminen voitaisiin tehdä asteittain. Selvitystyössä ei vuoden 2005 aikana löytynyt yksimielisyyttä.

Työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia muutettiin sen vuoksi, että muutosturvan mukaiset työllistymisohjelmalisät oli sovittu rahoitettavaksi työnantajien työttömyysvakuutusmaksuilla. Tämän lainmuutoksen vuoksi vuoden 2006 työttömyysvakuutusmaksut määrättiin poikkeuksellisesti lailla. SAK osallistui lainmuutoksen valmisteluun.

Työttömyysvakuutusrahaston hallitus ei päässyt yksimielisyyteen työttömyyskassojen jäsenmaksujen tasauksen jakamisesta vuonna 2005, ja hallinnossa määräävässä asemassa olevat työnantajajärjestöt pienensivät jaettavaa rahasummaa. Palkansaajia edustavat SAK, STTK ja Akava olisivat pitäneet jaettavan summan vuoden 2004 tasoisena.

Perhevapaat

Perhevapaista aiheutuvien kustannuksen tasaamiseksi valmistui syksyllä selvitysmiehen esitys. SAK osallistui selvitystyön pohjalta käynnistyneeseen työryhmätyöhön. SAK korosti omissa kannanotoissaan työntekijöiden vanhempainpäivärahojen korottamista, isien kannustamista vapaiden käyttöön sekä työnantajien yhteisvastuullista kustannusten tasaamista.

SAK kiinnitti huomiota myös siihen, että kaikilla aloilla ei ole palkallista äitiyslomaa.

Työministeriö asetti talvella 2005 työryhmän arvioimaan työsopimuslain perhevapaasäännösten toimivuutta. Työryhmän työ valmistui lokakuun lopussa ja esitysten pohjalta käynnistettiin lainvalmistelu. Esityksillä pyritään poistamaan joitain ongelmia ja antamaan mahdollisuus vapaiden tasaisemmalle käytölle miesten ja naisten kesken. Muun muassa ilmoitusaikojen lyhentäminen tietyissä tilanteissa ja etävanhemman oikeus tilapäiseen hoitovapaaseen olivat SAK:lle tärkeitä uudistettavia asioita.

Globalisaation vaikutusten hallinta

Globalisaation sosiaalisen ulottuvuuden vahvistamisessa keskeinen toimija on kolmikantainen Kansainvälinen työjärjestö ILO. ILO:n kansainvälinen työkonferenssi jatkoi kesäkuussa keskustelua globalisaation sosiaalista ulottuvuutta selvittäneen maailmankomission raportin esitysten toimeenpanosta. Tarkoituksena on tehdä säällisestä työstä maailmanlaajuinen tavoite. Säällisen työn tulee olla ohjaava periaate kansallisissa talous-, sosiaali- ja ympäristöpolitiikoissa. Monenvälisessä yhteistyössä on tunnustettava säällisen työn merkittävyys köyhyyden vähentämisessä. Jotta tässä onnistutaan, on ILO:n edistettävä mm kolmikannan vahvistumista kaikissa maissa.

Työkonferenssi käsitteli myös työelämän perusoikeuksien julistuksen seurantaan liittyvän maailmanlaajuisen raportin pakkotyöstä. Raportin mukaan pakkotyössä on eri puolilla maailmaa ainakin 12 miljoonaa ihmistä. Pakkotyötä tehdään erityisesti harmaan talouden piirissä. Pakkotyön, etenkin ihmiskaupan, uhreina ovat yhä useammin naiset ja tytöt. ILO tehostaa toimintaansa pakkotyön lopettamiseksi.

Työelämän normien kehittämisessä koettiin työkonferenssissa takaisku, kun kalastusta koskevaa yleissopimusta ei hyväksytty työnantajaryhmän ja useiden hallitusten vastustuksen takia. Asiaan palataan vuonna 2007. Asialistalla oli myös työntekijöiden terveyden- ja turvallisuuden edistämiseen liittyvää yleissopimus, jonka käsittely jatkuu vuonna 2006. Työkonferenssi hyväksyi lisäksi ILO:n toimintaohjelman nuorten työllisyyden edistämiseksi.

Työkonferenssi käsitteli ILO:n sopimusten soveltamista jäsenmaissa. Ammattiyhdistysoikeuksia rikotaan eri puolilla maailmaa. Erityisen synkkä tilanne on Valko-Venäjällä, Zimbabwessa ja Kolumbiassa. Burman (Myanmarin) pakkotyöongelma jatkuu edelleenkin erittäin vaikeana.

Kansainvälisen ammattiyhdistysliikkeen yhteistyö tiivistyi vuoden 2005 aikana. Vapaiden ammattiyhdistysten keskusliiton VAKL ja kristillisen Maailman työn liiton yhdistymisestä käytiin neuvotteluja VAKL:n vuoden 2004 edustajakokouksen päätösten mukaisesti. Uusi maailmanjärjestö perustetaan marraskuussa 2006.

SAK painotti kertomusvuonna vaikuttamista monikansallisiin yhtiöihin. Maailman sosiaalifoorumissa SAK järjesti yhdessä SASKn kanssa ay-liikkeen ja monikansallisten yritysten vuoropuhelua ja ammattiyhdistysoikeuksia käsittelevän seminaarin. SASKn Solidaarisuuspäivillä Kuopiossa SAK ja liitot nostivat esille urheiluvälinevalmistajien vastuullisuuden osana kampanjaa, jolla pyrittiin takaamaan välinevalmistajien vastuullisuus elokuussa Helsingissä pidetyissä yleisurheilun MM-kilpailussa.

Kansainvälisen kauppajärjestön WTO:n 6. ministerikokous pidettiin vuoden lopulla Hongkongissa. SAKn edustaja osallistui kauppaneuvottelujen valmisteluun ja palkansaajajärjestöjen yhteisenä edustajana Suomen valtuuskuntaan. Ministerikokouksen anti jäi ay-liikkeen kannalta melko laihaksi, ainakin työntekijöiden perusoikeuksien vahvistamisen näkökulmasta. Kehityksmaiden ryhmä pystyi ensimmäistä kertaa WTO:ssa esiintymään yhtenäisenä, ja sai myös läpi monia ajamiaan kantoja.

SAK nosti ay-oikeuksia ja säällisen työn merkitystä esille syyskuussa pidetyn Helsinki-konferenssin yhteydessä sekä osallistumalla aktiivisesti Kehityspoliittisen toimikunnan työhön. SAK osallistui myös yhdessä kansalaisjärjestöjen kanssa kehitysmaissa toimivien suomalaisyritysten toiminnan vastuullisuuden arviointiin.

SAKn kansainvälisen toiminnan painotuksena on ollut vuonna 2005 Kiinan suhteiden rakentaminen, ay-oikeuksien puolustaminen Kiinassa sekä Kiinassa toimivien suomalaisten yritysten kanssa aloitettu vuoropuhelu.

EU:n laajentumisen ja syvenemisen vaikutusten hallinta

Vuosi 2005 oli ensimmäinen, jolloin Euroopan unioni toimi 25 jäsenvaltion kokoisena laajennuttuaan 1.5. 2004. Talouskasvu kymmenessä uudessa jäsenmaassa ylitti selvästi entisten jäsenmaiden vastaavan, mutta monet siirtymäkauden ongelmat koettelivat uusia jäsenmaita. Esimerkiksi uusista jäsenmaista selvästi suurimman, Puolan, työttömyys pysyi 20 prosentin tuntumassa.

Vanhoista jäsenmaista vain Britannia, Irlanti ja Ruotsi olivat avanneet työmarkkinansa uusien jäsenmaiden työvoimalle ilman ehtoja. Muutto idästä ja etelästä länteen ja pohjoiseen osoittautui kuitenkin ennakoitua vähäisemmäksi. Ratkaistavista ongelmista tunnetuimmaksi osoittautui ns. Laval-konflikti Ruotsin Vaxholmissa. Kysymys oli latvialaisen rakennusliikkeen Lavalin yrityksestä kiertää Ruotsin työoikeutta palkkoja polkemalla. Asia on edelleen Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltävänä.

Euroopan ay-liike ja Euroopan ammatillinen yhteisjärjestö EAY seurasivat tiiviisti palveludirektiivin käsittelyä unionin toimielimissä. Koska palvelut muodostavat yli 70 prosenttia EU:n bruttokansantuotteesta, on vuoden aikana parlamenttikäsittelyyn menneellä direktiivillä suuri merkitys EU:n ta-

loudellisen ja sosiaalisen kehityksen kannalta. SAK:n kannanotoissa toistettiin tarve saada yhteiskunnallisesti vankka direktiivi voimaan.

Muutoin EU:n työmarkkinoita ja sosiaalipolitiikkaa koskeva lainsäädäntötyö polki paikallaan, eikä mm. kahdessa ay-liikkeen kannalta keskeisessä hankkeessa eli työaikadirektiivin ja yritysneuvostodirektiivin uudistamisessa edistytty. Päätöksenteko työaikadirektiiviä koskevasta uudistamisesityksestä siirtyi vuodelle 2006.

Työmarkkinaosapuolten eli EAY:n ja työnantajajärjestöjen UNICE:n ja CEEP:n välisen neuvotteluprosessin tulokset olivat vaatimattomia vuonna 2005. Sosiaalisessa vuoropuhelussa sovitut sopimukset ja toimintaohjelmat ulotettiin koskemaan myös uusia jäsenmaita. Vuoden lopulla järjestöt sopivat uudesta ohjelmasta vuosiksi 2006 - 2008.

Vuoropuhelua korostetaan myös ns. Lissabonin prosessissa, jossa vuonna 2000 asetettujen tavoitteiden mukaan on tarkoitus nostaa EU:n työllisyysaste 70 prosentin tasolle. Tämä tavoite on vielä hyvin kaukana - se on saavutettu vain Tanskassa, Ruotsissa ja Britanniassa. Erityisen huolestuttavaa on, että kolmen suuren jäsenmaan, Saksan, Ranskan ja Italian taantuma vain jatkui.

EU:n syvenemisen vaatima kehitys kohti selkeämpää ja kansanvaltaisempaa säädöspohjaa pysähtyi Ranskan ja Alankomaiden kansanäänestyksiin, joissa kansojen enemmistö sanoi ei perustuslailliselle sopimukselle. Sopimus kuitenkin ratifioitiin 13 jäsenmaassa. Perustuslaillisen sopimuksen osalta EU:ssa on tuumaustauko, ja vasta vuonna 2007 selvinnee, voidaan-ko sopimusluonnoksen pohjalta jatkaa.

Yhdessä muiden Itämeren alueiden keskusjärjestöjen kanssa SAK toimi aktiivisesti työvoima- ja työmarkkina-asioiden esille nostamiseksi osana Itämerineuvostossa (CBSS) käytyä keskustelua. SAK edisti myös EU:n Pohjoisen ulottuvuuden käytännön toteuttamista. Itämeren maiden ay-järjestöjen yhteistyötä pyrittiin tiivistämään esille nousseiden yhteisten edunvalvontaongelmien myötä (ns. Vaxholmin tapaus ja Viking Rosellan ulosliputus).

Suomalaisten ja pohjoismaisessa omistuksessa olevien yritysten toiminnan vastuullisuuteen Baltiassa ja Puolassa kiinnitettiin kertomusvuonna entistä enemmän huomiota. SAK osallistui tätä koskevaan Pohjolan teollisuusliit-tojen työhön Baltiassa ja VAKL:in sekä Ruotsin ay-liikkeen vastaavaan palvelualoja koskevaan projektiin. Vuoden loppupuolella nostettiin esille suomalaisten yritysten lisääntynyt kiinnostus toimia Venäjällä ja siihen liittyvät ay-oikeus- ja vastuullisuuskysymykset. Yhdessä EAY:n kanssa alettiin valmistella EU:n ja Venäjän huippukokouksen yhteyteen ajoitettavaa ay-foorumia.

SAK osallistui kolmikantaisen työministeriön työryhmän selvitystyöhön, joka käsitteli työntekijän asemaa yritysten siirtäessä tuotantoaan ulkomaille. Työryhmä luovutti selvityksensä ministeri Filatoville joulukuussa 2005. Sei-

vityksessä esitettiin muun muassa että kiinnitetään huomiota julkisten tukien takaisinperimiseen tilanteissa, joissa tuotantoa siirretään ulkomaille. Lisäksi todettiin, että siirtämistapauksia varten pitäisi yhteistyössä yritysten, työntekijöiden ja työvoimaviranomaisten kanssa kehittää ennakointijärjestelmä.

Vuonna 2003 aloitetut tietotekniikka-avusteista etätyötä koskevan eurooppatason puitesopimuksen täytäntöönpanoa koskevat työmarkkinakeskusjärjestöjen väliset ja varsin vaikeiksi osoittautuneet neuvottelut saatiin päätökseen toukokuussa 2005. Puitesopimuksen mukaan se tulisi saattaa täytäntöön työmarkkinaosapuolten omien menettelyjen ja käytäntöjen mukaisesti. Keskusjärjestöjen välillä päästiin sopimukseen puitesopimuksen kansallisesta täytäntöönpanosta.

Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön EAY:n ja työnantajajärjestöjen välillä aloitettiin lokakuussa 2004 allekirjoitetun työperäistä stressiä koskevan puitesopimuksen kansalliset toimeenpanon valmistelut. Kuten tietoliikenneavusteista etätyötä koskeva sopimus, sekin laitetaan täytäntöön työmarkkinaosapuolten omien menettelyjen ja käytäntöjen mukaisesti eikä direktiivillä. Sopimus on laitettava täytäntöön 8.10.2007 mennessä.

SAK:n edustaja osallistui työväkivaltaa käsittelevän eurooppatason neuvottelujen valmisteluihin. Neuvottelujen on tarkoitus käynnistyä vuoden 2006 alussa. Työväkivallan neuvottelut ovat osa EAY:n ja UNICE:n marraskuussa 2002 sopimaa sosiaalidialogin työohjelmaa.

Uusi EY:n direktiivin mukainen tärinäasetus valmisteltiin ja tuli voimaan helmikuussa 2005. Asetus on ensimmäinen tärinää koskeva yksittäinen säädös. Lisäksi valmisteltiin uusi meluasetus, jossa on täsmennetty EY:n meludirektiivin mukaisia työnantajavelvoitteita meluhaittojen torjumiseksi ja vähentämiseksi. Täsmentävä melupäätös tuli voimaan 15.2.2006. Meludirektiivin edellytysten mukaan käynnistettiin lisäksi musiikki- ja viihdealojen käytännönsäätöjen valmistelu, joiden avulla työntekijät ja työnantajat voivat täyttää direktiivissä säädetyt oikeudelliset velvoitteensa. Valmistelussa huomioidaan myös palvelualan työntekijöiden altistuminen melulle. Tälle työlle on aikaa vuoteen 2007 kevääseen saakka.

SAK vaikutti toimintavuoden aikana EAY:n ja ETUI-REHS:n työturvallisuutta ja työterveyttä käsitteleviin valmisteluihin ja kannanottoihin. SAK edusti suomalaisia palkansaajia komission työturvallisuuden ja työterveyden neuvoa-antavassa komiteassa sekä työturvallisuus- ja työterveysviraston hallintoneuvostossa. Lisäksi SAK osallistui aktiivisesti komission valmisteilla olevan uuden työsuojelustrategian 2007-2012 valmisteluihin. Strategia valmistuu vuoden 2006 puolella.

Perinteinen pohjoismainen ay-yhteistyö jatkui Pohjolan Ammatillisen Yhteisjärjestön PAY:n puitteissa. PAY:n työryhmä selvitti eurooppatason työehtosopimustoiminnan oikeudellisia kysymyksiä, erityisesti sopimusten oikeusvaikutusten ja täytäntöönpanon osalta. PAY:n hallitus hyväksyi asiasta päätöslauselman, joka toimitettiin EAY:lle. Myös komission asettamassa

työryhmässä selvitettiin toimia, joilla voitaisiin turvata eurooppatason työehtosopimusten toteuttamisen oikeudelliset puitteet.

Harmaan talouden torjunta ja tilaajavastuu

Tulopoliittisessa sopimuksessa sovittiin harmaan talouden torjunnan, tilaajavastuun ja kanneoikeuden osalta raamit, joiden pohjalta kolmikantaiset ja kaksikantaiset työryhmät käynnistivät työnsä. Tilaajavastuuvalmistelun osalta työryhmien työ on ollut vaikeaa työnantajien vastahankaisen asenteen takia. Tämän vuoksi työryhmät tarvitsivat vuodenvaihteen molemmin puolin päättyville määräajoilleen lisääaikaa.

Työministeriön asettaman Ulteva 2 -työryhmän tuli alkuperäisen toimeksiannon mukaisesti tehdä 31.1.2006 mennessä ehdotukset tarvittaviksi lakimuutoksiksi, joilla luodaan edellytykset, että yritykset täyttävät työsuhteisiinsa, veroihin ja sosiaaliturvamaksuihin liittyvät velvoitteensa. Työryhmän tehtävänä oli laatia myös liittojen kanneoikeutta koskeva selvitys. Lisäksi työryhmän tuli alkuperäisen toimeksiannon mukaan selvittää harmaan talouden aiheuttamia ongelmia työntekijöiden vähimmäistyöehtojen toteutumisen ja yritysten tasavertaisen kilpailun näkökulmasta.

Ulteva 2 -työryhmä valmisti keväällä 2005 esitykset työturvallisuuslain ja lähetettyjä työntekijöitä koskevien lakien muuttamiseksi. Muutokset tulivat voimaan 1.2.2006. Lähetettyjä työntekijöitä koskevan lain muutokset koskivat mm. edustajan asettamisvelvoitetta, eräiden työntekijää koskevien tietojen Suomessa säilyttämisvelvoitetta, työsuojelupiirille valvontaa varten annettavia tietoja, luottamusmiehen oikeutta saada tietoja lähetetyn työntekijän työsuhteen ehdoista sekä lain rikkomisen seuraamuksia. Työturvallisuuslain muutos koski rakennustyömaiden kulunvalvontaa. Telakoita koskeva vastaavanlainen esitys on työmarkkinaosapuolten neuvoteltavana.

Syksyllä työryhmä käsitteli tilaajan vastuuseen liittyviä lakikysymyksiä mm. selonotto- ja valvontavelvoitteisiin liittyen. Työministeriö myönsi työryhmälle jatkoaikaa. Tarvittavista lainsäädäntömuutoksista tulee tehdä ehdotukset 10.3.2006 mennessä, jonka jälkeen hallitus antaa asiaa koskevat lakiesitykset.

Ulteva 2 -työryhmän työ liittyy kiinteästi harmaata taloutta ja tilaajan vastuuta pohtivan kaksikantaisen työryhmän työhön. Tämän työryhmän tehtävänä on valmistella keskusjärjestöjen välistä ja sitä täydentävää alakohdasta sopimus- ja suositusjärjestelyä alihankkijan ja vuokrausyrityksen hyväksymis- ja ilmoittamismenettelystä.

Keskusjärjestöjen ja ministeriöiden välillä käsiteltiin myös eräitä muita ehdotuksia talousrikollisuuden ja harmaan talouden torjumiseksi. Lisäksi myötävaikutettiin valtioneuvoston periaatepäätökseen talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentämistä koskevaksi torjuntaohjelmaksi vuosille 2006 - 2009.

Tallinnan infopiste

SAK:n hallitus päätti jatkaa Tallinnan infopiste -projektia vuoden 2008 loppuun SAKn, SAK:laisten liittojen ja STTK:laisen Toimihenkilöunionin omalla rahoituksella. SAK:laisista liitoista hankkeessa ovat mukana Kemianliitto, Metallityöväen liitto, PAM, Puu- ja erityisalojen liitto, Rakennusliitto, Suomen Merimies-Unioni ja Viestintäalan ammattiliitto. Suomen työelämän infopiste perustettiin Tallinnaan elokuussa 2002. Infopiste oli osana EU:n Interreg IIIA-ohjelman rahoittamaa ja elokuuhun 2005 kestänyttä hanketta Työmarkkinayhteistyö Suomen ja Viron välillä.

Vuoden 2005 loppuun mennessä infopisteessä on vierailut noin 6 500 suomalaisesta työelämästä ja ay-liikkeen tarjoamista palveluista kiinnostunutta. Sen lisäksi on tullut noin 3 600 tiedustelua sähköpostitse ja puhelimitse. Enemmistö kävijöistä on ollut vironkielisiä, loput venäjänkielisiä. Ammattiryhmistä eniten on neuvottu edelleenkin rakennus-, palvelu-, metalli-, ja kuljetusalan, maa- ja metsätalousalan ihmisiä sekä terveydenhoitoalan ihmisiä. Eniten kysytyt asiat ovat: palkat ja työsopimukset, työehtosopimuksien tulkinta, verotus, lähetettyjen työntekijöiden ja vuokratyöntekijöiden työsuhte-edut ja palkkaus, työaika- ja työsuojelurikkomukset ja se, mistä Suomessa saa tarvittaessa apua. Myös suomalaisten ammattiliittojen tarjoamat palvelut kiinnostavat.

Infopiste-projekti on järjestänyt vuoden 2005 kuluessa useita koulutus- ja keskustelutilaisuuksia niin Virossa kuin Suomessa. Infopiste- projekti julkaisi työvoiman liikkuvuutta ja Suomalaista ay-liikettä ja työelämää käsittelevät liitteet viron- ja venäjänkielisisä lehdissä. Yhteistyössä Akavan ja STTK:n kanssa laadittiin ay-opas, joka ilmestyi viroksi, venäjäksi, englanniksi ja suomeksi. Infopiste-projektilla on myös nettisivut.

Jäsenvaikuttavuus

Jäsenistön ostovoiman varmistaminen ja oikeudenmukainen tulonjako

Tulopoliittisessa sopimuksessa sovittujen ensimmäisen vuoden palkan korotusten kustannusvaikutus oli 2,5 prosenttia. Kun ns. palkkaliukuma otetaan huomioon, ansiot nousivat keskimäärin 3,6 prosenttia. Vaikka verotusta kevennettiin, veroaste ei laskenut, koska samanaikaisesti keskimääräinen kunnallisveroaste nousi. Tulopoliittinen selvitystoimikunta arvioi palkansaajien ostovoiman kasvuksi kolme prosenttia. Inflaation kiihtyminen jäi odotettua hitaammaksi ja käytettävissä olevien tulojen kasvua tuki työpanoksen kasvun nopeutuminen

SAK järjesti perinteisen veroseminaarin keväällä 2005. Seminaarissa käsiteltiin kestävästä kehityksestä ja ekologista verouudistusta sekä vaalikauden loppuun ajankohtaisia verokysymyksiä.

Tulopoliittinen sopimus vuosille 2005-2007

Tulopoliittinen sopimus vuosille 2005-2007 hyväksyttiin marraskuussa ja allekirjoitettiin joulukuussa 2004. Uusi sopimus tuli voimaan 16.2.2005. Toimintavuoden aikana käynnistyi sopimuksen toteuttaminen ja seuranta. Neuvottelutulosta toteutetaan mm. 23 työryhmässä ja hankkeessa.

SAK toimi yhteistyössä Suomen Lentoemäntä- ja Stuerthdistyksen kanssa liiton työehtosopimusneuvotteluissa keväällä 2005. Neuvottelujen tuloksena alalle saatiin ensimmäinen valtakunnallinen työehtosopimus.

Kunnolliset työsuhteet

SAK:n myötävaikutuksella työministeriö asetti maaliskuussa selvityshenkilön selvittämään määräaikaisen työn yleisyyttä, käytön lainmukaisuutta ja lainsäädännön kehittämistarpeita. Taustalla oli huoli siitä, että uudistetusta lainsäädännöstä ja työmarkkinaosapuolten ohjeistuksista huolimatta määräaikaisten työ sopimusten käyttö on ollut epäsuhteessa niiden todelliseen tarpeeseen. Selvityshenkilö antoi mietintönsä marraskuussa 2005. Siinä esitettiin mm. toimenpiteitä työ sopimuslain selkiinnäyttämistä, valvonnan tehostamisesta, yhteistoimintamenettelyn tehostamisesta, vuokratyön oikeudellisesta sääntelystä ja henkilöstöpolitiikan suosituksista.

SAK selvitti mahdollisuuksia saada aikaan vuokratyön vähimmäisehtoja ja henkilöstön edustajien toimintamahdollisuudet turvaavaan sopimustoimintaan.

Työhyvinvoinnin parantaminen

Työmarkkinakeskusjärjestöt valmistelivat yksimielisen esityksen uudeksi työsuojelun yhteistoimintaa ja valvontaa koskevaksi laiksi. Laki tuli voimaan 1.2.2006. Uudessa valvontalaissa täsmennetään viranomaisten toimintavelvoitteita valvontatehtävissä ja kehitetään yhteistoiminnan edellytyksiä työsuojeluvaltuutetun ajankäytön osalta ottamalla mm. lakiin uusi yleistä vähimmäisvapautusta koskeva säännös. Jokaisella työpaikalla on oikeus valita työsuojeluvaltuutettu edustamaan työntekijöitä. Lisäksi työsuojeluvaltuutetun koulutusmahdollisuuksia parannetaan.

Tämän ohella käynnistettiin valvontalain muutosta koskeva jatkovalmistelu yhteisten työpaikkojen henkilöstöedustusta koskevien työsuojelusäännösten kehittämiseksi. Työmarkkinaosapuolten välillä saatiin asiasta yhteisymmärrys ja yhteisiä työpaikkoja koskevat valvontalain säännökset tulevat voimaan viimeistään syksyllä 2006.

Alkoholitestauksta koskevia uusia säännöksiä valmisteltiin kolmikantaisesti työelämän tietosuojalakiin. Asiasta ei kuitenkaan saavutettu yksimielisyyttä. Suurin erimielisyys koski ns. seulontatestien mahdollista käyttöönottoa työpaikoilla. Päätös valmistelutyön loppuunsaattamisesta siirtyi vuoden 2006 puolelle.

Ryhdyttiin valmistelemaan uutta työmarkkinakeskujärjestöjen hoitoonohjaussuositusta korvaamaan 1970-luvulta oleva suositus. Valmistelutyö jatkui vuoden 2006 puolelle.

Yhteistyössä STTK:n ja EK:n kanssa selvitettiin mahdollisuuksia kehittää työehtosopimusten sairauslomien todistamiseen liittyviä menettelytapoja. Selvittelytyö jatkuu vuonna 2006. Julkinen terveydenhuolto on pyrkinyt kehittämään resurssiensa käyttöä sekä lääkäreiden ja hoitajien työnjakoa. Tässä suhteessa ongelmia ovat aiheuttaneet sopimusten soveltamisohjeet ja määräykset, joissa edellytetään työkyvyttömyyden toteamista lääkärintodistuksella. Työmarkkinaosapuolten välillä on selvitetty, olisiko sairauspoissaolojen selvittämiseksi vaadittava lääkärintodistus mahdollista osittain korvata työterveyshoitajan tai kunnallisen terveyskeskuksen terveydenhoitajan antamalla todistuksella.

SAK ja suurimmat liitot käynnistivät yhdessä Elämäntapaliiton kanssa yhteistyöprojektin työelämän alkoholihaittojen vähentämiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi. Projekti ulottuu vuoden 2007 loppuun ja sen noin 500 000 euron rahoitus tulee Raha-automaattiyhdistykseltä. Projektin piirissä on noin 850 000 SAKlaisten alojen työntekijää. Tarkoituksena on kouluttaa henkilöstön edustajia ja kouluttajia päihdeasioihin sekä laatia yleisesti käytössä oleva tiedotusaineisto internettiin.

Kolmikantainen koneiden ja laitteiden käyttö päätöksen valmistelu käynnistettiin. Tarkoituksena on säädellä mm. käyttöönottotarkastusten ja määräaikaistarkastusten suorittamisvelvoitteet työpaikoilla. Työ jatkuu vuonna 2006.

Jäsenpalvelu- ja edunvalvontaosasto järjestivät työsuojelupiirien SAKlaisille lautakuntien jäsenille yhdessä kaksipäiväiset neuvottelupäivät, joissa jatkettiin edustajakokouspäätöksen mukaisesti lautakuntien jäsenten valmiuksien lisäämistä ja alueellisen työsuojelutoiminnan kehittämistä.

Työsuojeluvaliokunta kokoontui vuoden 2005 aikana 11 kertaa. Valiokunnassa käsiteltiin kaikki työsuojeluun liittyvät ajankohtaiset kysymykset. Valiokunta järjesti koulutus- ja kokousmatkan Saksaan Duesseldorfın työsuojelumessuille.

Osallistuttiin sosiaali- ja terveysministeriön (STM) työryhmään, joka käsitteli rakennusalan työterveyshuollon järjestämistä. Työryhmän tehtävänä oli selvittää ns. RAKETTI-rekisterin jatko vuoden 2007 eläkevakuutuksen muutosten jälkeen. Työryhmän työ jatkuu vuonna 2006.

SAK vaikutti eri ministeriöissä, TVL:n ja KELAn neuvottelukunnissa, valiokunnissa sekä työterveyslaitoksen elimissä työturvallisuus- ja työterveyshuoltolain tavoitteiden toteuttamiseen. Kolmikantaisissa STM:n neuvottelukunnissa ja sen jaostoissa SAKn edustaja osallistui työsuojelun valvonnan kehittämiseen ja seurantaan. SAK vaikutti myös toimeenpanosuunnitelmaan, joka koski valtioneuvostossa helmikuussa 2004 tehtyä periaatepäätö-

töstä työterveyshuollon kehittämisen linjoista vuoteen 2015 asti. SAK:n edustaja osallistui työterveyshuoltohenkilöstön koulutuksen kehittämiseen.

SAK osallistui erilaisiin työsuojeluasioita koskeviin ohjelmiin kuten VETO, KESTO ja tapaturmaohjelma sekä tutkimushankkeiden ohjaus- ja johtoryhmiin ja valtakunnallisen työturvallisuuskortin kehittämiseen. SAK vaikutti myös yleisemmin työsuojelutoimintaan mm. tapaturmavakuutuslaitosten liiton alaisuudessa toimivissa elimissä.

SAK osallistui Suomen mielenterveysseuran liittovaltuuston ja hallituksen toimintaan. Lisäksi vaikutettiin tutkimuksen suuntautumiseen työsuojelurahaston hallituksen jäsenenä.

Työturvallisuuskeskus toteutti toiminnallista strategiaansa. Työturvallisuuskortin suosio jatkui ja 200 000 kortin raja rikkoutui vuodenvaihteessa. Keskus menetti hallintonsa ja keskuksen johdon helikopterionnettomuudessa elokuussa. Uusi toimitusjohtaja aloitti tehtävässä joulukuun alussa. SAK:n edustaja toimii työturvallisuuskeskuksen hallituksen varapuheenjohtajana.

Työelämän kehittäminen

Vuosilomalain kokonaisuudistus tuli voimaan huhtikuussa 2005. Uusi laki saattaa erilaisissa työsuhde- ja työaikamuodoissa työskentelevät työntekijät vuosilomaetuksien suhteen tasavertaiseen asemaan kenenkään vuosilomaetuuksia heikentämättä. Vuosilomalaista aiheutuvat muutokset tehtiin myös STK:n (nykyisen EK:n) ja SAK:n väliseen vuoden 1990 lomapalkkasopimukseen. Muutokset liittyvät myös sopimuksen soveltamisalan säilyttämiseen uuden EK:n tilanteessa. Uudistetun sopimuksen nimi on "Lomapalkkasopimus 2005". Laista ja sopimuksesta laadittiin kommentaari- ja koulutusaineistoa.

Keskusjärjestöjen välinen työaikatyöryhmä käynnisti työnsä tulopoliittisessa ratkaisussa tarkennetun toimeksiannon pohjalta. Työryhmän tehtävänä on seurata kansainvälistä työaikakehitystä, selvittää erilaisia työaikamuotoja sekä seurata ja arvioida työaikapankkijärjestelyjä.

SAK:n tarjoamista asianajopalveluista luovuttiin toimintavuoden päättyessä. Muun muassa siihen liittyen käynnistettiin ay-liikkeen oikeudellisten palvelujen järjestämistä koskeva selvitystyö keskusjärjestöjen ja liittojen yhteisessä työryhmässä. Työryhmän työ valmistuu keväällä 2006. Työryhmä selvittää mm. oikeudellisen edunvalvonnan kehittämistä sekä tarpeita ja mahdollisuuksia perustaa yhteinen keskusjärjestöjen ja liittojen lakiasiantomisto hoitamaan työelämään liittyviä juttuja ja muita oikeudellisia asiantuntijapalveluja.

Vuorotteluvapaan vakinaistamista pohtinut työryhmä aloitti toimintansa syksyllä 2005. Työryhmä otti nimekseen vuorotteluvapaa 2008.

Vuonna 2005 toteutettiin SAK:n viides järjestötutkimus. Raporttien julkaiseminen siirtyi vuoden 2006 puolelle. Tutkimuksia on tehty noin viiden vuo-

den välein 1980-luvun puolivälistä alkaen. Järjestötutkimus antaa hyvän kuvan SAK:laisten liittojen jäsenten asemasta ja odotuksista sekä järjestöorganisaation tilasta. Järjestötutkimus toteutettiin yhteistyössä Tilastokeskuksen kanssa postikyselynä tammi-maaliskuussa. Vastausaste oli koko aineistossa 53,5 prosenttia ja lomakkeita palautui yli 6000. Aineiston koko antoi mahdollisuuden tehdä paitsi SAKn, myös liittokohtaisia raportteja. Jo ennen raporttien julkaisemista tutkimusaineisto on ollut käytettävissä SAKn edustajakokousvalmisteluissa.

SAKn työelämän kehittämisen seminaari järjestettiin syyskuussa 2005. Teemana oli uudet palkkauksen ja palkitsemisen tavat. Tutkijavetoisessa seminaarissa arvioitiin palkitsemisjärjestelmien kehityspiirteitä ja toimivuutta eri aloilla.

Ammatillisen osaamisen vahvistaminen

SAK esitti valtiovallalle Noste-ohjelman jatkamista vuodella vuoden 2008 loppuun. SAK myös korosti, että tämänkin jälkeen kohderyhmän koulutusmahdollisuuksista on huolehdittava erityistoimin. Opetusministeriön enusteen mukaan ilman erityistoimia Suomessa tulee jatkossakin olemaan huomattava määrä henkilöitä vailla perusasteen jälkeistä ammatillista koulutusta. Valtion talousarvioon lisättiin Noste-ohjelman rahoitusta SAKn esitysten mukaisesti. Vuoden loppuun mennessä noin 11 000 henkilöä oli aloittanut opintonsa Nosteen kautta. SAK tuki Noste-ohjelman toimenpiteitä omalla Osaava pärjää - hankkeella.

Vuoden aikana valmisteltiin ammatillista aikuiskoulutusta koskevan lainsäädännön muutokset. SAKn tukeman linjan mukaisesti lain muutoksilla vahvistetaan aikuiskoulutusta toteuttavaa järjestäjäverkkoa ja työelämän tutkintojärjestelmää sekä uudistetaan koulutuksen järjestämisaluetta. Merkittävä osa uudistuksesta on, että koulutuksen järjestäjät voivat hakea toimintansa osaksi työelämän kehittämis- ja palvelutehtävää.

Koulutuksen ja työelämän yhteistyö syveni kun vuoden aikana päätettiin ammattiosaamisen näyttöjen käyttöönotosta. Työmarkkinajärjestöt edistivät työssäoppimisen ja näyttöjen käyttöönottoa. Vuoden aikana valmisteltiin valtiovallan ja työmarkkinajärjestöjen ja muiden järjestöjen yhteinen suositus sekä työmarkkinakeskusjärjestöjen oma suositus jäsenliitoille. Keskusjärjestösuosituksen tavoitteena on, että jäsenliitot arvioivat työssäoppimisen ja näyttöjen järjestämisen edellytyksiä alalla sekä sopivat näitä edistävistä toimista. Molemmat suositukset allekirjoitettiin marraskuussa.

Ammattikorkeakoulujen ylempiä tutkintoja koskeva lainsäädäntö hyväksyttiin. SAK tuki jatkotutkintokokeilun pohjalta työelämälaheisten ylempien tutkintojen käyttöönottoa vähitellen ammattikorkeakouluissa.

Tuloratkaisussa sovitulla tavalla työmarkkinajärjestöjen yhteinen työryhmä on toimintavuoden ajan valmistellut yhteisiä esityksiä koulutusrahaston toiminnan kehittämiseksi.

Sukupuolten tasaveroisen aseman edistäminen

SAK vaikutti aktiivisesti tasa-arvolairi uudistukseen, joka tuli voimaan 1.6.2005. Laki edellyttää tasa-arvosuunnitelmien ja palkkakartoitusten laadintaa sakon uhalla. Lain tunnetuksi tekemiseksi ja tasa-arvosuunnittelun edistämiseksi tuotettiin työpaikkojen käyttöön julkaisu "Luottamushenkilön tasa-arvo-opas. Tasa-arvolaki ja yhdenvertaisuuslaki työpaikalla." Aiheesta laadittiin koulutusmateriaalia ja järjestettiin runsaasti koulutusta sekä SAK:n toimesta että yhteistyössä liittojen ja Kiljavan opiston kanssa. SAK osallistui myös sosiaali- ja terveysministeriön kolmikantaisessa työryhmässä loka-kuussa 2005 valmistuneen tasa-arvo-oppaan "Tasa-arvosuunnittelun miksi, mitä, miten?" laadintaan ja levitykseen työpaikoille. Syksyn aikana useilla työpaikoilla käynnistettiin palkkakartoitusten ja tasa-arvosuunnitelmien laadinta yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa.

SAK osallistui ja vaikutti kolmikantaisen samapalkkaisuusohjelman laatimiseen. Työryhmän yksimielinen esitys samapalkkaisuutta edistäväksi ohjelmaksi valmistui toukokuussa 2005. Ohjelma kokoaa yhteen kaikki sukupuolten tasa-arvon edistämiseen vaikuttavat tekijät ja se sisältää kolmekymmentä toimenpide-esitystä, joita toteutetaan hankekohtaisesti lähivuosina. Ohjelman pohjalta laaditaan hallituksen ohjelma, jota toteuttamaan asetetaan uusi kolmikantaryhmä alkuvuonna 2006.

Samapalkkaisuuden edistymistä seurattiin mm. liitoille suunnatun kyselyn avulla, jossa selvitettiin tulopoliittisen sopimuksen 2005-2007 vaikutuksia ja sovelluksia liittokohtaisissa sopimuksissa. Yhä useammilla aloilla on otettu käyttöön palkkausjärjestelmät, jotka perustuvat analyttiseen työn vaativuuden arviointiin.

SAK osallistui työmarkkinajärjestöjen yhteisiin hankkeisiin kuten tasa-arvon pyöreän pöydän toimintaan, jossa kartoitettiin mm. työehtosopimusten tasa-arvokirjauksia ja sukupuolivaikutusten arviointia. Järjestöjen työnvaativuuden arviointityöryhmä TASE jatkoi toimintaansa käynnistämiensä tutkimusten ohjausryhmänä. Samapalkkaisuutta koskevat tutkimukset valmistuvat keväällä 2006. Mosaiikki -erilaisuuden etu - hankkeen päätösseminaari pidettiin helmikuussa 2005 ja hankkeen tuloksia ja julkaisua, joka sisältää mm. työpaikan tasa-arvoa kuvaavan mittarin, levitettiin eri tilaisuuksissa.

SAK osallistui myös moniin muihin tasa-arvohankkeisiin asiantuntijana ja antoi liitoille ja paikallisjärjestöille koulutus- ja konsultointiapua. Marraskuussa järjestettiin valtakunnalliset ammattiyhdistysnaisten ajankohtaispäivät Seinäjoella.

Järjestöllinen ja edunvalvonnalleen toimintakyky

Kolmikantayhteistyön ja sopimusjärjestelmän toimivuus

Työmarkkinakeskusjärjestöjen välillä jatkettiin neuvottelujärjestelmän kehittämistä järjestöjen yhteisen Nesoke-raportin pohjalta. Käydyissä neuvotteluissa todettiin, että työrauhakysymyksiin liittyvien kiistojen vuoksi raportin pohjalta ei saada aikaiseksi yhteisiä johtopäätöksiä. Jatkossa raportin tuloksia hyödynnetään keskusjärjestön sisäisessä valmistelu- ja kehittämistyössä.

Seurattiin SAK:n hallituksen työnjakotyöryhmän esitysten pohjalta hyväksymien menettelytapojen toimivuutta järjestö- ja sopimusrajariitojen ratkaisemiseksi. Käynnistettiin valmistelu EK:n ja SAKn yhteisten menettelytapojen luomiseksi.

Jäsenliitojen sopimusvastaavien yhteistyön kehittämistä jatkettiin heidän asiantuntemuksensa hyödyntämiseksi SAKn sopimustoiminnassa.

Tulopoliittisessa kokonaisratkaisussa sovitun mukaisesti käynnistettiin alakohtaisesti paikallisen yhteistyön ja sopimisen mahdollisuuksien ja käytäntöjen arviointia ja kehittämistä koskeva yhteistyö. Tarkoitus on kehittää alakohtaisia työ- ja virkaehtosopimuksia ja sopia tarvittavista toimenpiteistä työllisyyden, tuottavuuden ja toimivien työpaikkakohtaisten ratkaisujen ja hyvien käytäntöjen edistämiseksi. Lähtökohtana oli, että alakohtaiset sopijaosapuolet helmikuun loppuun 2006 mennessä neuvottelevat ja sopivat tarvittavista toimenpiteistä.

Keskusjärjestöt käynnistivät seurantahankkeen, jonka myötä laaditaan tilannekartoitus alakohtaisista toimenpiteistä. Asiasta järjestetään kaikkien työ- ja virkaehtosopimusosapuolten yhteinen arviointiseminaari maaliskuussa 2006.

Työmarkkinajärjestöt käynnistivät tuloratkaisussa sovitun mukaisesti paikallisen sopimisen nykytilaa ja kehittämistä selvittävän tutkimushankkeen yhdessä Turun yliopiston kanssa. Tutkimustyö valmistuu vuoden 2006 aikana.

Syksyn 2004 tuloneuvotteluissa sovittu työllistymistä edistävä muutosturva toteutettiin useassa eri työryhmässä ja yhteistoimintalakia uudistavassa komiteassa ennätysajassa kevään 2005 aikana. Sopimusperusteinen muutosturvan osa tuli voimaan jo 16.2.2005 lähtien ja järjestelmä kokonaisuudessaan 1.7.2005 yhteistoimintalain, työsopimuslain, työttömyysturvain ja työvoimapalvelulain muutosten myötä. Muutoksen toteutumista ja mahdollisia kehittämistarpeita seuraa kaksikantainen seurantaryhmä.

Toteutetun uudistuksen keskeisimpiä tavoitteita on nopeuttaa työllistymistä aloittamalla työllistymistä edistävät toimenpiteet jo irtisanomisaikana sekä aikaistaa ja kehittää työvoimahallinnon palveluja. Muutosturva lisää työnantajan vastuuta työntekijöistään työsuhteiden päättämistilanteissa. Työntekijöillä on oikeus työllistymisohjelmaan ja irtisanomisaikana työsuhteen kestosta riippuen 5-20 päivän työllistymisvapaaseen ohjelman laatimista työnhakua varten ilman ansion menetyksiä. Työnantajien on tiedotettava työntekijöille näiden oikeudesta työllistymisohjelmaan ja työllistymisohjelmallisään. Työllistymisohjelman toimien piirissä oleville työttömille maksetaan työttömyyskassojen kautta korotettua työttömyysturvaa. Lisää maksetaan kaikkiaan 20-185 päivältä, mm. omaehtoisen työnhaun ajalta 20 päivältä, sekä eräiden työllistymisohjelmaan sisältyvien toimenpiteiden ajalta (esim. työvoimapoliittinen aikuiskoulutus). Korotettu koulutustuki rahoitettiin korottamalla työnantajilta perittävää työttömyysvakuutusmaksua eikä se vaikuta korotettuun ansio-osaan eli erorahalisään.

Yhteistoimintalakia valmistelevalle komitealle työ keskittyi toimintavuonna mm. kevätkaudella tuossa sovitun muutosturvan mukaisten muutosten tekemiseen yhteistoimintalakiin ja työsuhtelakiin. Tämän jälkeen komitea keskittyi työssään uuden yhteistoimintalain sisältöön.

Palkansaajapuoli kokosi yhteiset tavoitteensa lain uudistamiselle. Ne esiteltiin komiteassa kesäkuussa. Komitea kokoontui toimintavuonna 26 kertaa. Kahden ison välityön johdosta lakia valmistelevalle komitealle työ ei valmistunut tammikuuhun 2006 mennessä, joten sen toimiaikaa pidennettiin. Komitean pitäisi jättää ehdotuksensa kokonaisuudistuksesta 15.5.2006 mennessä.

Yhteiskuntavaikuttamisen vahvistaminen

Vuonna 2005 ei ollut valtakunnallisia vaaleja, mutta vuoden aikana käynnistettiin valmistautuminen presidentinvaaleihin. SAK:n valtuusto keskusteli kokouksessaan 21.5.2005 presidentinvaaleista ja otti kantaa Tarja Halosen uudelleenvallinnan puolesta. Valtuusto kehotti SAK:laista väkeä osallistumaan presidentti Halosen valinnan puolesta rakentuvan kansanliikkeen toimintaan. Tuhansia SAK:n jäseniä osallistuikin vaalikampanjaan.

Vuoden aikana järjestettiin seuraavat yhteiskuntavaikuttamisen tilaisuudet:

- 29.4.2005
EU-vaikuttaminen - KEY:n Brysselin edustajan Jarmo Lähteenmäen tapaaminen, johon osallistui kansainvälisten asioiden valiokunta, oikeudellinen valiokunta ja SAK:n asiantuntijoita.
- 14.10.2005
Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän, kansanedustajien avustajien sekä eduskuntaryhmän ryhmäkanslian tapaaminen.
- 27.10.2005
Vihreiden eduskuntaryhmän, kansanedustajien avustajien sekä eduskuntaryhmän ryhmäkanslian tapaaminen

- 11.11.2005
SDP:n ministerien, valtiosihteerien ja erityisavustajien sekä eduskuntaryhmän, kansanedustajien avustajien ja eduskuntaryhmän ryhmäkanslian tapaaminen
- 18.11.2005
Keskustan ministerien, valtiosihteerien ja erityisavustajien sekä eduskuntaryhmän, kansanedustajien avustajien ja eduskuntaryhmän ryhmäkanslian tapaaminen

SAK:n yhteiskuntavaikuttamisen koordinoinnista vastasi eri osastojen edustajista koottu työryhmä.

SAKn hallitus käsitteli maaliskuussa valtion vuoden 2006 talousarvioesitystä sekä vuosien 2006-2009 menokehyksiä varten jäsenliittojen kanssa yhdessä koottuja tavoitteita. SAK:n tavoitteet toimitettiin ministeriöihin ja eduskuntaryhmille. Kesän aikana esitettiin vielä tarkennettuja tavoitteita vuoden 2005 talousarvioon.

SAK valmisti arvion valtion vuoden 2006 talousarvioehdotuksesta mm. liittojen käyttöön syyskuussa. Valtion talousarvioon vaikutettiin myös mm. eduskuntakuulemisten kautta.

SAKn budjettivaikuttamisesta vastasi eri osastojen edustajista koottu budjettitiimi.

Vahvan jäsenpohjan varmistaminen

Järjestäytymisen edistäminen on järjestötoiminnan keskeisiä painopisteitä. Liikkeessä! -toiminnassa toteutettiin kevään aikana SAKn ja liittojen yhteistyönä jäsenhankintakampanja viikko 5 vuonna 5. Kampanjan slogan oli "Viidakon lait eivät enää ole voimassa". Kampanjan pääkohderyhmänä olivat työelämäänsä tulossa olevat ja juuri tulleet nuoret. Muita kohderyhmiä olivat pätkätyöntekijät ja maahanmuuttajat.

Kampanjan tavoitteena oli lisätä jäsenyyden tarjoamista, parantaa SAKlaisen ay-liikkeen näkyvyyttä ja tiivistää SAKlaisten liittojen yhteistyötä jäsenhankinnassa. Kampanjan keskeistä toimintaa olivat työpaikkakäynnit, joita tuki ulkoinen viestintä. Tärkeitä kampanjan osia olivat lisäksi alueilla järjestetyt kauppakeskus- ja toritapahtumat sekä kesäduunarineuvontakiertue ammattioppilaitoksissa ja kesäduunarineuvontapuhelin. Kampanjaa valmisti ja koordinoi Liikkeessä!-ohjausryhmä, jonka apuna oli pienempiä työryhmiä.

Kampanjaa varten valmistettiin "Viidakon lait eivät enää ole voimassa"-teeman pohjalta erilaista materiaalia. Liittojen jäsenhankintakoulutuksen tueksi tehtiin yhteistyössä TSL:n kanssa koulutuspaketti. Tukipaketti toimitettiin myös SAKlaisten liittojen ay-opistoille.

Kampanjan sisäinen tiedotus toteutettiin Pikatiedottein, liittolehdissä, liittojen ja SAKn nettisivuilla, liittojen omin tiedottein ja jäsenkirjeissä. Kam-

panjasta tiedotettiin syksyllä 2004 SAK-päivillä Lahdessa, paikallisjärjestöjen syyskokouksissa ja SAK:n syysvaltuustossa. Lisäksi järjestettiin kampanjan starttitilaisuus liittojen ja SAK:n henkilökunnalle lokakuussa.

Kampanjaan liittyi myös mainoskampanja, joka toteutettiin televisio- ja radiomainoksien, bussi- ja abricitymainoksien ja kahviloissa ja ravintoloissa jaossa olleiden minmoi-postikorttien avulla. Mainontaa oli myös liittolehdistä ja internetissä. Internetissä avattiin kampanjasivut www.liityammattiliittoon.fi. SAK:n internet-sivuilla julkaistuilla kampanjasivuilla oli kävijöillä mahdollisuus kertoa omia kokemuksiaan työelämässä, ns. "viidakkotarina". Tällaisia tarinoita kertyi kaikkiaan reilut 300. Kaiken kaikkiaan sivustolla kävi lähes 10 000 henkeä. Sivustoilla ylläpidettiin myös löydä oma ammattiliittosi -hakukonetta. Suomessa asuvien venäläisten Sputnik-radioon tuotettiin ay-liikkeestä kertovia venäjänkielisiä tietoisuuksia yhdessä SAK:n maahanmuuttajaprojektin kanssa.

Työpaikkakäyntien toteuttamisesta vastasivat liitot. Työpaikkakäyntejä tehtiin 7 141 kpl ja niiden aikana toteutui noin 30 000 kontaktia. PAM vastasi 5 500 työpaikkakäynnistä ja 9 000 kontaktista. Kauppakeskus- ja toritapahtumista vastasivat SAK:n aluepalvelukeskukset ja niitä järjestettiin 71 kpl sekä lisäksi järjestettiin 12 lehdistötilaisuutta. Alueilla osallistuttiin erilaisiin nuorten messuihin ja tapahtumiin. Myös NextStep -messuihin ja -risteilyyn osallistuttiin kampanjan merkeissä.

Tulokasrekisteriin tulevat kyselyt oikeasta ammattiliitosta lisääntyivät kampanjan aikana: tammi-elokuun aikana rekisteriin tuli 550 yhteydenottoa. Kauppakeskus- ja toritapahtumien yhteydessä jaettavia yhteydenotto/arvontakortteja palautui 2 032, joista yli 300 halusi, että liitosta otetaan vastaajaan yhteyttä.

Liikkeessä! -toiminnan työryhmät tekivät esityksiä mm. sähköisen liittymisen edistämisestä, jäsenhankintakoulutuksesta, jäsenyyden siirtomenettelmien yksinkertaistamisesta ja yhtenäistämisestä, jäsenhuollon ja -palvelujen kehittämisestä ja opiskelijajäsenistä huolehtimisesta. Aiheita työestetään edelleenkin.

Liikkeessä -kampanjan arvioimiseksi järjestö-, nuoriso-, koulutus- ja viestintävaliokunnat pitivät yhteisen seminaarin kesäkuussa. Samalla suunniteltiin vuoden 2006 Liikkeessä-toimintaa. Seminaarissa saatiin myös selvitys Palkansaajien tutkimuslaitoksen tutkimuksesta, joka koski järjestäytymistä 90-luvulla Suomessa.

Kampanjan tulokseksi voidaan laskea aktivoituminen tarjoamaan jäsenyyttä työpaikoilla ja SAK:laisten liittojen näkyvyyden paraneminen; niin mainoskampanja kuin kesäduunarineuvonta tavoittivat hyvin nuoret. Kampanjasta on laadittu loppuraportti sekä erillinen selvitys neuvontapuhelimen toiminnasta.

Viron keskusjärjestön EAKL:n ja sen jäsenliittojen edustaja tutustui SAK:n järjestäytymiskampanjoihin 19.-20.4.

Vahva järjestötoiminta

PAU ja JHL

Postin Toimihenkilöliitto PVL ja Postiliitto yhdistyivät 1.6.2005. Liiton nimi on Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU. PAU on ammattijärjestö, joka toimii viestinvälitys- ja logistiikka-alalla, rahankuljetuspalveluissa ja vastaavilla toimintakentillä. SAK:lainen PAU on mm. Suomen Posti -konsernin suurin työntekijäjärjestö. Liitosta on vuosien varrella kasvanut Suomen Posti-konsernin ja sitä lähellä olevissa yhtiöissä erilaisissa tehtävissä palvelevien toimihenkilöiden ja työntekijöitä vahva liitto, jonka tavoitteena on jäsenten ammatillisten, taloudellisten ja yhteiskunnallisten etujen ajaminen. Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU:ssa on 95 jäsenosastoa, joissa on yhteensä 31 400 jäsentä. Liitossa on naisia 51 % ja miehiä 49 %.

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL muodostettiin 22.11.2005, kun Kunta-alan ammattiliitto KTV, Valtion ja erityispalvelujen ammattiliitto VAL ja Valtion yhteisjärjestö VTY yhdistyivät. JHL:n yhteisöjäsenliitoina ovat Merivartioliitto, Tulliliitto ja Vankilavirkailijain Liitto. JHL on julkisella ja yksityisellä hyvinvointipalvelusektorilla työskentelevien ammattiliitto ja se on vaihtoehto kapealle ammattikuntapohjaiselle edunvalvonnalle. JHL:ään kuuluu vajaat 230 000 jäsentä.

Työtaisteluohteistot

Keskusjärjestön työtaisteluohteisto päivitettiin nykylainsäädäntöä vastaavaksi. Palkansaajajärjestöjen kesken ajanmukaistettiin yhteiset periaatteet työtaistelutilanteissa. Ohjeistuksessa on muutoksia liittyen tiedotusta (aloitteet ja haasteet työtaistelutoimiin toisille järjestöille) koskeviin toimiin. Muutokset on tehty 12.12.2003 pidetyn "Työn puolesta" -mielenilmauspäivästä saatujen kokemusten perusteella.

SAK osallistui muutamien liittojen kanssa Viron EAKL:n "lakkoseminaariin" 17.2.2005 Tallinnassa. Seminaarissa käytiin läpi työtaistelujen käytännön järjestelyjä sekä suomalaisten kokemuksia lakoista eri tilanteissa.

Suositus edunvalvonnasta ja järjestäytymisestä

Järjestövaliokunta valmisti liittokyselyn pohjalta suosituksen jäsenliitoille edunvalvonnan hoitamisesta toiseen ammattiliittoon järjestäytyneiden osalta. Suosituksen taustalla on SEL:n aloite SAKn valtuustolle ja SAKn hallituksen asiaa koskeva suositus vuodelta 2000.

Järjestövaliokunta suosittelee, että SAKn liittojen välillä noudatetaan käytäntöä, jolla se liitto, jolla on työehtosopimus ja siihen perustuva neuvottelu-oikeus työpaikalla hoitaa edunvalvonnan muihinkin liittoihin kuuluvien työntekijöiden osalta (esim. määräaikaiset työntekijät). Suositus on, että liitot eivät hyväksy jäsenikseen työntekijöitä, joiden työehtosopimuksen neuvottelu-oikeudet ovat toisella SAKlaisella liitolla. Tavoitteena on, että nettelytavat eivät missään tilanteessa johda työntekijöiden pompottelemiseen liittojen kesken eikä toimintatavoilla vaikeuteta jäseneksi liittymistä. Suosituksen käsittely SAKn hallituksessa siirtyi vuoden 2006 puolelle.

Solidaarisuustoimet Kaakkois-Aasian katastrofin johdosta

SAK:n hallituksen suorituksen mukaisesti toteutettiin maaliskuussa keräys ammattiosastoissa yhdessä SASK:in kanssa Kaakkois-Aasian tsunamikatastrofin jälleenrakennustyöhön. SASK:in mukaan järjestöjen ja ay-liikkeen apu on ollut asukkaiden elämänlanka tsunamin vuosi sitten tuhoamilla alueilla Indonesian Acehissa. Vaikka avun perillemeno on paikoin kangerrellut, myös jälleenrakennus on päässyt vauhtiin. Suomalaisen ay-liikkeen ja SASK:in tukema hanke on yksi ripeimmin edenneistä.

Ammattiosastojen toiminnan kehittäminen

Järjestövaliokunta piti syyskaudella teemakokouksen ammattiosastojen toiminnan kehittämisestä. Kokouksessa pohdittiin ammattiosastotoimintaa mm. Rakennusliiton, Kemianliiton, Puuliiton ja PAM:in kehittämishankkeiden pohjalta.

Pohdiskeluun nousi seuraavia näkökulmia:

- Pertti Jokiniemen tutkimuksen mukaan ns. kaksoissidos eli sitoutuminen työpaikkaan/yritykseen vahvistaa myös sitoutumista ay-liikkeeseen. Miten tätä voisi vahvistaa tuomalla ammattiosastoihin työpaikan/työelämän kehittämiseen liittyviä asioita?
- Miten jäseniä kannustetaan sukupolvien vaihtuessa aktiiveiksi: tarvitaan perehdyttämistä, motivointia ja koulutusta (mm. JHL:ssä menossa aktiivien rekrytointihanke). Pitää tarkentaa, mitä me tarkoitamme kun sanomme olevamme kansalaisjärjestö; miten varmistetaan jäsenten osallisuus, mitä on tarjota jäsenille ja mitä voi tehdä yhdessä.
- Mistä asiat nousevat ammattiosaston asialistalle: toiminnan suunnittelua voi pohjustaa erilaisilla kyselyillä työpaikoilta. Minkälainen on ammattiosaston ulkoinen profiili/imago ja miten sitä voi kehittää?
- Miten saadaan nuoret kokemaan, että heidän asioitaan hoidetaan; nuoret puhumaan nuorille. Aktiivit on houkuteltava mukaan koulutiedottajiksi.
- Minkälainen on ammattiosaston ulkoinen profiili/imago ja miten tietoa saadaan välitettyä nykyistä enemmän jäsenille.

Järjestövaliokunta jatkaa liittojen ammattiosastohankkeiden seuraamista, ja aihe nousee esille SAK:n edustajakokouksen ohjelmatyöhön liittyvissä keskusteluissa.

Toimintaa ruotsinkielisille jäsenille

Ruotsinkielinen työmarkkinatiedottaminen toisen asteen ammatillisissa oppilaitoksissa on toteutunut vuoden aikana entisessä laajuudessa.

Tiedottaminen ruotsinkielisille jäsenille on tapahtunut Löntagaren-lehdessä, pikatiedottein ja SAK:n ruotsinkielisillä kotisivuilla. Materiaali- ja käännöstoiminta on toteutunut entisessä laajuudessa. Työelämäpeli käännettiin ruotsiksi ja noin 350 peliä jaettiin ruotsinkielisiin oppilaitoksiin. Vuosittaisena julkaisuna toteutettiin ruotsinkielinen ay-kalenteri FFC-facklig kalender 2005.

Tammikuussa 2005 toteutettiin SAK:n järjestötutkimus. Kyselylomakkeet käännettiin ruotsiksi ja kyselyyn lisättiin kuusi erityiskysymystä vain ruotsinkielisille vastaajille, joita tutkimuksessa oli mukana 1019 kpl. Lisäksi ruotsinkieliset vastaajat saivat Löntagaren-lehden lukijatutkimuksen kysymykset vastattavaksi. Tutkimuksen mukaan SAKlaisissa liitoissa on 44 000 äidinkieleltään ruotsinkielistä jäsentä. Ruotsinkielisiä vastauksia palautui 467 kpl, joka on 45,1 prosenttia. Ruotsinkieliset erityiskysymykset koskivat etupäässä kieleen liittyviä asioita. Tutkimuksen tuloksia käytetään pohjana ruotsinkielisen toiminnan kehittämisessä.

Toimintavuoden aikana toteutui yksi ruotsinkielinen seminaari sekä kaksi kurssia. Yksi seminaari ja kaksi pätevyysluotsikurssia jouduttiin perumaan osanottajien vähyyden vuoksi.

Nordiska Sommarskola järjestettiin yhdessä Kiljavan opiston kanssa Kiljavan opistolla, osanottajia oli kaikista pohjoismaista yhteensä 18.

Pohjoismainen yhteistyö toteutui vakiintuneen käytännön mukaisesti pohjoismaisten keskusjärjestöjen järjestövastaavien tapaamisin. Tapaamisten aiheina olivat mm. luottamushenkilöiden ja ay-aktiivien sitouttaminen ja koulutus.

Verksamhet för svenska medlemmar

Skolinformationsverksamheten i svenska andra stadiets yrkesläroinrättningar har pågått under verksamhetsåret som tidigare.

Information till de svenskspråkiga medlemmar har förverkligats i huvudsak i Löntagaren-tidningen, FFC-bulletiner, och på FFC:s svenska hemsidor. Materialproduktionen och översättningsverksamheten har gjorts i samma omfattning som tidigare år. Arbetslivsspelet översattes till svenska och ca 350 exemplar har distribuerats till svenskspråkiga läroinrättningar. Den årliga publikationen FFC:s facklig kalender 2005 har förverkligats.

I januari 2005 genomfördes FFC:s medlemsundersökning. Enkäten översattes till svenska och sex svenska särfrågor tillsattes för de 1019 svenskspråkiga respondenter som fanns med i undersökningen. Svenskspråkiga respondenterna fick dessutom svara på frågor i Löntagaren-tidningens läsundersökningen. Enligt undersökningen finns det ca 44 000 svenskspråkiga medlemmar i FFC-föfbunden. Svenskspråkiga svar returnerades 467 st vilket avgör 45,1%. De svenska särfrågorna behandlade huvudsakligen språkfrågor. Resultatet av undersökningen läggs till bas för utveckling av den svenska verksamheten.

Under verksamhetsåret genomfördes en svensk seminarium och två kurser. En seminarium samt två kunskapslotskurser blev inhyllade på grund av för få deltagare.

Nordiska Sommarskola ordnades i samarbete med Kiljavaisntitutet på Kiljavainstitutet med sammanlagt 18 deltagare från alla Nordiska länder.

Samarbetet med de nordiska systerorganisationer har en etablerad plats i den svenskspråkiga verksamheten. Under gemensamma möten behandlas bl.a. utbildning av förtroendevalda och övriga fackligt aktiva.

Nuoret

Osana aluetoiminnan uusia painopisteitä sekä Liikkeessä -toimintaa SAK:n nuorisotoiminnan yksikkö tuki verkostojen luomista toisen asteen ammatillisiin oppilaitoksiin.

Nuorten toimintaryhmien tukemista jatkettiin vuoden 2005 aikana. Nuorten toimintaryhmä aktivoitui toimimaan mm. Lapin toiminta-alueella, missä Lapin SAK-päivien yhteydessä järjestettiin nuorisoseminaari. Vastaavasti esimerkiksi Tampereen nuorten toimintaryhmän Nuorten vappu -tapahtumaa tuettiin.

SAK:n Nuoret osallistuivat jo perinteisesti SAKKI ry:n järjestämille Next Step -messuille, jotka pidettiin 19.-21.1. Turussa. Messuosasto toteutettiin yhteistyössä joidenkin liittojen ja yhteistyökumppaneiden kanssa. SAK:n nuoret olivat mukana myös SAKKI ry:n Next Step risteilyllä 3.-4.3. Risteilylle osallistui SAK:laisten liittojen opiskelijajäseniä.

Kesäduunarikiertue toteutettiin alueellisesti yhteistyössä nuorisovaliokunnan kanssa. Kesäduunariviikon aikana SAK ja liitot jalkautuivat toisen asteen ammatillisiin oppilaitoksiin. Viikon aikana tavoitettiin 71 oppilaitosta/yksikköä ja luotiin arviolta 7550 oppilaskontaktia. Kesäduunarikiertueen lisäksi SAK:ssa toteutettiin osana Liikkeessä-toimintaa kesäduunarineuvonta, jossa myös SAK:n nuoret olivat mukana. Toukokuusta elokuuhun SAK tarjosi puhelimesta sekä internetin kautta neuvontaa nuorille kesätyöntekijöille. Neuvonta toteutettiin ensimmäistä kertaa, ja se osoittautui toimivaksi tavaksi jakaa tietoutta työntekijän oikeuksista ja velvollisuuksista työelämässä.

SAK:n nuoret olivat mukana yhteistyössä Elämäntapaliiton, TUL:n ja SAKKI:n kanssa järjestetyllä Pohjantähtileirillä Kisakeskuksessa 3.-8.7. Perheleiri keräsi yhteen noin 160 leiriläistä.

Syyskuussa Itä-Suomen SAK-päivien yhteydessä toteutettu ay-toimitsijaseminaari keräsi yhteen SAK:laisten liittojen uudet ja nuoret toimitsijat keskustelemaan ay-liikkeen tulevaisuuden haasteista sekä lähestyvistä presidentinvaaleista.

Loppusyksyä korostivat presidentinvaalit, jossa nuoret yhteistyössä liittojen kanssa koettivat lisätä yleistä innostusta vaaleihin ja äänestysaktiivisuuden nostamiseen.

Nuorten yhteistyötä muiden palkansaajakeskusjärjestöjen kanssa tehostettiin vuoden aikana. Yhteistyössä STTK:n ja AKAVA:n nuorten kanssa toteutettiin myös Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteinen seminaari huhtikuussa Raseborgissa.

Duunaristipendi ammattiin valmistuville

Osana valtakunnallista Ammattiosaajan teemavuotta toukokuussa jaettiin ensimmäistä kertaa SAK:n Duunaristipendi ammattiin valmistuneelle nuorelle. SAK:n ensimmäisen Duunari-stipendin sai liiketalouden perustutkinnon Valkeakosken ammattiopistossa suorittanut, merkonomiksi valmistunut Mari Heikkilä.

Aluetoiminta

SAK:n aluetoiminnassa jatkettiin SAK:n hallituksen määrittelemien painopisteiden kehittämistä.

Aluepalvelukeskusten yhteistyönä järjestettiin mm. aluevaikuttaja- ja viestintä koulutusta sekä Mikkelissä neljän Itä-Suomen alueen yhteiset SAK-päivät.

Vappujuhlat

SAK:lainen ammattiyhdistysliike juhlisti 1.5. vappua 74 paikkakunnalla. Tämä on toinen vuosi, jolloin juhlia järjestettiin yli 70. SAK:laiset vappujuhlat keräsivät alueilta saatujen tietojen mukaan yhteensä yli 70 000 osallistujaa. Vuoden 2004 parempi sää keräsi juhliin yli 80 000 kävijää, kun vuonna 2003 määrä jäi noin 50 000:een. Suurimmat osallistujamäärät keräsivät Vaasa (noin 20 000 osallistujaa), Helsingin Hakaniemi (7 000), Tampere (5 000), Joensuu (4 000), Oulu (3 000), Hämeenlinna (2 800), Jyväskylä (2 500) ja Kuopio (2 000).

Paikallisjärjestöt

Paikallisjärjestöjen seudullistaminen eteni. Vuoden lopussa paikallisjärjestöjä oli 128, joista seutukuntapohjaisia on noin puolet. Paikallisjärjestöjen toiminnan kehittämistä tuettiin kehittämiskoulutuksella ja erikseen anottavalla kannustavalla toimintatuella, jonka painopisteenä oli järjestäytyminen ja perustoiminnan vahvistaminen.

SAK:n 100-vuotisjuhlisiin valmistautuminen

SAK viettää 100-vuotisjuhlavuotta vuonna 2007. Juhlavuotta varten nimetty liittojen ja SAKn edustajista koottu järjestelytoimikunta, SAKn sisäinen sihteeristö sekä juhlavuoden projektisihteerit käynnistivät juhlavuoden toimien ja alustavan sisällön suunnittelun jo vuoden 2004 puolella ja jatkoivat niiden täsmentämistä ja konkretisoimista toimintavuonna 2005.

Luottamushenkilöstön toimintaedellytysten varmistaminen ja parantaminen

Henkilöstön edustajien tiedonsaantia, asemaa ja oikeuksia pohtinut tupotyöryhmä aloitti työnsä keväällä 2005. Työryhmän piti saada työnsä päätökseen 30.11.2005 mennessä. Koska kaikista asioista ei päästy yhteisymmärrykseen eikä osaa asioista ehditty edes käsitellä, työryhmä pyysi ja sai jatkoaikaa 30.4.2006 saakka. Liittojen osalta jatkoaikaa annettiin 30.11.2006 saakka.

Koulutuksen kehittäminen

SAK:n koulutuslinjan tehtävänä oli toteuttaa useita kehittämishankkeita vuoden 2005 aikana. Monet hankkeet ovat pitkäkestoisia ja niissä pyritään kehittämään toimintamalleja, joiden vaikutukset olisivat kestäviä organisaatioiden ja yksilöiden toimintakykyyn. Hankkeet vahvistavat koulutuslinjan roolia kehittämisyksikkönä, joka toimii laajassa kumppanuusverkostossa sekä ay-liikkeen kotimaisten organisaatioiden että kansainvälisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Koulutuslinja toteutti koulutus- ja kehittämishankkeita myös tilaaja-tuottajamallilla erityisesti yhteistyössä ay-opistojen ja sivistysjärjestöjen kanssa. SAK:n koulutuslinjan toteuttamaan tai organisoimaan koulutukseen osallistui vuoden aikana yhteensä 922 luottamushenkilöä ja ay-toimihenkilöä. Lisäksi erilaisiin seminaareihin osallistui 356 henkilöä. Tämän ohella tuettiin osallistumista SAK:n kehittämiskeskuksen toteuttamaan henkilöstökoulutukseen, johon osallistui 683 työntekijää.

Paikallisjärjestöjen kehittämiskoulutus

Kehittämiskoulutusta jatkettiin jo vakiintuneen mallin mukaisesti ja koulutuksen kysyntä osoittautui odotettua suuremmaksi. Kehittämiskoulutus oli vuoden aikana käynnissä 28 paikallisjärjestössä siten, että osa koulutuksista oli joillekin paikallisjärjestöille yhteistä. Neljän päivän koulutusohjelman lisäksi toteutettiin useita yhden päivän kestäviä lisäkoulutuksia, ns. optiopäiviä, joita paikallisjärjestöt esittivät. Koulutukseen osallistujia oli 220, joista pääosa oli paikallisjärjestöjen hallitusten jäseniä.

Uuden ajan ay-koulu

Kolmantena varsinaisena toimintavuotenaan verkkokoulu vakiinnutti asemansa. Ryhmiä perustettiin kuusi ja osanottajia niissä oli yhteensä 51. Koko toiminta-aikana ryhmiä on perustettu jo yli kaksikymmentä ja opiskelijoita on ollut lähes kaksisataa. Koulu on ns. puhdasta verkko-opiskelua, jossa ei ole lähitapaamisia. Tämä mahdollistaa sen, että esimerkiksi asuinpaikasta riippumatta uusi ryhmä voidaan käynnistää heti, kun vähintään kahdeksan opiskelijaa on ilmoittautunut.

Lähiopetukseen perustuvia ay-kouluja toteutettiin toimintavuonna kaksi kappaletta.

Ay-liikkeen verkko-oppimisen kehittäminen

Verkko-opiston perustamishanke eteni siten, että opisto oli valmis avattavaksi vuoden 2006 alussa. Opiston ensimmäisenä kehitysvaiheena oli olemassaolevan tarjonnan kokoaminen saman nettiportaalin alle, mutta loppuvuodesta saatiin myös uusien sisältöjen kehitystyö liikkeelle. Mukana hankkeessa ovat kaikki SAK:laisen ay-liikkeen opistot ja sivistysjärjestöt.

Noste-ja Osaava pärjää -hankkeet

Koulutuslinja vastasi Noste-hankkeen edunvalvonnasta sekä Osaava pärjää -hankkeen toteutuksesta, joka eteni projektisuunnitelman mukaisesti.

Hankkeeseen kuului jatkuva tiedottaminen Noste-ohjelmasta ja pätevyysluotsien koulutus osaamisen tukihenkilöiksi työpaikoille.

Osaava pärjää-hanke tuotti esitemateriaalia työpaikoille aikuisten koulutusmahdollisuuksista, mm. näyttötutkinnoista ja oppisopimuskoulutuksesta. Uusia pätevyysluotseja koulutettiin 183 ja vuoden loppuun mennessä koulutukseen oli osallistunut yhteensä 534 ay-aktiivia. Vuoden aikana käynnistettiin lisäksi pätevyysluotseille tarkoitettu jatkokoulutus, johon osallistui 14 pätevyysluotsia. Keväällä toteutettiin pätevyysluotsien menetelmäseminaari hakevan toiminnan kehittämiseksi sekä alueilla kolme Noste-yhteistyöseminaaria.

Osaava pärjää-hankkeen toimintoja on esitelty useissa aikuiskoulutustaapahtumissa. Noste-ohjelman kehittämiseen on myös vaikutettu valtakunnallisen ohjausryhmän työhön osallistumalla ja mm. valtion talousarvion käsittelyn yhteydessä. Opetusministeriölle tehtiin esitys Noste-ohjelman jatkamisesta vuodelle. Keskeisenä tavoitteena on ollut hakevan toiminnan työmuotojen kehittäminen sekä työelämän ja oppilaitosten yhteistyö.

Ay-henkilöstön osaamisen kehittäminen

Liittoedustajista koostuva ay-henkilöstön kehittämissyöryhmä on toimintavuoden aikana käsitellyt ay-henkilöstön ja liittohallinnon jäsenten osaamisen kehittämistä sukupolvenvaihdoksessa sekä mm. ehdotusta ay-henkilöstön työnkierron pelisäännöiksi. Lisäksi kaikkien liittojen henkilöstön kehittämisestä vastaavien ajankohtaiskoulutuksessa pohdittiin ay-henkilöstön työn kehittämisen, osaamisen ja työhyvinvoinnin yhteyttä ja tukemista mm. työnohjauksen avulla.

Ay-liikkeen henkilöstökoulutuksessa on tehty tiivistä yhteistyötä SAK:n kehittämiskeskuksen kanssa sekä koulutussisältöjen suunnittelussa että ay-toimihenkilötutkinnon opintojen ohjauksessa.

Liittojen työntekijöiden perinteistä 30 opintoviikon täydennyskoulutustutkintoa opiskeli vuoden lopussa 60 ay-toimihenkilöä eri liitoista. Lisäksi uutta, 15 opintoviikon ay-toimihenkilötutkintoa opiskeli vuoden lopussa 49 henkilöä. Ay-toimihenkilötutkinto-opiskelunsa oli vuoden loppuun mennessä saanut valmiiksi kaikkiaan 43 henkilöä. Opiskelijat ovat tehneet opintojensa päätteeksi lopputöitään ay-työn kehittämiseen ja oman liiton toimintaan liittyvistä aiheista. Kehittämiskeskuksen organisoimaa tutkinto-opiskelua on ohjannut liittojen ja SAK:n asiantuntijoista koostuva tutkintotoimikunta. Toimikunnan työn valmistelusta ja opintojen ohjauksesta ovat vastanneet koulutuslinja ja kehittämiskeskus yhteistyössä.

SAKn kehittämiskeskuksen järjestämään ay-henkilöstön koulutukseen on vuonna 2005 osallistunut ammattiliittojen työntekijöitä kaikkiaan 683. Opiskelijatyöpäiviä yhteensä 52 koulutusjaksolla kertyi 1 243.

Yhteistyö Humakin kanssa

Koulutuslinja tiedotti Nurmijärven yksikön toiminnasta, aikuiskoulutuksesta ja muun muassa avoimen ammattikorkeakoulun opetuksesta Humakissa. Yhteistyötä tehtiin myös työssä oppimisen toteutuksessa sekä erityisesti aikuisopiskelijoiden opinnäytetöiden ohjauksessa. Humakissa oli käynnissä kahden aikuisryhmän opinnot sekä nuorten ryhmät.

Kansainvälinen koulutus ja projektien kehittäminen

EAY:n koulutuslaitos ETUCO muuttui huhtikuun alussa ETUI-REHS- nimeksi, kun EAY:n tutkimus-, työturvallisuus- ja koulutusyksiköt yhdistettiin. SAK:sta ja jäsenliitoista on toimintavuoden aikana osallistunut yhdeksän henkilöä ETUI-REHS:n kursseille. Kansainvälisen yhteistyön koulutusohjelma toteutettiin yhteistyössä Murikan, Aktiivi-instituutin ja Kiljavan kanssa ja siihen osallistui 12 toimitsijaa ja luottamusmiestä, joista kaksi STTK:n Toimihenkilöunionista. Ulkomaanjakso toteutettiin Lissabonissa. ETUI-REHS:n toimintaan osallistuttiin muutoin Trace-projektin kautta sekä neuvoo-antavassa komiteassa.

ETUI-REHS:n hallinnoima kaksivuotinen projekti Trade Union Movement Anticipating the Change in Europe (Trace) jatkui. Projektin tavoitteena on parantaa eurooppalaisen ay-liikkeen toimintakykyä teollisen ja taloudellisen muutoksen keskellä. Mukana on yhteensä 11 keskusjärjestöä ja kuusi eurooppalaista ammattisihteeristöä. Alaprojekteja hankkeessa on kaikkiaan 18 kappaletta.

Suomalainen alaprojekti keskittyy Suomessa ja Virossa toimiviin suomalaisomisteisiin yrityksiin. Tavoitteena on edistää luottamushenkilöiden ja ay-aktiivien yhteistyötä näissä yrityksissä sekä edistää järjestäytymistä erityisesti Virossa olevissa toimintayksiköissä. Syksyllä valmistui käsikirja "Ay-liike ja rakennemuutos" suomeksi ja viroksi. Se on osa valmistautumista kahteen seminaariin, jotka järjestetään vuoden 2006 alussa ja joihin kutsutaan sekä suomalaisia että virolaisia osallistujia.

SAK:n partnereina projektissa ovat Metallityöväen Liitto ja Palvelualojen ammattiliitto PAM.

Oman alaprojektin lisäksi SAK vastaa koko Trace projektin kotisivuista www.traceproject.org.

Aluepolitiikka ja aluekehittäminen

Kevättalvella käynnistyi EU- ohjelmakauden 2007-2013 Suomen strategia-työ kahdessa työryhmässä. Kansallista strategista viitekehystä valmisteltiin sisäasiainministeriön vetämässä työryhmässä ja ESR-strategiaa työministeriön johdolla. SAK:n edustaja osallistui molempien työryhmien työhön. Samoin osallistuttiin sekä kuluva ohjelmakautta arvioiviin ja tulevaa kautta valmisteleviin seminaareihin ja työpajoihin.

Strategiatyö vauhdittui vuoden lopulla, kun Britannia onnistui puheenjohtajakautensa lopulla saamaan aikaan päätöksen ohjelmakauden 2007-13 rahoituskehiksestä. Pohjois- ja Itä-Suomi rinnastettiin tukikelpoisuudeltaan EU:n merentakaisiin saariin ja se merkitsee käytännössä sitä, että nämä alueet tulevat pysyvästi kuulumaan korkeamman tuen piiriin. Suomen saaman tuen kokonaismäärä sen sijaan laskee 26 prosentilla tulevan ohjelmakauden aikana.

Aluekehittämislain muutosesitykseen annettiin palkansaajajärjestöjen yhteinen lausunto. Lausunnossa korostettiin lain muuttamisen tarpeellisuutta, mutta pidettiin ajankohtaa ennenaikaisena. Valtioneuvoston hallintoselektio ja uuden ohjelmakauden valmistelut olivat siinä vaiheessa, että lakia todennäköisesti jouduttaisiin muuttamaan jo ennen sen voimaantuloa. Palkansaajajärjestöt eivät myöskään kannata väliportaan hallinnon muodostamista.

Osallistumalla EU-ohjelmien seurantakomiteoiden työhön SAK on vaikuttanut ohjelmien toteutukseen SAKlaisten palkansaajien työmarkkinakelpoisuuden säilyttämiseksi ja parantamiseksi.

Aluevaikuttajakoulutus

Suuralueilla SAVU (SAKn Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Ahvenanmaan aluepalvelukeskukset), PIPOKEHÄ (SAKn Pirkanmaan, Pohjanmaan, Keski-Suomen ja Hämeen aluepalvelukeskukset) ja ISO (SAKn Pohjois-Savon, Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Kymen aluepalvelukeskukset) järjestettiin kullakin uusimuotoinen aluevaikuttajan peruskurssi. Kurssille osallistui yhteensä 70 aktiivia. Kurssien kokemusten pohjalta kehitetään laajempi aluevaikuttamisen koulutuskokonaisuus.

SAKn maakuntaryhmien puheenjohtajille yhdessä STTKn ja AKAVA:n aluetoimikuntien puheenjohtajien kanssa järjestettiin aluekehittämistä, aluehallintoa ja yhteistä vaikuttamista käsittelevä kurssi. Kurssille osallistui 32 puheenjohtajaa.

SAVU:n alueen toimitsijoille järjestettiin kokeiluluontoisesti kurssi, jolla pohdittiin yhteistyötä ja työnjakoa SAK:n aluepalvelukeskusten ja liittojen aluetoimistojen kesken aluekehittämiskysymyksissä. Kurssille osallistui 17 toimitsijaa.

Lisäksi osallistuttiin Metalliliiton toimitsijatilaaisuuteen (n. 40 toimitsijaa), jossa käsiteltiin metallin sektorin roolia ja toimenpiteitä paikallisessa ja alueellisessa kehittämistyössä.

Hankekeskus

Hanketyöryhmän jäsenille tehtiin vuonna 2005 kysely hankekeskuksen toiminnan tulevaisuudesta.

Yhteistyössä SASKn kanssa järjestettiin rajaseutuyhteistyötä käsittelevä tilaisuus, jossa arvioitiin tähän mennessä toteutettujen hankkeiden tuloksia

ja tulevia tarpeita. SASK:n toiminta ei enää EU:n laajentumisen myötä ulotu Baltian maihin, vaan EU:n uusien rajojen ulkopuolelle. Tilaisuuden keskusteluista laadittiin muistio, johon pyydettiin palautetta aluepalvelukeskuksista, järjestövaliokunnalta ja liittojen aluetoimistoista, joilla on kokemuksia rajaseutuyhteistyöstä.

Toimintavuoden aikana on vastattu Petmo-hankkeen hallinnoinnista ja arvioinnin kehittämisestä ja vaikutettu kansainvälisen yhteistyön käynnistymiseen. Lisäksi Hankekeskus on osallistunut opetushallituksen hallinnoiman Lukineuvola- hankkeen ohjausryhmään ja seminaarityöskentelyyn.

Hankekeskus on osallistunut aluehankkeiden valmistelutyöhön (art. 6 Satakunnassa ja Etelä-Savossa) ja antanut neuvontaa hanketoimintaan liittyvissä kysymyksissä sekä ay-liikkeen työntekijöille että aktiiveille.

Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma

Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelmaan vaikutettiin osallistumalla Kalevi Kivistön johtaman Kansalaisyhteiskunta 2006 toimikunnan työhön. Toimikunnalle tehtiin aloite työelämän kehittämishankkeisiin osallistuvien työntekijöiden kustannusten korvauksesta. Toimikunta sai työnsä valmiiksi vuoden lopulla.

Monikulttuurisuus

Toimintaa koordinoi monikulttuurisuustyöryhmä, joka kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa. Syksyllä 2003 SAK:n jäsenliitoille tehdyn kyselyn mukaan SAK:n jäsenliittoihin oli järjestäytynyt yhteensä 9 850 maahanmuuttajajäsentä. Vuoden 2004 marraskuussa tehdyn uusintakyselyn mukaan maahanmuuttajajäsenten määrä oli kasvanut yli 11 000:een. Määrä kasvoi edelleen vuonna 2005. SAK jäsenliittoineen on siten maahanmuuttajien suurin järjestö.

Maahanmuuttajat SAK:n jäsenliitoissa -raporttia esiteltiin vuoden 2005 aikana usealle SAK:n valiokunnalle. Järjestövaliokunnassa päätettiin toimenpide-esitysten pohjalta käynnistää selvitykset maahanmuuttajajäsenten määrän laskemisen yhtenäistämiseksi jäsenliitoissa sekä päätettiin kiinnittää liittojen jäsenhankintakampanjoissa erityistä huomiota maahanmuuttajien rekrytoimiseksi ammattiliittojen jäseniksi.

Kevään aikana järjestettiin SAK:ssa yhteistyössä Monikulttuurisuusyhdistys Familia Clubin kanssa neljä avointa keskustelutilaisuutta teemalla Maahanmuuttajat voimavarana työelämässä ja rikkautena arjessa. Keskusteluiltojen aiheina olivat työelämä, perhe, asuminen ja koulutus. Keskusteluiltojen raportit löytyvät Familia Clubin nettisivulta, osoitteesta <http://www.familiacub.fi/nettiraportti.htm>.

SAK on osallistunut rasismia torjuvan Rasmus-verkoston ja sen tukiryhmän työhön.

Venäjänkielisellä Sputnik-radioasemalla esitettiin SAK:n ja liittojen maahanmuuttajatyötä esittelevä ohjelmasarja. Kevään Liikkeessä -kampanjas-

sa oli esillä maahanmuuttajajäsenten rekrytointi. Maahanmuuttajajäseniä varten tehtiin erillinen monikielinen esite kampanjan käyttöön.

Toukokuun lopussa osallistuttiin yhdessä SASK:n kanssa kaksipäiväiseen Maailma kylässä -tapahtumaan Helsingissä. Tilaisuudessa esiteltiin SAK:n ja liittojen monikulttuurisuustyötä sekä SASK:n urheiluvaatekampanjaa. Kesäkuussa oltiin aktiivisesti järjestämässä EU:n Moninaisuuden puolesta -syrjintää vastaan -kampanjan rekkakiertueen Suomen tapahtumaa Helsingin Rautatientorille. Kampanjan syrjintää käsitteleviä aineistoja jaettiin useissa ay-liikkeen tilaisuuksissa. SAKn edustaja on mukana kampanjan Suomen johtoryhmässä ja Stop diskriminaatio -kampanjan Journalistikilpailun Suomen raadissa.

SAK on osallistunut Työministeriön Etnisten suhteiden neuvottelukunnan ja sen työjaoston sekä neuvottelukunnan rasismien vastaisen työryhmän toimintaan sekä Työministeriön Moni-Q -hankkeen ohjausryhmään. SAK ja jäsenliitot olivat mukana Työministeriön SEIS-projektin joulukuussa järjestämällä Moninaisuuspäivillä, joiden teemana oli Tulevaisuuden työpaikka. SAK edustaa Suomen työmarkkinakeskusjärjestöjä Euroopan Ammatillisen Yhteisjärjestön EAY:n työryhmässä Migration and Inclusion. Työryhmä koontui kaksi kertaa vuoden aikana.

SAK:n edustajat tapasivat vuoden aikana aikuiskoulutuskeskusten maahanmuuttajaopiskelijoita ja osallistuivat liittojen maahanmuuttajatapahtumiin.

SAK:n aktiiveille ja liittojen työntekijöille tarkoitetun maahanmuuttaja-aineiston valmistelu käynnistettiin. Aineiston julkaiseminen siirtyi vuodelle 2006.

Petmo -projekti

SAK hallinnoi rasismien ja muukalaisvihan torjuntaan työmarkkinoilla keskittyvää Perehdyttämällä monimuotoiseen työyhteisöön -hanketta. Petmo käynnistyi marraskuun alussa 2004. Se on jatkoa SAKn koulutussäätiön hallinnoimalle Etmo-hankkeelle, joka päättyi keväällä 2005.

Molemmat ovat Euroopan Sosiaalirahaston Equal-ohjelman hankkeita. Petmo on kahden ja puolen vuoden hanke, jonka koko rahoitus tulee Uudenmaan TE -keskukselta sekä pääkaupunkiseudun kunnilta. Hankkeesta vastaa SAKn koulutuslinja.

Petmon toteuttamiseksi neuvoteltiin laaja kumppanuusverkosto. Kahdeksan SAK:laista ja kaksi STTK:laista ammattiliittoa sekä työnantajajärjestö EK ovat hankkeessa mukana. Koulutusorganisaatioista JTO-Palvelut, Kiljavan opisto ja Työväen Sivistysliitto ovat hankekumppaneita.

Kaikkien ESR-projektien tavoin Petmollakin on kansainvälinen kumppanuussopimus. Petmo sai 20 yhteydenottoa yhteistyöstä kiinnostuneilta muiden EU-maiden hankkeilta. Kumppanuussopimus solmittiin Englannin

TUC:n hallinnoiman High Road -projektin, Itävallan In Bewegung, aikuisten perustaitoihin keskittyvän hankkeen ja Ranskan Averroes-hankkeen kanssa, joka tekee samantapaista työtä kuin Petmo Lyonin ja Grenoblen alueella. Työmarkkinajärjestöt ovat ranskalaisten hankkeessa kumppaneina ja hanketta hallinnoi maahanmuuttajien tutkimus- ja koulutuskeskus. Kansainvälinen projektiosuus toteutetaan työskentelemällä neljän teeman ympärillä. Ensimmäisen teemaseminaarin järjestivät suomalaiset Kiljavan opistolla 12.-13. syyskuuta aiheesta Monikulttuurisuus ja syrjinnänvastaisuus. Osanottajia oli 43 henkeä niin Suomesta kuin kaikista kolmesta kumppanuusmaasta. Lisäksi järjestettiin koulutuspäivä moninaisuuden johtamisesta, johon osallistui 19 henkilöä.

Petmossa kehitetään perehdyttämisjärjestelmiä 17 työyhteisössä ja yrityksessä pääkaupunkiseudulla. Mukana oleville yrityksille ja työyhteisöille on järjestetty kaksi tiedotustilaisuutta ja jokaisella työpaikalla käytiin palautekeskustelu raportin tuloksista. Haastatteluraportti on pohjana monimuotoisuusperhehdyttäjän koulutusohjelman suunnittelulle. Testattava koulutusohjelma jää Kiljavan ja JTO:n koulutustarjontaan testikurssin jälkeen. Perehdytysprosessi on kaksitahoinen. Maahanmuuttajan kynnys suomalaiseen työelämään pyritään tekemään mahdollisimman matalaksi. Yhtä tärkeää on myös perehdyttää työyhteisöä uuteen tulijaan.

Laajan kumppanuuden vuoksi Petmolla on iso ohjausryhmä, joka kokoontui vuonna 2005 neljä kertaa. Petmolla on omat nettisivut SAK:n sivujen alla osoitteessa www.sak.fi/petmo. Petmosta on lisäksi tiedotettu lehtijuttuja kirjoittamalla. Juttuja on julkaistu niin liitto- kuin päivälehdissä. Lisäksi on järjestetty muutama tiedotustilaisuus eri kohderyhmille.

Koulu- ja työmarkkinatiedotus

Valtakunnallisten koulutuspäivien järjestäminen jatkui suunnitelmien mukaisesti. Koulutusta järjestettiin peruskoulujen ja lukioden historian ja yhteiskuntaopin opettajille, ammatillisille opettajille ja opinto-ohjaajille. Historian ja yhteiskuntaopin opettajille pidettiin tapahtuma Jyväskylän Laajavuorella 29.1. - 30.1.2005, ammatillisille opettajille Petäyksessä 1.4. - 2.4. ja opinto-ohjaajille samoin Petäyksessä 30.9. - 1.10. Päivien aiheet valitaan kohderyhmien edustajien toivomusten mukaisesti. Aiheiden valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että opettajien saamaa tietoa voidaan käyttää opetustyössä. Opinto-ohjaajille pidettiin kaksi alueellista kurssia: Pohjois-Karjalan opinto-ohjaajien kanssa tehtiin koulutusmatka Ruotsiin LO:n toimistoon 19.5. - 21.5. ja Oulun läänin opinto-ohjaajille järjestettiin koulutuspäivät Sotkamon Katinkullassa 18.11.-19.11.

Valtakunnallisiin tapahtumiin osallistui noin 250 ja alueellisiin 75 opettajaa. Opettajien lehdet, mm. Sopo News ja Kleio, kirjoittivat tapahtumista näyttävästi. Kirjallinen palaute kaikista koulutuksista on ollut hyvin myönteistä ja rohkaisevaa.

Koulutuspäivillä ja muutoinkin vuoden aikana jaettiin runsaasti Työelämässä-pelejä, Matkalla työelämään -opetusvideota suomen- ja ruotsinkielisenä

versioina ja vastaanotettiin uusia Palkkatyöläisen tilauksia. Lisäksi tuotettiin SAK:n työelämä-bingo, mikä on suunniteltu peruskoulujen yhteyskuntaopin opetukseen. Bingo on vihjepeli, jossa on omaa taloutta, työelämätietoa ja taloustietoa koskevia keskeisiä termejä, joita opiskellaan rattoisasti bingoilemalla. Peliä voi tulostaa SAK:n nettisivulta. Pelistä saatu palaute on ollut myönteistä.

Syyskaudella aloitettiin yhteistoiminnassa aluepalvelukeskusten kanssa alueellinen koulutus koulu- ja työmarkkinatiedotukseen aikoville. Kurssit pidettiin Oulussa 15.10. ja Porissa 26.11. Tapahtumiin osallistui myös toiminnassa jo mukana olevia, joiden kokemuksesta oli selvää hyötyä tuleville tiedottajille. Tarkoitus on, että kurssien järjestämistä jatketaan vuonna 2006, ja että toiminnasta tulee jatkuvaa.

Lisäksi osallistuttiin moniin VETOLAVAN (verkostoitumalla työssäoppimisen laatuun ja vaikuttavuuteen) koulutustapahtumiin, joissa esiteltiin SAKlaisen ay-liikkeen näkemyksiä työssäoppimisen kehittämisestä.

SAK:n jäsenmikrohanke

Kesällä 2001 käynnistetty jäsenmikrohanke jatkui edelleen yhteistyössä Pohjanmaan Mikro Oy:n kanssa. Yleisperiaatteena on pitää pakettien hintataso vakiona ja sen puitteissa päivittää pakettien sisältöä. Kokoonpanotarkistuksia tehtiin sekä hintakehityksen että jäsenten toiveiden pohjalta.

Vuoden aikana jäsenmikroja toimitettiin 1 104 kappaletta. Kokonaisuudessaan jäsenmikroja oli vuoden loppuun mennessä ja tämän kampanjan puitteissa toimitettu 7 466 kappaletta.

Hanketta koordinoi edelleen ohjausryhmä, jossa on mukana keskustuomiston ja liittojen asiantuntijoita. Hankkeen sihteerinä toimi Metallityöväen liiton työntekijä.

SAK:n kulttuurirahasto

SAKn kulttuurirahastolle tuli vuonna 2005 hakemuksia 206 kappaletta. Apurahoja myönnettiin 28 kappaletta. Niistä yksi suunnattiin ryhmälle ja 27 yksityisille harrastajille. Kulttuurirahaston pääoma oli 248 450,45 euroa ja jaettavien apurahojen yhteissumma 17 000 euroa.

Kulttuurialojen ammattiliittojen neuvottelukunta

Kulttuurialojen ammattiliittojen neuvottelukunnan sihteeristöön kuuluivat Suomen Muusikkojen Liitto, Teatteri- ja mediatyöntekijät, Suomen Näyttelijäliitto, Suomen Journalistiliitto sekä Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi Suomen Näyttelijäliiton toiminnanjohtaja Janne Mikkonen. Marraskuussa neuvottelukunta järjesti tekijänoikeuksia käsittelevän seminaarin.

SAK:n viestinnän kehittäminen

SAK:n viestinnän haasteena oli erityisesti jäsenhankintakampanja Viikko 5 vuonna 5 ja siihen liittyvä "Viidakon lait eivät enää ole voimassa" -mainoskampanja. Painopisteenä säilyi myös sähköisen viestinnän kehittäminen.

SAK säilytti asemansa sekä valtakunnallisessa että alueellisessa viestinnässä. Viestinnän haasteena oli erityisesti toimittajien ja tiedotusvälineiden palvelun parantaminen sekä yhteyksien lisääminen ja ylläpitäminen - niin valtakunnallisella kuin alueellisellakin tasolla. Tiedotusvälineiden palveluun kuuluivat myös taustatilaisuudet ja -aineistot, toimitusvierailut, tiedotustilaisuudet, haastattelut sekä yhä vankemman aseman toimittajapalvelussa saanut verkkoviestintä.

Tiedotusvälineille lähetettiin 107 tiedotetta. Tiedotus- ja taustoitustilaisuuksia järjestettiin toimittajille vuoden aikana noin 25, mm. ajankohtaisseminaarit työmarkkina-, artikkeli- ja naistoimittajille sekä kesätoimittajille. Lehti- ja tv-kuvaajille järjestettiin edellisvuosien tapaan oma tilaisuutensa. Kansainvälisen osaston kanssa järjestettiin yhdessä toimittajamatka Kiinaan, jonka aikana tutustuttiin työelämään Kiinassa ja taustoitettiin ns. Kiina-ilmiötä.

Alueviestinnän kehitystyötä jatkettiin yhteistyössä SAK:n aluepalvelukeskusten kanssa. Yhtenä painopisteenä kehitystyössä oli jäsenliittojen alue-työntekijöiden ja SAK:n aluepalvelukeskusten sekä paikallisjärjestöjen tiedustustoiminnan koordinoiminen sekä toimittajakontaktien vahvistaminen.

Aluepalvelukeskukset järjestivät ammattiliittojen ja paikallisjärjestöjen aktiiveille alueellista viestintäkoulutusta. Kursseille osallistui yhteensä 118 henkilöä.

Viestintävaliokunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Valiokunta jatkoi keskustelua sukupolvenvaihdosta tukevista viestinnällisistä toimenpiteistä sekä hahmotti SAK:n viestintästrategiaa. Vuoden aikana järjestettiin seminaari, jossa arvioitiin ammattilaisten avulla Viikko 5 vuonna 5 -kampanjan onnistumista sekä keskusteltiin SAK:n edustajakokoukseen ja 100-vuotisjuhlavuoteen valmistautumisesta.

SAK:n järjestäytymiskampanjan tv-mainos "Viidakon lait eivät enää ole voimassa" voitti mainosalan ammattilaisten Grafia ry:n järjestämässä Vuoden huiput -kilpailussa tv- ja elokuvamainonnan kunniainaininnan sekä Ruutunelosen myöntämän erikoispalkinnon.

Vappuaattona järjestettiin yhteistyössä kokonaistoimintojen johdon sekä yhteiskuntavaikuttamisen työryhmän kanssa vappuvastaanotto. Myös Valkeakosken työväenmusiikkijuhlat huomioitiin sidosryhmätapaamisissa.

Työmarkkinatoimittajille pidettiin jälleen palkansaajakeskusjärjestöjen yhteiset pikkujoulut, joiden järjestelyvuorossa oli SAK.

Sähköinen viestintä

www.sak.fi: SAK:n Internet-palvelulla www.sak.fi oli vuonna 2005 yhteensä 667 800 kävijää (vuonna 2004 yhteensä 458 600). Kävijämäärä kasvoi yli 45 prosenttia edellisvuodesta, kun kasvu vuonna 2004 oli reilut 25 prosenttia.

SAK:n nettisivuilla avattiin kesäkuussa uusi rekisteröitymistä vaativa mutta kaikille avoin keskustelupalsta osoitteessa keskustele.sak.fi. Loppuvuoden seiseman kuukauden aikana palstalle lähetettiin noin 300 viestiä.

Kesäduunari-kampanjan yhteydessä SAK:n Internet-palveluun avattiin suomen- ja ruotsinkieliset kesäduunarisivustot, joista löytyi työelämän perustiedon lisäksi nettilomake kysymysten esittämistä varten. Marraskuussa internet-palvelussa avattiin Presidentinvaali 2006 -sivusto.

Normaaliin tapaan SAK:n internet-palvelussa julkaistiin uutisia ja tiedotteita suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Lisäksi palvelun perustekstejä täydennettiin tarpeen mukaan.

www.liityammattiliittoon.fi: Viikko 5 vuonna 5 -jäsenhankintakampanjan yhteydessä avattiin uusi jäsenhankintasivusto osoitteessa www.liityammattiliittoon.fi. Samalla SAK:n netin Löydä oma ammattiliittosi -työkalu siirrettiin tälle sivustolle ja sen käyttöliittymää uudistettiin hieman.

www.sak-paikalliset.fi: Marraskuussa avattiin uusi paikallisjärjestöjen verkkopalvelu osoitteessa www.sak-paikalliset.fi. Palvelu on suunnattu erityisesti SAK:n aktiiville ja sen ydinkäyttäjiä ovat SAK:n paikallisjärjestöt.

Kaksikielinen paikallisjärjestöjen verkkopalvelu sisältää mm. laajan uutispalvelun, paikallisen tason tapahtumakalenterin, hankeluettelon, materiaalipankin, kaikkien SAK:n paikallisjärjestöjen yhteystiedot ja avoimen keskustelupalstan.

Paikallisjärjestöt voivat käyttää uuden verkkopalvelun julkaisujärjestelmää myös omien nettipalvelujen toteuttamiseen ja ylläpitoon. Julkaisujärjestelmän käyttö on paikallisjärjestöille maksutonta.

Syksyn 2005 aikana järjestettiin kuusi julkaisujärjestelmän käyttöön liittyvää koulutustilaisuutta paikallisjärjestöille. Ensimmäisenä omat sivunsa avasi joulukuussa SAK:n Loviisan Seudun Paikallisjärjestö osoitteessa www.sak-paikalliset.fi/loviisa.

www.keyfinland.org:SAK tuotti oman Internet-palvelunsa lisäksi englanninkielisiä uutisia myös **KEY** Finlandin Internet-palveluun (www.keyfinland.org). **KEY** Finlandin nettipalvelu siirrettiin uuteen käyttöjärjestelmään ja uudelle palvelimelle kesäkuussa.

www.traceproject.org ja www.palkkalaskuri.fi: SAK vastasi edelleen eurooppalaisen TRACE- projektin Internet-palvelun (www.traceproject.org) ylläpidosta, kehittämisestä ja ranskankielisestä sisällöstä. Lisäksi SAK osallistui eurooppalaisen Woliweb-projektin suomalaisen sivuston (www.palkkalaskuri.fi) toteutukseen yhdessä STTK:n kanssa.

Muut SAK:n internet-palvelut: SAK:ssa ylläpidettiin myös SAK:n lehtien omia internet-palveluja (www.palkkatyolainen.fi ja www.lontagaren.fi), LabourStartin suomenkielisiä sivuja (www.labourstart.org/fi) ja Tallinnan infopisteen Internet-palvelua (www.sak.fi/tallinn). Lisäksi SAK tuki taloudellisesti Trade Union News from Finland -palvelua (www.artto.kaapeli.fi/unions).

Intranet-palvelu Santra: SAK:n ja liittojen intranet-palvelua Santraa <http://santra.sak.fi> kehitettiin mm. yhdistämällä uuden puhelinjärjestelmän Merex-tietokanta Santran henkilötietokantaan.

SAK Pikatiedottaa, uutiskirje paikallisjärjestöille ja artikkelipalvelu liittolehdille

SAK Pikatiedottaa -sähköpostitiedote ilmestyi vuoden 2005 aikana seitsemän kertaa. Pikatiedotteet käsittelivät presidentinvaaleja, kesäduunari-info-puhelinta, Viikko 5 vuonna 5 -jäsenhankintakampanjaa ja tsunamin uhrien muistoksi järjestettyä hiljaista hetkeä työpaikoilla. Kaikki Pikatiedotteet käännettiin entiseen tapaan ruotsinkielelle. Ruotsinkielisiä pikatiedotteita käytettiin osittain pohjana uutisille SAK:n ruotsinkielisillä internet-sivuilla. Suomenkieliset Pikatiedotteet julkaistiin SAK:n ja liittojen yhteisessä intranetissä Santrassa uutisina. Lisäksi Pikatiedote jaetaan sähköpostilla SAK:n ja liittojen henkilökunnalle sekä liittojen kautta SAK:laisille aktiiveille työpaikoilla.

SAK:n paikallisjärjestöjen hallitusten jäsenille suunnattu sähköpostitse levitettävä uutiskirje ilmestyi toimintavuoden aikana 11 kertaa - kerran kuukaudessa heinäkuuta lukuunottamatta. Kirjeeseen koottiin ajankohtaisia edunvalvonnan ja järjestötoiminnan uutisia.

SAK toimitti vuoden aikana 28 artikkelia jäsenliittojen lehtien käyttöön. Osa artikkeleista oli lyhyitä uutisia, joissa kerrottiin mm. jäseneduista ja yhteistyöstä sidosryhmien kanssa. Laajemmissa juttukokonaisuuksissa käsiteltiin ajankohtaisia edunvalvontaan liittyviä kysymyksiä, esimerkiksi muutosturvaa ja presidentinvaaleja. Artikkeleista osa tilattiin UP-uutispalvelulta.

Messut ja julkaisutoiminta

SAK osallistui yhdessä SAK:n jäsenliittojen kanssa useisiin alueellisiin messutapahtumiin eri puolilla maata. Messutoiminnassa painotettiin erityisesti koulutukseen ja ammatinvalintaan liittyviä messutapahtumia.

Vuosittaisista julkaisuista ilmestyivät seuraavat;

- SAK:n toimintakertomus ja tilinpäätös 2004
- Taskulämmin/Tilastotietoja 2005
- Ammattiyhdistyskalenteri 2006
- SAK:n puhelinmuistio 2006

Esitteitä ja julkaisuja:

- Sopimussyhteiskunnan synty, SAKn historian kolmas osa
- Paremman työllisyyden puolesta - SAKn työllisyyspuheenvuoro
- Työmarkkina-avain
- Aikuisten näyttötutkinnot
- Oliko koulunkäynti sinulle tuskaa?
- Luottamushenkilön tasa-arvo opas
- Ammattiyhdistysliikkeen ABC eri kieliversioina pskj-yhteistyönä

Lisäksi valmistui SAKn esittelykalvosarja nuorille sekä siihen liittyvä opas-vihkonen.

SAK:n lehdet

Palkkatyöläinen

Palkkatyöläistä (PT) toimitettiin 97. ilmestymisvuotena sekä sisällöllisesti että ulkoasultaan syksyn 2003 uudistusten mukaisesti. Lehden ja toimitustyön teoreettista perustaa pyrittiin kuitenkin vahvistamaan täsmentämällä mm. lehden konseptia ja teroittamalla lukijakuvaa palvelemaan paremmin luottamushenkilöitä ja ay-aktiiveja.

Lehdelle hahmotettiin SAKn periaatteita myötäilevä toiminta-ajatus ja sen keskeisiksi tavoitteiksi ja tehtäviksi kirjattiin tiedonvälitys, luottamushenkilöidentiteetin vahvistaminen ja yhteisöllisyys. Sisältöanalyysin, lukijakuvan täsmennysten sekä tavoitteiden ja tehtävien pohjalta aloitettiin uusien, "lukijaystävällisten" juttutyyppejen kehittäminen 2006 lehtiä silmällä pitäen. PT:n toimituspolitiikan perusteita ei muutettu. Lehteä tehtiin SAKn ja SAKlaisen liikkeen lehtenä, joka pyrki tiivistä seuraamaan sopimuspolitiikan ja työelämän suuria linjoja ja niiden muutoksia sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Teemoittelu lehden jokaisessa numerossa jatkui. Vuoden aikana käsiteltiin laajasti mm. järjestäytymisen tilaa, ay-liikettä kansanliikkeenä, liittoumuksia, työnantajapolitiikkaa, käden taitoja ja hintojen läpinäkyvyyttä. Paitsi aikaansa seuraavista teemoista, lehti sai kiitosta myös kunnianhimoisesta kansainvälisestä osastostaan ja hyvistä työympäristöjutuistaan.

PT ilmestyi edelleen kuukausijulkaisuna, 10 numerona vuodessa, keskimäärin 46-sivuisena, ja se painettiin Hämeen Paino Oy:ssä Forssassa. Osa lehden jutuista toimitettiin verkkoon, jossa niillä oli kuukausittain noin 20 000 lukijaa. Levikkinsä lehti kykeni säilyttämään 29 000 (noin 75 000 lukijaa). Tilauksista noin 25 000 meni SAKn liittojen luottamushenkilöille. PT:n talous säilyi vakaana ja budjetoidut tilaus- ja ilmoitustuotot savutettiin. Lehdessä työskenteli kolme toimittajaa 1.12. saakka, jolloin lehden ulkomaantoimittaja siirtyi eläkkeelle. Lehtilinjalla työskenteli lisäksi toimitusavustaja

vastualueenaan mm. lehden verkkosivut sekä kuva-arkistoa, tilauksia ja ilmoituksia hoitava toimistosihteeri.

Juttujen yhteistuotanto Löntagarenin kanssa jatkui. Lisäksi juttuja ja sivutaitto ostettiin ulkoa. Sen sijaan ilmoitusmyynnin ulkoistuksesta luovuttiin heikon tuoton takia ja ilmoitukset siirtyivät toimistosihteerin hoitoon.

Löntagaren

I läsarundersökningen som utfördes i samband med FFCs stora organisationsutredning 2005 fick Löntagaren positiv respons. Tidningen anses lättläst och pålitlig av över 60 procent av dem som svarat. Saklig och intressant är omdömen som kring hälften av svararna stämmer in i. Läsarna förväntar sig att löntagaren skall ge fördjupad information om samhället och erbjuda alternativa synpunkter i förhållande till andra finlandssvenska massmedia. Arbetslivsfrågor lyfts fram som ett viktigt ämnesområde för tidningen, liksom information om facklig verksamhet. Men också intressant läsning för hela familjen står förhållandevis högt på önskelistan. Resultatet av undersökningen läggs till bas för tidningens vidareutveckling.

Löntagaren är det samlande medlemsbladet för de svenska medlemmarna i FFC-förbunden. Tidningens främsta uppgift är att bevaka arbetsliv och facklig verksamhet med speciell tonvikt vid det finlandssvenska. Arbetsmiljö är ett viktigt tyngdpunktsområde. Kultur och förströelse ingår också i grundkonceptet.

Tidningens innehåll präglas av det omgivande samhället. Det gångna året uppmärksammades t. ex. Jakobstads industriella historia, samarbetet inom räddningsverksamheten i Östra Nyland och det kommunala personalrekryteringsprojektet Mobilisering 2006 i specialreportagen. Lokala reportagen ingick från bl.a. Kronoby, Ekenäs och Eckerö. Bland de arbetsmiljöfrågor som lyftes fram kan kraven på skyddsskor, maskinsäkerhet, Arbetsarkyddfondens verksamhet, bullerbekämpning och svetsning, nämnas.

Bilagan JobDax, riktad till yrkesstuderande, gjordes för fjärde året i följd och ingick i nr 2. Den distribuerades till yrkesskolor och yrkeshögskolor där den delades ut till elever i avgångsklass.

Varje nummer av tidningen har dessutom ägnats ett speciellt tema. Denna tematisering har varit gemensam med kollegan Palkkatyöläinen. Det gångna årets temarubriker var: "Proffs på service, Musik kostar på, Arbetsgivarens hårda röst för mjuka världen, Samgång närmar och fjärmar, Flinka fingrar, Alla har rätt till naturen, Kors och tvärs över EU:s östgräns, När facket bjuder upp, Arbete utomhus är friskt och tungt, samt Allt har sitt pris." Tidningens volym steg år 2005 till sammanlagt 412 sidor inklusive den 16-sidiga bilagan JobDax. Tre nummer omfattade 44 sidor, tre nummer var på 40 sidor och fyra på 36 sidor, totalt utgavs alltså 10 nummer. Upplagan höll sig stabilt kring 22 800 exemplar. KAT är största prenumerant med drygt 7800 ex, följt av Metall med knappt 5000 ex och Servicefacket med drygt

1600 ex. Regionalt är spridningen fördelad så att omkring 10 000 tidningar går till Österbotten, 9000 till Nyland, 2000 till Aboland och 1500 till Åland.

Löntagaren sai lukijoiltaan myönteisen palautteen toimintakautena tehdystä lukijatutkimuksessa. Tutkimus toteutettiin osana SAK:n laajaa jäsentutkimusta 2005. Vastanneista yli 60 prosenttia piti lehteä helppolukuisena ja sisällöltään luotettavana. Lähes puolet vastanneista koki lehden asialliseksi ja kiinnostavaksi. Lukijat odottavat Löntagarenin antavan syventävää tietoa yhteiskunnasta sekä tarjoavan muusta suomenruotsalaisesta joukkotiedotuksesta poikkeavia näkemyksiä yhteiskunnallisista asioista. Työelämänkysymykset kuten myös ay-toiminta nousivat tärkeimmiksi lehden sisältöalueiksi. Suhteellisen kiinnostavaksi lehti koettiin myös koko perheen näkövinkkelistä. Lukijatutkimuksen tulokset antavat erinomaiset lähtökohdat lehden kehittämiseksi entisestään.

Löntagaren on SAK:n jäsenliittojen ruotsinkielisiä jäseniä yhdistävä jäsenlehti. Lehden ensisijaisena tehtävänä on tarkastella työelämää ja ay-toimintaa erityisesti suomenruotsalaisten näkövinkkelistä. Työympäristökysymykset muodostavat varsin tärkeän painopistealueen lehden sisällössä. Kulttuuri ja ajanviete ovat myös osa lehden peruskonseptia.

Lehden sisällössä heijastuu ympäröivä yhteiskunta ja sinä tapahtuvat muutokset. Toimintakautena sisällössä korostuivat esim. Pietarsaaren teollinen historia, yhteistyö Itä-Uudenmaan pelastustoimissa sekä erityisraporttaast kunnallisesta henkilöstörekrytointiprojektista "Mobilisering 2006". Paikallisraporttaasein valotettiin lukijoille Kruunupyyn, Tammisaaren ja Eckerön nykytilannetta. Työympäristöjuttuja julkaistiin turvajalkineista, koneiden turvallisuustasosta ja suojalaitteista, Työterveyslaitoksen toiminnasta, meluntorjuntakampanjasta sekä hitsaustyön työsuojeluongelmista.

Ammatillisissa oppilaitoksissa opiskeleville suunnattu JobDax-liite julkaistiin numeron kaksi liitteenä. Liitettä on julkaistu nyt neljänä perättäisenä vuotena. Lehteä lähetettiin ammattioppilaitoksiin ja -korkeakouluille jaettavaksi viimeistä vuotta opiskeleville.

Lehden jokaisella numerolla on ollut oma teemansa. Teemat ovat olleet yhteisiä sisarlehti Palkkatyöläisen kanssa. Vuoden teemat olivat: Yksityinen palveluala, Ay-liike kansanliikkeenä, Muuttuuko työnantajapolitiikka Suomessa, Liittofuusiot, Kädentaidot, Jokamiehen oikeudet, Itäraja, Edunvalvonta on järjestäytymisessä ydinkysymys, Ulkotyö sekä Hinta ja hinnanmuodostus.

Lehden kokonaissivumäärä nousi toimintavuonna 412 sivuun mukaan luetuna 16-sivuinen JobDax -liite. Numeroista kolme oli 44-sivuisia, kolme 40- ja neljä 36-sivuisia. Kaikkiaan lehtiä julkaistiin kymmenen numeroa. Levikki vakiintui 22 800 kappaleeseen. KTV (loppuvuodesta JHL) oli suurin tilaaja 7 800 kappaleella, seuraavana Metalliliitto noin 5000 kappaleella ja Palvelualojen ammattiliitto PAM noin 1 600 kappaleella. Alueellisesti levikki jakautui niin, että Pohjanmaalle meni lähes 10 000, Uudellemaalle 9 000, Turun seudulle 2 000 ja Ahvenanmaalle 1 500 lehteä.

Arvo

SAK Nuorten Arvo-lehti ilmestyi neljä kertaa vuonna 2005. Kunkin numeron levikki oli yli 115 000 kappaletta. Arvossa käsiteltiin ajankohtaisia nuorten elämään liittyviä ihmisiä ja ilmiöitä. Lehti tehdään yhteistyössä Alma Media Lehdentekijöiden kanssa. Lehden jakelusta jäsenkunnalle vastaavat ammattiliitot.

SAK:n ensimmäinen vappulehti, Vappu-Arvo ilmestyi vapuksi 2005. Runsaan 50 000 kappaleen painos jaettiin SAK:laisissa vapputapahtumissa ympäri maan. Vappulehti otettiin hyvin vastaan, ja se saa jatkoa vuonna 2006.

Työyhteisön ja henkilöstön uudistuminen ja työkyky

Vuonna 2004 laaditun toimintastrategian käyttöönotto ja hallituksen hyväksymän keskusjärjestön ja liittojen työnjakoa kehittävän työryhmän raportin toimenpiteiden toteuttaminen veivät jossain määrin eteenpäin henkilöstövoimavarojen kohdentamista toiminnan ja edunvalvonnan kannalta oikeampaan suuntaan. Sukupolvenvaihdostilanteessa on edustajakokouksen linjausten mukaisesti pyritty vähentämään toimihenkilöiden määrää ja tämä on aiheuttanut edelleen paineita tehtävien priorisointiin ja karsintaan. Strategisen suunnittelun ja johtamisen kehittäminen vaatii tästä näkökulmasta vielä kehittämistä.

SAK:n strategisen johtamisen kehittämiseksi toteutettiin syksyllä 2005 kysely organisaation, hallinnon ja johtamisjärjestelmän toimivuudesta. Kysely oli suunnattu SAK:n hallituksen ja valiokuntien jäsenille sekä SAK:n henkilöstölle. Kyselyn tuloksia hyödynnetään kehittämistyössä SAK:n edustajakokouksen jälkeen syksyllä 2006.

Henkilöstön koulutussuunnitelman mukaisesti toteutettiin uusien esimiesten koulutus, henkilöstön kehittämisspäivät, palkkajärjestelmäkoulutus sekä koko henkilöstölle että erikseen esimiehille, tasa-arvokoulutus esimiehille sekä joitakin atk-koulutuksia (mobiilikoulutus, power point-koulutus).

Helmikuussa hyväksyttiin uusi työehtosopimus, jonka mukaisesti aloitettiin palkkajärjestelmän tarkistaminen. Sen toteuttaminen edellytti tehtävänkuvien tarkistusta osastoilla. Palkkajärjestelmä otettiin käyttöön joulukuun alusta.

SAK:n kuudes henkilöstötilinpäätösraportti valmistui huhtikuussa. Sen sijaan syysksi sovittu työilmapiirinkartoituksen tekeminen siirrettiin henkilöstön aloitteesta vuodelle syksyyn 2006.

Työhyvinvoinnin edistämiseksi järjestettiin kurssi työn hallinnan parantamiseksi, mutta se peruttiin osanottajien puutteen vuoksi. Henkilöstön kehittä-

mispäivän yhteydessä järjestettiin mahdollisuus kävelytestiin ja kannustettiin liikunnallisuuteen tarjoamalla eri vaihtoehtoja liikkumiseen.

Elokuussa tapahtuneen helikopterionnettomuuden vuoksi järjestettiin kriisiapua sekä ryhmille että yksilöille. Onnettomuudessa menehtyi kaksi nykyistä ja yksi entinen työtoveri.

SAK:n talouden kehittäminen

SAK:n talouden toiminnallinen kokonaisuus toteutui lähes talousarvion kokonaisraamin puitteissa: indeksi oli 102.

Ennakoitua suurempien jäsenmaksu- ja sijoitustuottojen johdosta edustajakokouksen asettama ehto (jäsenmaksutuotot kokonaisuudessaan ja sijoitustuotoista korkeintaan puolet käytettävissä toimintaan) toteutui selvästi, jos ei oteta huomioon SAK:n koulutussäätiölle vuosien 2005-2011 aikana toteutettaviin kiinteistösaneerauksiin annettua avustussitoumusta. Em. satunnaisiin kuluihin kirjatun erän johdosta tilikauden ylijäämä oli huomattavasti ennakoitua pienempi.

Maksuvalmius oli koko toimintavuoden hyvä.

Toimistoja sisäiset palvelut

Toimistopalvelulta tehostettiin vuoden aikana uudistamalla keskustoimiston ja aluepalvelukeskusten kopiokone- ja fax -laitteistot. Kaikki laitteet ovat värikopiokoneita ja mahdollistavat uuden teknologian hyödyntämisen. Myös monistuksen painoautomaatti vaihdettiin uuteen järjestelmään. Lisäksi kilpailutettiin toimistotarvikkeiden ja matkapuhelinten toimittajat.

Kokousjärjestelyjen toimivuutta parannettiin kilpailuttamalla kokoustarjoilujen toimittajat.

SAKn toimistossa otettiin käyttöön 1.10.2005 uusi kaikki toimipisteet kattava puhejärjestelmä. Samaa järjestelmää käyttää myös neljä jäsenliittoa. Uudistuksen tavoitteena on ollut parantaa tavoitettavuutta sekä tehostaa ja monipuolistaa puhelintoimintoja. Kaikki lankapuhelut siirrettiin käyttämään dataverkkoa. Samalla matkapuhelimet liitettiin vaihteen alanumeroiksi.

Hakaniemen Merikiinteistön usealle vuodelle ajoittuvaa ikkunaremonttia jatkettiin vaihtamalla torin puoleiset ikkunat uusiin.

Tietohallinto

SAKnet- verkkoon rakennettiin uuden puhejärjestelmän vaatimat liittymät ja lähiverkot IP-puhelimille. Poikkeuksena olivat aluepalvelukeskukset, joissa oli yhteiset SAKnet-liittymät PAM ry:n tai SEL ry:n kanssa, siellä SAKn aluepalvelukeskusten IP-puhelimet liitettiin yhteiseen IP-puhelinverkkoon. Vuonna 2003 asetettu tavoite puhepalveluoperaattorin ja dataverkkooperaattorin riippumattomuudesta ja erikseen kilpailuttamisesta toteutui.

SAK isännöi EAY:n jäsenjärjestöjen vuosittaisen tietotekniikkavastaavien tapaamisen (ETUC ICT-meeting 2005). Tilaisuuden isännöinti kiertää jä-

senjärjestöissä vuosittain. Osallistujina oli 22 IT- vastaavaa EAY:n jäsenjärjestöistä, tilaisuuden puheenjohtaja oli EAY:stä. Aiheina oli avoimen ohjelmakoodin käyttömahdollisuudet ja hyödyt Euroopan ay-järjestöjen IT-sovelluksissa, yhteiset ohjelmallisenssisopimukset ja muut yhteistyötarpeet. Sovittiin, että vuonna 2006 tapaamisen järjestää Saksan IG Metalli, ja vuonna 2007 Ruotsin LO.

Vuoden 2004 jäsenrakennetilastot tehtiin kesäkuussa. Tilastoinnissa oli mukana suurin osa liitoista, jäsenmäärällä mitaten 99 prosenttia. Tilastokannassa on nyt tiedot vuosilta 1987-2004. Vuosilta 1999-2004 on mukana lähes kaikki liitot. Tilastokannan tiedoista tulostettiin yhteenvetoja eri luokituksilla SAK:n ja liittojen sisäiseen käyttöön.

Uusittiin SAK:n henkilökunnan työasemaverkon vuonna 1999 hankittu NT-kirjautumispalvelin AD (ActiveDirectory)- palvelimeksi ja kaikki ennen vuotta 2000 hankitut NT-työasemat (n. 70 kpl) Windows XP - työasemiksi.

SAK:n osastokohtaisille sovelluksille hoidettiin palvelinlaitteiden tekninen toimivuus ja tuki. Toimistotiimin palvelimen teknistä tukea tarjottiin myös käyttäjäliitoille. Sähköpostin ja kalenterien mobiilikäyttöä varten vuonna 2004 hankitun SAK-liitot-yhteiskäyttöisen MobiiliTiimi-palvelimen käyttäjämäärä kasvoi noin 150 käyttäjään, joista SAK:n käyttäjiä oli n. 50 kpl. Palvelin on hankittaessa mitoitettu noin 500 samanaikaiselle käyttäjälle. Mobiili-käyttäjien tukipalvelua varten järjestettiin Tiimi-pääkäyttäjille ja IT-tukihenkilöille koulutusta.

Työpaikkatoimikunta

Työpaikkatoimikunnassa toimi puheenjohtajana Ulla Vettenranta ja sihteerinä Tuula Kourunen. Varsinaisina jäseninä olivat Nina Kanter, Olli Koski, Merja Lehmussaari, Anu-Tuija Lehto, Antti Lindtman, Marjo Mäki-Paavola, Raija Raittio ja Ritva Taito. Kulttuuri- ja solidaarisuussihteerinä toimi Sanna Rytkönen ja liikuntasihteerinä Eva Fager ja Leila Hartonen. Työpaikkakirjastoa hoitivat Helena Hämäläinen ja Toivo Pudas.

Työpaikkatoimikunta järjesti SAK:n henkilökunnalle sekä heidän perheenjäsenilleen monipuolista kulttuuri- ja liikuntatoimintaa. Liikuntasihteerit osallistuivat henkilöstön kehittämispäivän järjestelyihin ideoimalla päivän monipuolisen liikuntaosuuden. Perheretki järjestettiin Nuuksioon oppaan kera. Työpaikkakirjastoon hankittiin uusia kirjoja ja sen käyttö on ollut vireää. Kevään ja syksyn aikana toimistolla kävi urheiluhieroja.

Työpaikkatoimikunnan kummilapsi on Intiasta. Venäjän Karjalassa tuettiin Latvian kehitysvammalaitoksen tietokonehankintoja. Solidaarisuustoiminnan projektiraha suunnattiin Sortavalan Nuorten perheiden klubin eli paikallisen perhekahvilaverkoston perustamistyöhön.

SAK:n henkilöstö

Vuoden 2005 lopussa SAK:n palveluksessa oli 126 henkilöä, joista kahdeksan oli määräaikaista. Tämän lisäksi työvapaalla oli kaksi henkilöä, vuoroteltuvapaalla yksi ja hoitovapaalla yksi henkilö. Lisäksi osa-aikaisessa työsuhteessa oli kaksi aluepalvelukeskusten siivoojaa. Eläkkeellä oli 55 ja perhe-eläkettä sai seitsemän henkilöä. Eläkkeelle vuonna 2005 jäi 13 henkilöä.

Kokonaistoimintojen johto

Puheenjohtaja Lauri Ihalainen
Puheenjohtajan sihteeri Marianne Uuskoski
Hallituksen varapuheenjohtaja Matti Huutola
Varapuheenjohtajan ja hallinnon sihteeri Arja Lindstedt
Kehittämisihtoutaja Eija Hietanen
Sihteeri Erja Aaltonen
Toimistosihteeri Leila Marjoniemi
Historiantutkija Tapio Bergholm (määräaika)
Henkilöstösihteeri Vuokko Lähteenmäki
Henkilöstösihteeri Ritva Laitinen

Yhteiskuntapoliittinen edunvalvontaosasto

Johtaja Pertti Parmanne
Osastosihteeri Ulla Honkanen
Apulaisjohtaja Matti Viialainen
Ohjelmapäällikkö Sinikka Näätsaari
Ekonomisti Jorma Antila
Ekonomisti Peter J. Boldt
Sosiaalipoliittinen asiantuntija Mirja Janérus
Koulutus- ja työvoimapoliittinen asiantuntija Jari-Pekka Jyrkänne
Sosiaalipoliittinen asiantuntija Kaija Kallinen
Ekonomisti Olli Koski
Tilastoasiantuntija Terttu Laitala
Lakimies Janne Metsämäki
Ekonomisti Helena Pentti
Koulutus- ja työvoimapoliittinen asiantuntija Saana Siekkinen
Sihteeri Tytti Jäppinen
Sihteeri Tuula Kourunen
Sihteeri Tarja Kaukovaara

Edunvalvontaosasto

Johtaja Lauri Lyly
Osastosihteeri Kirsi Sainio
Kehittämispäällikkö Marja Erkkilä
Vastaava tutkimusasiantuntija Jyrki Helin
Lakimies Timo Koskinen
Ekonomisti Erkki Laukkanen
Lakimies Anu-Tuija Lehto
Lakimies Katja Lehto-Komulainen (työvapaalla)

Työympäristöasiantuntija Raili Perimäki-Dietrich
Päälakimies Jorma Rusanen
Lakimies Kalle Räisänen (määräaika)
Lakimies Arjo Suonperä
Sihteeri Eva Fager
Tutkimusavustaja Merike Ottosson
Sihteeri Kaisa Sember
Sihteeri Tuula Suojanen

Kansainvälinen osasto

Johtaja Marjaana Valkonen
Kansainvälisten asioiden sihteeri Turo Bergman
Eurooppasihteeri Markku Jääskeläinen
Kansainvälisten asioiden avustaja Christina Karlsson
Sihteeri Eveliina Latvatalo

Brysselin toimisto

Johtaja Jarmo Lähteenmäki
Sihteeri Aila Seppälä

Jäsenpalveluosasto

Johtaja Matti Tukiainen
Johtaja Eero Heinäluoma (työvapaalla)
Informaatikko Helena Hämäläinen
Osastosihteeri Anitta Leikos

Viestintä

Viestintäpäälikkö Sari Aalto-Matturi
Tiedottaja Riitta Juntunen
Vt. tiedottaja Maarit Kivistö
Toimittaja Pirjo Pajunen
Tiedottaja Sanna Rytkönen
Verkkotiedottaja Pauli Vento
Sihteeri Johanna Leppänen (määräaika)

Järjestöasiat

Järjestöpäälikkö Pertti T. Hyvönen
Sihteeri Leena Isokääntä
Projektisihteeri Eija Harjula
Projektipäälikkö Eve Kyntäjä (määräaika)
Projektisihteeri Antti Lindtman (määräaika)
Järjestösihteeri Merja Lehmussaari
Järjestösihteeri Anita Spring
Vt. nuorisosihteeri Eija Viitanen (määräaika)
Vt. sihteeri Nina Kanter
Sihteeri Riitta Kulmala (vuorotteluvapaalla)
Sihteeri Marjo Mäki-Paavola
Sihteeri Sari Rantala (hoitovapaalla)

Koulutus ja tutkimus

Koulutuspäällikkö Markku Liljeström
Koordinaattori-suunnittelija Auli Korhonen (määräaika)
Koulutussuunnittelija Aulikki Liukko
Projektiassistentti Heidi Marjakaarto (määräaika)
Projektipäällikkö Eine Mikkonen
Koulutussuunnittelija Reijo Päivärinta
Koulutussuunnittelija Hannu Rosengren
Sihteeri Auli Keskinen
Sihteeri Pirjo Vainio

Aluepalvelukeskukset

SAK:n Ahvenanmaan aluepalvelukeskus
Aluetoimitsija Henrik Lagerberg (ei SAK:n työsuhde)

SAK:n Etelä-Savon aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Paula Kivivuori-Meri

SAK:n Hämeen aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Jari Rantala
Toimistonhoitaja Salme Hautakorpi
SAK:n Keski-Suomen aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Raimo Salpakoski
Toimistonhoitaja Riikka Törmänen

SAK:n Kymen aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Jukka Kärnä
Toimistonhoitaja Sonja Niskala

SAK:n Lapin aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Matti Viitanen
Toimistonhoitaja Anne Lyyra-Rautiainen (osa-aika, työsuhde VAL:iin)
Siivooja Annikki Palosaari (osa-aika)

SAK:n Oulun aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Vesa Saarinen
Toimistonhoitaja Sisko Kanninen
Siivooja-toimistovahtimestari Ritva Kantola
Puhelinvaihteenhoitaja Riitta-Liisa Ojuva

SAK:n Pirkanmaan aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Teuvo Pernu
Toimistonhoitaja Orvokki Virtanen
Siivooja Terttu Lämsä

SAK:n Pohjanmaan aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Raija Kuusisto
Toimistonhoitaja Tarja Lyttinen

SAK:n Pohjois-Karjalan aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Pertti O. Hyvönen

SAKn Pohjois-Savon aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Raimo Laulainen
Toimistonhoitaja Helga Vääntinen (osa-aika)
Siivooja Inga Pirskanen (osa-aika)

SAKn Satakunnan aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Pentti Rantanen

SAKn Uudenmaan aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Hannele Ugur
Sihteeri Marjo Mäki-Paavola

SAKn Varsinais-Suomen aluepalvelukeskus
Aluejohtaja Outi Rannikko
Toimistonhoitaja Raija Raittio

Suomen Työelämän infopiste Tallinnassa

Projektipäällikkö Eve Kyntäjä (määräaika)
Projektisihteeri Tytti Jäppinen
Vastaava konsultti Kalev Liibert (ei SAKn työsuhde)
Konsultti Marje Soon (ei SAKn työsuhde)

Palkkatyöläinen

Päätoimittaja Eero Kosonen
Toimitussihteeri Aino Pietarinen
Toimistosihteeri Marja-Leena Hakkarainen-Kaitajärvi
Toimitusavustaja Marjut Vainio

Löntagaren

Chefredaktör Hans Jern
Redaktionssekreterare Ingegerd Ekstrand
Toimistosihteeri Marja-Leena Hakkarainen-Kaitajärvi
Toimitusavustaja Marjut Vainio

Talous- ja sisäisten palvelujen osasto

Johtaja Arto Kuusiola
Osastosihteeri Irma Tornberg
Palvelupäällikkö Tarja Majamäki
Projektisihteeri Leila Hartonen
Vahtimestari Pentti Honko
Kirjanpitäjä Ulla Hopponen
Toimistosihteeri Leena Hännikäinen
Autonkuljettaja-vahtimestari Pauli Hänninen
Tietohallintopäällikkö Maija Ikonen
Toimistosihteeri Irmeli Kivivuori
Kassanhoitaja Paula Laine

Pääkirjanpitäjä Raija Mankinen
ATK-suunnittelija Toivo Pudas
Palveluneuvoja Ritva Taito
Emäntä Arja Valkama
Atk-suunnittelija Ulla Vettenranta
Toimistosihteeri Tiina Viljamaa
Siivooja Anne Jouhilahti
Siivooja Anja Värtinen

Ammattiyhdistysarkisto

Arkistonhoitaja Pekka Kalliokoski
Vt. toimistosihteeri Kirsi Rasinaho (määräaika)

Henkilöstötilinpäätös

HENKILÖSTÖTILINPÄÄTÖKSEN TUNNUSLUKUTAULUKKO 2005

Henkilöstö per 31.12.99 - 05

Tunnusluvut	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Kokoaikainen henkilöstö	126	137	135	136	131	139	135
Naiset	84	90	90	90	86	93	89
Miehet	42	47	45	46	45	46	46
Vakituinen henkilöstö	118	130	127	130	128	134	131
Naiset	79	86	86	87	85	91	87
Miehet	39	44	41	43	43	43	44
Määräaikaiset (yli 1 vuosi)	8	7	8	6	3	5	4
Naiset	5	4	4	3	1	2	2
Miehet	3	3	4	3	2	3	2
Peruskoulutusindeksi (asteikko 1-8)	4,80	4,52	4,42	4,43	4,30	3,96	4,01
Naiset	4,20	4,12	3,94	3,93	3,79	3,49	3,55
Miehet	6,00	5,28	5,38	5,39	5,29	4,91	4,91
Henkilöstön keski-ikä (v)	49	49,5	49	48,5	48	47,5	47
Keskiarvopalvelusaika (v)	15,5	16,3	16,5	16	16	15,5	15
Vaihtuvuus/suhdeluku	0,38	2	0,67	6	0,56	1,13	1,33
Aloittaneet	6	6	4	6	9	9	4
Lopettaneet	16	3	6	1	16	8	3

TILINPÄÄTÖS

Tilinpäätökseen liitetty toimintakertomus

SAK:n toimintakokonaisuus toteutui talousarviossa lähes ennakoidulla tavalla. Toiminta- ja henkilöstökulujen vertailuindeksi oli 102.

Jäsenmaksutuotot vähenivät 0,6% edelliseen vuoteen verrattuna. Jäsenmaksutuoton kehittymiseen ansiokehitystä heikommin päättyneellä sekä alkaneella tilikaudella vaikuttaa maksavien jäsenten lukumäärän vähentyminen sekä joidenkin jäsenliittojen perintäperusteen pienennys. Vuoden 2005 vähennys oli kuitenkin selvästi budjetissa arvioitua pienempi, koska tuotto ylitti talousarvion 876 000 eurolla.

Edustajakokouksen vuonna 2001 määrittämä tavoitetaso on, että enintään puolet sijoitustoiminnan tuotoista voidaan käyttää varsinaisen toiminnan kulujäämän rahoittamiseen. Tämä periaate toteutui vuonna 2005 vain, jos ei oteta huomioon pakollisiin varauksiin kirjattua 1,5 milj. euron avustussitoumusta SAK:n koulutussäätiön ylläpitämälle Kiljavan Opistolle. Sitoumus kohdistuu Kiljavan opistokiinteistöjen saneerauskustannuksiin vuosina 2005-2011. Opiston toiminnan volyymiin nähden suuren kiinteistön saneeraustarpeet synnyttävät edelleen odotuksia SAK:n taloudellisesta lisätuesta.

Sijoitustuotot ylittivät talousarvion 489 000 euroa. Tämä johtui siitä, että osakesijoituksiin liittyviä arvonalennusten palautuksia kirjattiin 336 000 euroa arvonalentumiskirjauksia enemmän. Lisäksi korkotuotot ylittyivät noin 144 000 euroa. Sijoitustoiminnan tuloksen kannalta merkittävimmät tekijät ovat korkotason kehitys ja osakemarkkinoiden hintamuutokset. Sijoituskiinteistöjen tuottotasoon alentavasti vaikuttavat pääkaupunkiseudulla valitseva toimistotilojen liikakapasiteetti sekä liikepaikkojen sijaintiin liittyvä rakennemuutos.

SAK:n talouden kehitystä kuvaa yksityiskohtaisemmin seuraava tuloslaskelman ja taseen vertailu oleellisine kommentteineen.

SAK:n tuotot ja kulut
kehittyivät seuraavasti:

	tp. 2005	tp. 2004	Ero	muutos
	milj. €	milj. €	milj. €	%
VARSINAINEN TOIMINTA				
Toimintatuotot	1,30	1,32	-0,03	-2
Henkilöstökulut	-7,11	-7,08	-0,03	0
Poistot	-0,35	-0,32	-0,03	9
Toimintakulut	-6,65	-6,61	-0,04	1
Vars. toiminnan kulujäämä	-12,82	-12,68	-0,13	1
Varainhankinta	12,38	12,45	-0,07	-1
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	1,95	1,70	0,26	15
Tuottojäämä	1,51	1,46	0,05	3
Satunnaiset erät	-1,50	0,00	-1,50	
Tilikauden tulos	0,01	1,46	-1,45	-99

Toimintatuotot vähentyivät 27 000 euroa edellisvuoteen verrattuna.
Suurin vertailulukuun vaikuttava vähentävä tekijä oli se, että asianajo-ja muita tuottoja kirjautui usealta vuodelta vuonna 2004.

Henkilöstökulut kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 0,5 %.
Talousarvioon verrattuna henkilöstökulut ylittyivät 340 000 euroa (5 %).
Palkkabudjetin ylitykseen vaikuttivat mm. eläköitymiseen liittyneet budjetoimattomat siirtymävaiheen palkkaukset ja niinkään budjetoimattomat palkanlisät, mm. ylityöt ja verolliset luontoisetukorvaukset.

Poistot kasvoivat 29 000 euroa, suurimmat hankinnat olivat työasemien ja puhelinvaihteen uusimiset. Talousarvion ylitys 113 000 eurolla johtui talousarviossa käytetystä poistoprosentista (17 %), kun tilinpäätös on laadittu aikaisempien vuosien periaatetta noudattaen 25 %:n mukaan.

Muut toimintakulut lisääntyivät 0,7 % eli 45 000 euroa, joten kokonaisuutena tässä kuluerässä ei tapahtunut olennaisia muutoksia. Kirjanpitolain säännösten muutosten johdosta edustajakokousvarausta ja SAK 100-vuotta varausta ei sisälly talousarviosta poiketen vuoden 2005 tilinpäätökseen.

Varsinaisen toiminnan kulujäämä kasvoi 1,1 % eli 135 000 euroa edelliseen tilikauteen verrattuna.

Tilikauden tulos ennen satunnaisia eriä (1 512 000 euroa) oli 3,3 % edellisvuotta suurempi. Satunnaisiin eriin kirjatun pakollisen varauksen muutoksen jälkeen tilikauden tulokseksi jää 12 000 euroa.

SAK:n tase-erät kehittyivät seuraavasti:	tp. 2005 milj. €	tp. 2004 milj. €	Ero milj. €	muutos %
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat	40,6	38,2	2,5	6
Vaihtuvat vastaavat	8,5	9,7	-1,1	-12
	49,2	47,9	1,3	3
VASTATTAVAA				
Oma pääoma	44,3	44,3	0,0	0
Pakolliset varaukset	2,7	1,3	1,4	105
Vieras pääoma, pitkäaikainen	0,0	0,1	0,0	-64
Vieras pääoma, lyhytaikainen	2,2	2,2	0,0	-1
	49,2	47,9	1,3	3

Pysyvissä vastaavissa käyttöomaisuuden lisäys oli 0,5 milj. euroa ja sijoitusten lisäys 2 milj. euroa.

Vaihtuvissa vastaavissa pankkisaamiset vähenivät 1,3 milj. euroa, mikä johtui rahojen sitomisesta pitkäaikaisiin sijoituksiin.

Oma pääoma lisääntyi tilikauden ylijäämän sekä rahastosiirtojen verran.

Pakolliset varaukset lisääntyivät Kiljavan Opiston investointiavustuksen johdosta 1,5 milj. euroa. Eläkevarauksen vähennys oli 112 000 euroa.

Pitkäaikaisessa vieraassa pääomassa on ainoastaan vuoden 2002 investointiavustuksesta SAK:n koulutussäätiölle avoimena oleva osa (26 000 euroa).

Lyhytaikainen vieras pääoma koostuu tilinpäätöseristä.

Tilinpäätöksen tunnusluvut

	2001	2002	2003	2004	2005
1. Jäsenmaksu kattoi varsinaisen toiminnan kulujäämästä (%)	95	97	92	98	97
2. Henkilöstökulut % jäsenmaksutuotosta	52	54	57	57	57
3. Tulos ennen satunnaiseriä % kokonaistuotoista	6	4	6	9	9
4. Jäsenmaksutuotto % kokonaistuotoista	78	79	77	78	77
5. Sijoitustulos % kokonaistuotoista	10	7	12	11	12

Tunnusluvut ja muut tiedot henkilöstöstä

Henkilöstöasioista annetaan tarkempi selvitys erillisessä henkilöstötilinpäätöksessä. Keskeisimpien tunnuslukujen mukaan kehitys on ollut seuraava:

Tunnusluvut	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Kokoaikainen henkilöstö	135	139	131	136	135	137	126
Naiset	89	93	86	90	90	90	84
Miehet	46	46	45	46	45	47	42
Vakituisen henkilöstö	131	134	128	130	127	130	118
Naiset	87	91	85	87	86	86	79
Miehet	44	43	43	43	41	44	39
Määräaikaiset (yli 1 vuosi)	4	5	3	6	8	7	8
Naiset	2	3	1	3	4	4	5
Miehet	2	3	2	3	4	3	3
Peruskoulutusindeksi (asteikko 1-8)	4,01	3,96	4,30	4,43	4,42	4,52	4,80
Naiset	3,55	3,49	3,79	3,93	3,94	4,12	4,20
Miehet	4,91	4,91	5,29	5,39	5,38	5,28	6,00
Henkilöstön keski-ikä (v)		47,5	48	48,5	49	49,5	49
Keskiarvopalvelusaika (v)	15	15,5	16	16	16,5	16,3	15,5
Vaihtuvuus/suhdeluku	1,33	1,13	0,56	6	0,67	2	0,38
Aloittaneet	4	9	9	6	4	6	6
Lopettaneet		8	16	11	6	3	16

Tilikauden tulos

SAK:n tilikauden tulos		12 111,49
Rahastosiirrot		
Kulttuurirahastoon siirretään		
- kulttuurirahaston pääomalle		
hyvitettävä laskennallinen		
4%:n korko	-9 459,72	
Kulttuurirahastosta katetaan		
- jaetut avustukset	17 800,00	8 340,28
SAK:n tilikauden ylijäämä		20 451,77
Ehdotus ylijäämän käytöstä		
Tilikauden ylijäämä ehdotetaan lisättäväksi toimintapääomaan.		

TULOSLASKELMA 1.1.-31.12.2005

liite

VARSINAINEN TOIMINTA**2005****2004**

Tuotot

Toimintatuotot

374 768,71

499 438,66

Lehtituotot

523 138,50

499 825,41

Saadut avustukset

398 051,85

323 236,69

2.1

Tuotot yhteensä

1 295 959,06

1 322 500,76

Kulut

Henkilöstökulut

Palkat

-5 411 373,42

-5 460 227,68

Eläke- ja eläkevakuutusikulut

-1 392 941,95

-1 326 925,00

Muut henkilösivukulut

-309 090,61

-291 313,11

Henkilöstökulut yhteensä

-7 113 405,98

-7 078 465,79

2.3

Poistot

-345 497,33

-316 453,23

Muut kulut

-6 654 844,12

-6 610 263,36

2.4

Kulut yhteensä

-14 113 747,43

-14 005 182,38

Varsinaisen toiminnan kulujäämä

-12 817 788,37

-12 682 681,62

VARAINHANKINTA

Tuotot

Jäsenmaksutuotot

12 375 699,61

12 449 938,13

Kulujäämä**-442 088,76****-232 743,49****SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA**

Tuotot

2 428 869,28

2 187 754,94

2.6.1

Kulut

-474 669,03

-490 657,32

2.6.2

Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä

1 954 200,25

1 697 097,62

Tuottojäämä**1 512 111,49****1 464 354,13****SATUNNAISET ERÄT**

Satunnaiset kulut

-1 500 000,00

0,00

2.5

Satunnaiset erät yhteensä

-1 500 000,00

0,00

TILIKAUDEN TULOS**12 111,49****1 464 354,13**

Rahastosiirrot

8 340,28

9 119,50

Tilikauden ylijäämä**20 451,77****1 473 473,63**

TASE	31.12.2005	21.12.2004
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	61 557,10	70 363,06
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	61 557,10	70 363,06
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	68 247,70	71 091,35
Koneet ja kalusto	894 421,91	815 411,16
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	962 669,61	886 502,51
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	16 220 138,79	15 044 528,26
Joukkovelkakirja-ja muut saamiset	23 388 659,98	22 181 870,89
Sijoitukset yhteensä	39 608 798,77	37 226 399,15
Pysyvät vastaavat yhteensä	40 633 025,48	38 183 264,72
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Myyntisaamiset	116 816,01	177 080,76
Lainasaamiset	629 925,44	632 379,42
Muut saamiset	20 102,38	18 117,76
Siirtosaamiset	4 012 113,12	3 801 042,58
Saamiset yhteensä	4 778 956,95	4 628 620,52
Rahat ja pankkisaamiset	3 761 942,46	5 040 215,54
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	8 540 899,41	9 668 836,06
VASTAAVAA YHTEENSÄ	49 173 924,89	47 852 100,78

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Rahastot		
Kulttuurirahasto	245 952,61	254 292,89
Korjausrahasto	2 511 293,67	2 511 293,67
Käyttörahasto	4 189 195,67	3 689 195,67
Rahastot yhteensä	6 946 441,95	6 454 782,23
Toimintapääoma	37 302 177,60	36 328 703,97
Tilikauden ylijäämä	20 451,77	1 473 473,63
Oma pääoma yhteensä	44 269 071,32	44 256 959,83

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraus	650 541,15	762 387,15
Muut pakolliset varaukset	2 055 000,00	555 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä	2 705 541,15	1 317 387,15

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen		
Muut pitkäaikaiset velat	26 475,59	73 758,96
Pitkäaikaiset velat yhteensä	26 475,59	73 758,96

Lyhytaikainen		
Ostovelat	323 947,36	369 597,32
Muut velat	161 101,50	185 939,66
Siirtovelat	1 687 787,97	1 648 457,86
Muut lyhytaikaiset velat yhteensä	2 172 836,83	2 203 994,84

Vieras pääoma yhteensä	2 199 312,42	2 277 753,80
------------------------	--------------	--------------

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	49 173 924,89	47 852 100,78
-----------------------------	----------------------	----------------------

RAHOITUSLASKELMA	2005	2004
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan kulujäämä	-12 818	-12 682
Oikaisut:		
Poistot	346	316
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		
Pakolliset varaukset	-112	285
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaiset saamiset, lisäys (-), vähennys (+)	-150	-124
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+), väh. (-)	-31	103
Varsinaisen toiminnan rahavirta	-12 765	-12 102
Varainhankinnan rahavirta	12 376	12 450
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan rahavirta (ilman myyntivoittoja ja poistoja)	1 618	1 592
Satunnaiset tuotot ja kulut (ilman omaisuuden myyntejä)	-1 500	0
Pakolliset varaukset	1 500	
Toiminnan rahavirta (A)	1 229	1 940
Investointien ja sijoitusten rahavirta		
Käyttöomaisuushankinnat	-479	-465
Tehdyt sijoitukset	-5 052	-3 552
Käyttöomaisuuden myynnit	55	60
Pitkäaikaisten sijoitusten myynnit	3016	3 602
Investointien ja sijoitusten rahavirta (B)	-2 460	-355
Rahoituksen rahavirta		
Lyhytaikaisten lainojen nostot		
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		
Pitkäaikaisten lainojen nostot		
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-47	-220
Rahoituksen rahavirta (C)	-47	-220
Rahavarojen muutos (A + B + C) lisäys (+), vähennys (-)	-1 278	1 365
Rahavarat tilikauden alussa	-5 040	-3 675
Rahavarat tilikauden lopussa	3 762	5 040
	-1 278	1 365

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden arvostus
Aktivoidut aineettomat hyödykkeet kirjataan vaikutusaikanaan kuluksi tasapoistoina. Aineettomien oikeuksien (atk-ohjelmien käyttöoikeudet) poistoaika on 4 vuotta.

Aineelliset hyödykkeet kirjataan hankintameno, joka jaksotetaan kuluksi menojäännöspoistoin. Rakennusten poistoprosentti on 4 % ja koneiden ja kalusteiden 25 %.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on arvostettu hankintameno tai sitä alempaan käypään arvoon. Sijoitukset, joista on käytettävissä markkina-arvot (pörssiosakkeet ja sijoitusrahasto-osuudet) arvostetaan kukin erikseen ja tarvittaessa kirjataan arvonalentumiset sekä niiden palautumiset.

Keskusjärjestön päättämät lisäeläkkeet kirjataan lasketun eläkevastuun perusteella kuluksi. Eläkevastuu näkyy taseessa eläkevarauksena. Esitystapaa on muutettu siten, että eläkevastuu on siirretty pitkäaikaisesta vieraasta pääomasta pakollisiin varauksiin.

Joukkovelkakirjat, joiden tuotto on riippuvainen osakeindeksien tai korkomarkkinoiden muutoksesta, on arvostettaessa jaettu hankintahetken markkinakorolla diskontattujen taattujen tuottojen perusteella laskettuun joukkovelkakirjaosaan ja optio-osaan.

Joukkovelkakirjan tilinpäätöshetken takaisinostoarvosta lasketun optio-osan hankinta-arvon ollessa taseeseen merkittyä kirjanpitoarvoa pienempi, erotus on kirjattu arvonalentumisena kuluksi. Kirjaustavan muutoksella ei ole ollut olennaista vaikutusta tilikauden tulokseen.

2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2005	2004
2.1 Saadut avustukset		
2.1.1 Valtion avustukset		
SAK:n varsinaiseen toimintaan liittyvät valtionavut on esitetty varsinaisen toiminnan tuotoissa.		
Valtionavut ovat seuraavat:		
Ammattiyhdistysarkisto	75 043,00	75 875,00
Työmarkkinayhteistyö Suomen ja Viron välillä	31 968,11	46 114,43
Aikuisten koulutustason kohottamisohjelma	67 908,40	104 445,78
Perehdyttämällä monimuotoiseen työyhteisöön, PETMO	66 495,78	4 177,86
Valtion avustukset yhteensä	241 415,29	230 613,07
2.1.2 Muut avustukset		
EU:lta saadut avustukset:		
EU Dialog on	13 377,17	15 432,93
Työmarkkinayhteistyö Suomen ja Viron välillä	31 968,11	46 114,43
EAY:n yhteiskuntavastuu-projekti	4 900,00	4 200,00
EAY:n diskriminaatioprojekti	0,00	8 936,15
Trace-projekti	39 895,50	13 762,25
Perehdyttämällä monimuotoiseen työyhteisöön, PETMO	66 495,78	4 177,86
Muut avustukset yhteensä	156 636,56	92 623,62
Avustukset yhteensä	398 051,85	323 236,69
2.3 Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot		
Palkat	5 411 373,42	5 460 227,68
Järjestökuluihin sisältyvät ansionmenetyskorvaukset ja palkkiot	31 006,21	26 506,03
Ostettuihin palveluihin sisält. palkkiot	122 479,26	154 327,68
Palkat ja palkkiot yhteensä	5 564 858,89	5 641 061,39
Eläke-ja eläkevakuutuskulut		
Eläkkeet	77 852,48	84 337,24
Eläkevarauksen muutos (vähennys)	-111 846,00	-51 751,00
Eläkevakuutusmaksut tilikaudelta	1 273 718,81	1 294 338,76
Eläkevakuutusmaksut edell. tilikaudelta	153 216,66	0,00
Eläke-ja eläkevakuutuskulut yhteensä	1 392 941,95	1 326 925,00

Muut henkilösivukulut

Muut henkilösivukulut	309 090,61	291 313,11
Järjestökuluihin sisältyvät muut henkilösivukulut	920,59	783,19
Ulkopuolisiin palveluihin sisältyvät muut henkilösivukulut	5 041,73	6 845,35
Muut henkilösivukulut yhteensä	315 052,93	298 941,65

Henkilöstökulut yhteensä	7 272 853,77	7 266 928,04
---------------------------------	---------------------	---------------------

Henkilöstö keskimäärin

Toimitsijat	81	83
Toimistotyöntekijät	55	58
Yhteensä	136	141

Valtuuston jäsenten ja varajäsenten palkat ja palkkiot näistä tehtävistä	21 869,00	24 485,41
--	-----------	-----------

Hallituksen jäsenille ja varajäsenille ei ole maksettu palkkoja eikä palkkioita näistä tehtävistä. Hallituksen päätoimisten jäsenten eläkevakuutuksen perustana on 60 vuoden eläkeikä.

2.4 Varsinaisen toiminnan muiden kulujen erittely**Vuokra-ja vastikekulut**

Huoneistovuokrakulut	75 996,72	83 626,29
Hoitovastikkeet	322 354,55	293 913,80
Rahoitusvastikkeet	29 742,92	9 699,75
Leasingvuokrat	139 607,17	153 350,60
Suoravuokraus, koneet	7 521,90	10 815,80
Vuokra-ja vastikekulut yhteensä	575 223,26	551 406,24
Järjestökulut	865 407,67	1 091 497,41
Materiaalikulut	778 395,60	729 604,53
Ulkopuoliset palvelut	1 170 682,76	1 268 605,35
Jäsenmaksukulut	732 254,53	736 819,84
Muut toimintakulut	2 532 880,30	2 232 329,99
Muut kulut yhteensä	6 654 844,12	6 610 263,36

2.5 Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut	1 500 000,00	
Muiden pakollisten varausten lisäys: Kiljavan Opiston investointiavustus		
Satunnaiset erät yhteensä	1 500 000,00	0,00

2.6 Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottojen ja kulujen erittely**2.6.1 Tuotot**

Osinkotuotot	250 573,98	229 690,39
Korkotuotot	1 065 488,13	1 066 094,26
Vuokratuotot	664 675,19	682 516,45
Arvon alentumisten palautukset	445 614,20	209 453,84
Muut sijoitus- rahoitustuotot	2 517,78	0,00
Tuotot yhteensä	2 428 869,28	2 187 754,94

2.6.2 Kulut

Poistot ja arvonal. pys.vast. sijoituksista	109 442,86	104 425,51
Yhtiövastikekulut	360 838,16	373 438,88
Muut korkokulut	288,01	462,34
Muut sijoituskulut	4 100,00	12 330,59
Kulut yhteensä	474 669,03	490 657,32

Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä

1 954 200,25	1 697 097,62
---------------------	---------------------

2.7 Rahastosiirrot

Kulttuurirahastosiirrot		
Korko	9 258,02	9 555,79
Korko Niilo Hämäläisen muistorahasto	201,70	224,71
Jaetut apurahat	-17 800,00	-18 900,00
 Kulttuurirahastosiirrot yhteensä	 -8 340,28	 -9 119,50
 Rahastosiirrot yhteensä	 -8 340,28	 -9 119,50

3. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.1 Pysyvien vastaavien muutokset
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaik. menot	Rakennuk- set	Koneet ja kalusto
Kirjanpitoarvo 1.1.	70 363,06	0,00	71 091,35	815411,16
Tilikauden lisäykset	35 707,04	0,00	0,00	430 861,43
Tilikauden vähen.	0,00	0,00	0,00	-53 710,00
Tilikauden poistot	-44 513,00	0,00	-2 843,65	-298 140,68
Kirjanpitoarvo 31.12.	61 557,10	0,00	68 247,70	894 421,91

	Osakkeet ja osuudet	Joukkovelkakirja- ja muut saamiset
Kirjanpitoarvo 1.1.	15 044 528,26	22 181 870,89
Tilikauden lisäykset	904 209,57	4 332 216,64
Tilikauden vähen.	-162 796,60	-3 015 984,69
Arvon al.pal.	434 197,56	0,00
Arvon alentumiset	0,00	-109 442,86
Kirjanpitoarvo 31.12.	16 220 138,79	23 388 659,98

Muut osakkeet ja osuudet (pitkäaikaiset sijoitukset):

Yhtiön nimi	Omistus- osuus %	Oma pääoma 2004	Kirjanpito- arvo
KOy Pajalantie 19 Järvenpää	100,0 %	3 417 726,50	2 677 551,80
KOy Sarviniityn- katu 4, Kerava	100,0 %	651 402,31	504 563,78
Hakaniemen Merikiinteistö Oy	28,7 %	8 370 684,51	3 078 748,74
KOy Itäkeskuksen Maamerkki	27,7 %	9 160 409,16	1 254 681,93
Aluepalvelukesk.			866 613,18
Muut osakkeet ja osuudet			1 139416,19
Sijoitusrahasto- osuudet			6 698 563,17
Yhteensä			16 220 138,79

3.2 Arvopapereiden pörssiarvon/ >äivänarvon ja kirjanpitoarvon erotus

	Kirjanpitoarvo	Pörssiarvo	Erotus
Pörssiosakkeet	155 017,87	282 374,29	127 356,42

Sijoitusrahasto-osuudet

	Kirjanpitoarvo	Päivän arvo	Erotus
Yhdistelmärahastot	5 505 875,98	6 375 117,14	869 241,16
Osakerahastot	1 192 687,19	2 276 624,05	1 083 936,86
Rahastot yhteensä	6 698 563,17	8 651 741,19	1 953 178,02

Erityisehtoiset joukkovelkakirjat

	Velkakirja-osuus	Optio-osuus	Yhteensä
Indeksisidonnaiset jvk:t			
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 862 532,80	162 404,38	2 024 937,18
Strukturoidut joukkovelkakirjat			
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 437 656,66	786 040,76	5 223 697,42
Yhteensä	6 300 189,46	948 445,14	7 248 634,60
Markkina-arvo 31.12.			7 364 757,14

Indeksisidonnaisissa lainoissa optio-osuuden arvon muutokset

perustuvat osakemarkkinoiden muutoksiin.

Strukturoiduissa lainoissa optio-osuuden arvonmuutokset

perustuvat korkomarkkinoiden muutoksiin.

3.3 Vaihtuvien vastaavien lainasaamiset

	2005	2004
SAK:n koulutussäätiö	115 270,47	115 270,47
Muut	514 654,97	517 108,95
Yhteensä	629 925,44	632 379,42
V. 2006 erääntyvät	2 552,14	2 453,98
V. 2007 tai myöhemmin eräänt. osuus	627 373,30	629 925,44

3.4 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Jäsenmaksusaamiset	3 402 496,90	3 200 000,00
Korkosaamiset	218 217,23	245 495,94
Ylikurssit/obligaatiot	1 627,15	0,00
Valtionapusaamiset	85 970,21	112 762,22
EU-tilityssaamiset	78 725,11	65 778,93
Muut siirtosaamiset	225 076,52	177 005,49
Siirtosaamiset yhteensä	4 012 113,12	3 801 042,58

4. TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**4.1 Oman pääoman muutokset**

Rahastot		
Kulttuurirahasto 1.1.	254 292,89	263 412,39
Lisäys tilikauden tuloksesta	9 459,72	9 780,50
Vähennys tilikauden tulokseen	-17 800,00	-18 900,00
Yhteensä	245 952,61	254 292,89
 Korjausrahasto	 2 511 293,67	 2 511 293,67
 Käyttörahasto 1.1.	 3 689 195,67	 3 189 195,67
Lisäys	500 000,00	500 000,00

Yhteensä	4 189 195,67	3 689 195,67
Rahastot yhteensä	6 946 441,95	6 454 782,23

Toimintapääoma 1.1.	36 328 703,97	35 817 573,88
Edell. tilikauden ylijäämästä	973 473,63	511 130,09
Toimintapääoma 31.12.	37 302 177,60	36 328 703,97

Tilikauden ali/ylijäämä	20 451,77	1 473 473,63
-------------------------	-----------	--------------

Oma pääoma yhteensä	44 269 071,32	44 256 959,83
----------------------------	----------------------	----------------------

4.2 Erittely pakollisista varauksista

4.2.1 Eläkevaraukset

Eläkevaraus 1.1.	762 387,15	814 138,15
Muutos (- vähennys, + lisäys)	-111 846,00	-51 751,00
Eläkevaraus 31.12.	650 541,15	762 387,15

4.2.2 Muut pakolliset varaukset

Edustajakokousvaraus	405 000,00	405 000,00
SAK 100-vuotta varaus	150 000,00	150 000,00
Kiljavan Opiston avustus	1 500 000,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	2 055 000,00	555 000,00

Pakolliset varaukset yhteensä	2 705 541,15	1 317 387,15
--------------------------------------	---------------------	---------------------

4.3 Pitkäaikainen vieras pääoma

Muut pitkäaikaiset velat		
Kiljavan Koulutussäätiö	26 475,59	73 758,96

4.4 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Vuosilomapalkkavelka	1 609 445,60	1 568 000,00
Eu-tilitysvelat	0,00	6 650,00
Indeksilainojen jaksotus	74 749,49	
Muut siirtovelat	3 592,88	73 807,86
Siirtovelat yhteensä	1 687 787,97	1 648 457,86

5. VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

5.1. Muut vastuustoumukset ja vastuut

Muiden puolesta		
Takaukset	588 074,61	632 209,89

5.2. Leasingvastuut

Alkaneena tilikautena erääntyvät leasing-maksut	75 745,45	128 276,76
Myöhemmin erääntyvät leasing-maksut	219 317,93	144 899,18
Leasing-vastuut yhteensä	295 063,38	273 175,94

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsinki 6. päivänä maaliskuuta 2006

Ami Iivonen
Zacharia
Kleijffert
E. H.
C. H.
Sami K.
E. H.
C. H.
Hilja L.
L. H.

Matti Huutala
Matti Laitinen
Matti Laitinen
Ami Laitinen
E. H.
C. H.
Sami K.
E. H.
C. H.
Hilja L.
L. H.

M. K.
talouspäällikkö

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolaitoksen mukaisesti.
Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 9. päivänä maaliskuuta 2006

Tilintarkastusrengas Oy

M. Haapakoski
Matti Haapakoski, HTM

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n edustajakokoukselle

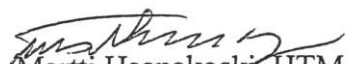
Olemme tarkastaneet **Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK** ry:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilivuodelta 2005. Hallitus ja talousjohtaja ovat laatineet toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka sisältää tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten ja muiden tilivelvollisten toiminnan lainmukaisuutta yhdistyslain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että sekä tilinpäätös, joka osoittaa ylijäämää 20 451,77 euroa, että toimintakertomus on laadittu kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös ja toimintakertomus antavat kirjanpitolaisten tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot keskusjärjestön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää hallituksen jäsenille ja muille tilivelvollisille tarkastamamme tilivuodelta. Hallituksen esitys ylijäämän käsittelystä on yhdistyslain mukainen.

Helsingissä maaliskuun 9. päivänä 2006

Tilintarkastusrengas Oy

Martti Haapakoski HTM

Tarkastustoimikunnan lausunto SAK:n 17. edustajakokouksen talous- ja toimintavaliokunnalle vuoden 2005 tilinpäätöksestä

Tarkastustoimikunta on perehtynyt Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n toimintaan ja tilinpäätökseen vuodelta 2005 sekä tarkastanut tilinpäätökseen sisältyvän hallituksen ehdotuksen ylijäämän käytöstä.

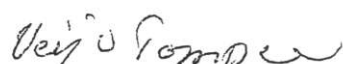
SAK:n toiminta vuodelta 2005 on noudattanut toimintasuunnitelmaa ja toteutunut kokonaisuudessaan ennen satunnaisia eriä talousarviota parempana. Varsinaisen toiminnan kulujäämä on toteutunut hyväksyttyä talousarviota jonkin verran suurempana. Vastaavasti jäsenmaksutuottojen kertymä sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotto toteutuivat arvioitua suurempana. Satunnaisiin kuluihin on kirjattu Kiljavan Opistolle opistokiinteistön saneerauskustannuksia varten annettu 1,5 miljoonan euron avustussitoumus. Tilinpäätöksessä sijoitusomaisuus on arvostettu hankintamenoa tai sitä alhaisempaan tilinpäätöspäivän markkina-arvoon.

Lausuntona toteamme, että toimintakertomus ja tilinpäätös, joka sisältää tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot, antavat oikeat ja riittävät tiedot SAK:n toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilintarkastuskertomukseen viitaten ehdotamme, että tilinpäätös vuodelta 2005 vahvistetaan ja että hallituksen jäsenille ja muille tilivelvollisille myönnetään vastuuvapaus.

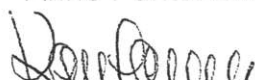
Tilinpäätös osoittaa ylijäämää 20 451,77 euroa. Hallitus ehdottaa toimintakertomuksessa ylijäämän liitettäväksi omaan pääomaan. Ehdotus on yhdistyslain ja sääntöjen mukainen.

Helsingissä 9. päivänä maaliskuuta 2006

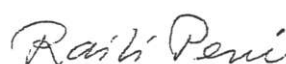
Tarkastustoimikunta

Veijo Tomperi

Anne Puntanen

Kari Jäppinen

Siiri Nuutinen

Raili Peni

JÄSENYYDET JA OSAKKUUDET

Yhdistykset

Allianssi ry
Eurooppalainen Suomi ry
Lomaliitto ry
Palkansaajalehdet - Löntagarstidningarna, Pale ry
Perhelomat ry
Pohjola-Norden ry
Reilun kaupan edistämisyhdistys ry
Skills Finland ry
Solaris-Lomat ry
Suomalaisen Työn Liitto ry
Suomen Ammattiliittojen Lomajärjestö SAL ry
Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK ry
Suomen Kuluttajaliitto ry
Suomen Mielenterveysseura ry
Suomen Pakolaisapu ry
Suomen YK-liitto ry
Tietotekniikan Liitto ry
Taksvärkki ry
Transparency Suomi ry
Työterveyden Edistämisyhdistys ry
Työväen Keskusmuseoyhdistys ry
Työväen Sivistysliitto ry
Palkansaajien Tutkimuslaitoksen Kannatusyhdistys ry
Työväenperinne ry
Yksityiset keskusarkistot ry

Säätiöt

Ammattienedistämislaitoksen Säätiö rs
Asuntosäätiö rs
Kansan Sivistysrahaston Säätiö rs
Kuntoutustoiminnan Tutkimussäätiö rs
SAK:n koulutussäätiö rs

Osakeyhtiöt

Itäkeskuksen Huipputoimistot Oy
Järjestöpalvelut Oy
Suomen Viestintärahoitus Oy
UP-Uutispalvelu Oy
Työväen Akatemian Kannatusosakeyhtiö
WO-yhtymä Oyj

Kiinteistöyhtiöt

Hakaniemen Merikiinteistö Oy
Ki-Oy Itäkeskuksen Maamerkki
Ki-Oy Sarviniitynkatu 4, Kerava
Ki-Oy Otsonkulma
Ki-Oy Tuunaantupa

Osuuskunnat

Osuuskunta Suomen Messut
Osuuskunta Tradeka-Yhtymä
Kaunispään Huolto-osuuskunta
HOK - Elanto

Kansainväliset ammatilliset järjestöt

Euroopan ammatillinen yhteisjärjestö EAY
Pohjolan ammatillinen yhteisjärjestö PAY
OECD:n ay-liikkeen neuvoa-antava komitea TUAC
Vapaiden ammattiyhdistysten kansainvälinen liitto VAKL

HALLINTOELIMET

Valtuusto

Varsinaiset jäsenet

Henkilökohtaiset varajäsenet

Valtuuston puheenjohtajat

Santamäki-Vuori Tuire, Kunta-alan ammattiliitto KTV
Karjalainen-Huusko Ritva, Palvelualojen ammattiliitto PAM
Mononen Esko, Metallityöväen Liitto

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry

Tossavainen Kari	Metsälä Anna-Heleena
	Vierto Paavo
Bruce Esa	Turunen Kari
	Inkala Lauri
Jokikokko Esko	Ylihukka Kauko
	Markkanen Kari
Pitkälä Esa	Jalovaara Mauno
	Marjamaa Raimo
Saarinen Taisto	Nevalainen Jari
	Perkiö Leo
Tomperi Veijo	Kilpeläinen Antero
	Koskinen Juhani

Ilmailualan Unioni IAU ry

Särömaa Ann-Mari

Winter Kari

Grundström Juha

Kemianliitto ry

Korhonen Tauno

Rahikka Raija

Aalto Ilmo

Elovaara Orvokki

Lähderinne Seija

Sorvali Petri

Jäppinen Kari

Soidinsalo Marjatta

Keski-Mattinen Anne

Kallio Pasi

Suojanen Eero

Kruus Sirkka-Liisa

Hänninen Aira

Toivola Vuokko

Laakso Maritta

Sallinen Vuokko

Ahokas Petri

Salmi Eino

Kunta-alan ammattiliitto KTV ry

Santamäki-Vuori Tuire

Kortelainen Pirjo

Vertti Pirkko

Paananen Eija

Niskanen Riitta

Timonen Raimo

Sintonen Risto

Alanoja Heikki

Lindroos Mirja

Virtanen Markku

Hakanen Jorma

Kuusisto Iiris

Nenonen Marjatta

Heikkinen Asta

Laaksonen Eila

Malinen Martti

Järvinen Juha

Koskensalmi Leila

Santala Eila

Kettunen Saima

Virkki Tapio

Huttunen Keijo

Korhonen Pauli

Koikkalainen Raimo

Kouhia Raimo

Soldatkin Päivi

Hoivala Hannu

Kuusenaho Birgit

Pietilä Tarja

Vuohiniemi Jouko

Liljendal Timo

Jussila Annikki

Luja Kimmo

Bilund Juha

Kinnunen Pertti

Niinikoski Eija

Ilola Timo

Paalanen Hilikka

Pesonen Aulikki

Pilto Antero

Männistö Sakari

Puntanen Anne

Nahkala Lasse

Ovaska Kaija

Pyykkinen Pasi

Lepistö Pekka

Himanen Päivi

Pohjasara Mari

Rajala Jorma	Lieska Eija-Liisa
Siitonen Harri	Rannanpää Eija
Turunen Leena	Toivola Tellervo
Vattulainen Sari	Kuula Hilikka
	Oinonen Pauli
	Tolvanen Marjatta
	Arolaakso Kaarina
	Paukkunen Oili

Metallityöväen Liitto ry

Mononen Esko	Pyhäjärvi Risto
Salmi Jari	Porkka Jukka
Alahäivälä Jouko	Ujala Tytti
Matikka Jarmo	Halttu Helena
Helminen Sari	Ollila Tapio
	Käyhkö Pirjo
	Kaleva Arto
	Ahonen Päivi
	Wiman Lea
Hietala Leevi	Valtanen Pirkko
Karlström Lars-Olof	Schroderus Kirsi
Kärnä Jukka 9.8.05 asti	Markkula Mauno
	Wikstedt Tommy
Larila Keijo	Ruotsalainen Erkki
	Gröhn Pentti
	Jaakola Kalevi
	Junnila Kari
	Nieminen Raimo
	Niemelä Pentti
	Lajunen Timo
	Kemppainen Timo
Peni Raili	Mielonen Mikko
	Raunio Veikko
Piili Arto	Rahkonen Jorma
	Tikkanen Mauri
Pörsti Pekka	Yksjärvi Tauno
	Kuula Raimo
Santaharju Ahti	Henriksson Seppo
	Rajala Kimmo
Vilén Terttu	Kakkonen Erkki
Wallenius Kari	Korkeakoski Lauri
	Jokinen Heikki
	Niemi Arto

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

Karjalainen-Huusko Ritva	Syrjäläinen Outi 20.5.05 asti
Heikkinen Annikki	Rantala Terttu
	Karvinen Ritva
	Länsivuori Eeva
Helo Ellen	Vasara Virve

Järvenpää Sari	Kiuru Eija
Kairenius Tarja	Rohula Ulla
Kilpeläinen Eeva-Liisa	Hujanen Pekka
Koskiniemi Helena	Aromaa Sirpa
Manninen Jaana	Tolonen Markku
Miikkulainen Osmo	Aaltonen Margit
Nuutinen Siiri	Hyvärinen Mia-Mari
Rajala Johanna	Arhenius Päivi
Reunamo Anita	Piirainen Salme
Penttinen Jorma	Aksila Anne
Seppälä Inkeri	Suomalainen Ritva
Seppälä Seppo	Laitila Pertti
Kääriäinen Marko	Hietanen Armi
Noro Katja	Kautonen Esa 20.5.05 asti
Tähtinen Birgit	Majuri Sari
Uitto Jorma	Salolainen-Laine Pirjo
Valkeinen Markku	Roos Merja
Örling Risto	Mokko Pirjo-Riitta
	Aitta-Aho Pertti
	Rantala Pirjo
	Ristilä Ritva
	Nurminen Olavi
	Huusko Vesa
	Jonkka Harri
	Eirtovaara Hannele
	Haataja Matti
	Mäki Hilikka
	Selviranta Sami 21.4.05 asti
	Miettinen Maritta
	Multanen Reijo 13.1.05 asti
	Sadeharju Jari
	Nikula Kimmo 20.5.05 asti
	Ikonen Eija
Paperiliitto ry	
Alanen Tuomo	Limola Irene
Kettunen Matti	Turunen Martti
Kokkonen Pekka	Somppi Alvar
Tyni Seppo	Joutsen Tapio
Ulenius Hannu	Miettinen Kari
	Pessala Raine
	Hautamäki Markku
	Lempinen Martti
	Lumikumpu Päivi
Posti-ja logistiikka-alan unioni PAU ry	
Heikkinen Timo	Niemi Jarmo
Jukkola Oili	Torvinen Juha
	Alho Taru
	Munne Tiina

Lempinen Kari

Lappalainen Vesa
Romo Pentti

Puu-ja erityisalojen liitto ry

Häkkinen Merja

Puottula Kaija
Räty Kyllikki
Kontinen Reijo
Kurko Anja
Mäkilä Jarmo
Palokangas Pentti
Löytynoja Asko
Timonen Terttu
Kosunen Erkki

Korva Markku

Kosonen Esko

Hietanen Pekka

Pekonmäki Reijo

Rakennusliitto ry

Dahlström Leo

Latvala Markku
Snicker Pertti
Rahikainen Tuomo
Frisk Ensio
Porkka Asko
Halonen Juha
Nikku Juha
Nikkanen Mika
Heino Mauri
Avellan Risto
Huupponen Jari
Simpanen Juha-Pekka
Kallio Timo
Nurmi Jarkko
Karppinen Paavo
Kyllönen Matti

Järvinen Arto

Kekarainen Erik

Kormu Jouni

Koskinen Seppo

Lempinen Aarne

Oinas Erkki

Sirviö Eero

Rautatieläisten Liitto ry

Tainamo Raimo

Hellstén Jorma
Matilainen Reino
Mäkelä Seppo
Karakainen Erkki

Tuomi Jaakko

Rautatievirkamiesliitto ry

Laine Taisto

Hokkanen Erkki
Majuri Eija

Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL ry

Vuorio Hannele

Pohjola Pentti O.

Ranki Annikki
Turkki Seppo
Porko Jouni
Tolonen Ritva
Pietari Lea
Ylitalo Eira
Kangasluoma Risto

Riihikoski Seppo

Selander Eija

Sussman Siegbert

Pietarinen Eila
Granlund Jussi**Suomen Merimies-Unioni ry**

Lauriala Markku

Nurmirinta Kari
Luotola Kari
Nikkinen Helena
Katila Terttu

Rännäli Tarja

Suomen Muusikkojen Liitto ry

Värri Kari

Vesterinen Aarne
Lehtinen Lottaliina**Suomen Sosialidemokraattinen Sanomalehtimiesliitto ry**

Peltoniemi Seppo

Pöllänen Marjatta
Piskonen Heikki

Sähköalojen ammattiliitto ry

Harjunpää Timo

Oinas Pentti
Fahlström Seppo
Heiskanen Väinö
Littman Juhani
Rautiola Hannu
Ylikauppila Kari

Aro Seppo

Helander Jouko

Saari Seppo

Valtion ja erityispalvelujen ammattiliitto VAL ry

Hujanen Kari

Lehtinen Sari
Perkiömäki Katariina
Leponiemi Airi
Salonen Juhani
Ukkola Raija
Jauhiainen-Ridell Tuula
Manninen Pauli
Sappinen Markku

Jordan Annikki

Onttonen Olavi

Viherpuro Hannu

Merivartioliitto ry

Seppelin Seppo

Masalin Juha
Yli-Heikkilä Lasse**Tulliliitto ry**

Mäkinen Ari

Nykänen Pauli

Vankilavirkailijain Liitto ry

Syrjänen Jouni

Laakso Reima
Hautala Aimo**Veturimiesten Liitto ry**

Koli Timo

Wilén Yrjö
Noranta Ilkka

Viestintäalan ammattiliitto ry

Keronen Esko

Kokkonen Lahja

Korhonen Reijo

Kosonen Jari
Hentunen Matti
Laosmaa Seija
Talvinen Arja
Silver Esko
Kallio Tuula

Yleinen Lehtimiesliitto ry

Hurme Hannu

Toijonen Sisko-Tuulikki
Saarinen Juha

Läsnäolo- puhe- ja esitysoikeudella

Kaupalan Esimiesliitto KEY ry

Valkonen Mika

Konto Marja
Lehtinen Risto

Suomen Lentoemäntä- ja Stuerttiyhdistys SLSY ry

Heimonen Esa

Kuurne Juha
Huovilainen Marja

Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry

(entinen Postin Toimihenkilöliitto PVL)

Koponen Reijo

Stranden Tarja
Sandberg Mirja

SAK:n hallituksen jäsenet

Varsinaiset jäsenet

Ihalainen Lauri, pj., SAK
Huutola Matti, vpj., SAK
Ainasto Lauri, Puu- ja erityisal.

Alakoski Martti, Sähköliitto
Ahonen Jouko, Paperiliitto
Asara-Laaksonen Teija, KTV
Hynönen Pekka, Rakennusliitto
Julkunen Kaarlo, PAM
Kehälinna Heikki, KTV
Kivistö Mauri, Rakennusliitto
Kovanen Sauli, Paperiliitto
Lindfors Erik, Metalliliitto
Oksa Anja, Metalliliitto
Raitoharju Pertti, Viestintäala
Rannisto Raimo, VTY
Räty Timo, AKT

Henk.kohtainen varajäsen

Helenius Arto, Metalliliitto
Laine-Tuominen Nina, Kemianliitto
Hölttä Kalevi, Puu- ja erityisal.
(26.11. asti)
Alapartanen Jyrki, Puu- ja erityisal.
(26.11. alkaen)
Björkbacka Kalevi, Sähköliitto
Vanhala Petri, Paperiliitto
Heinola Pekka, KTV
Suokas Kyösti, Rakennusliitto
Ahonen Risto, PAM
Saari Ritva-Hanna, KTV
Kurki Rauno, Rakennusliitto
Laitinen Raimo, Paperiliitto
Mäkelä Matti, Metalliliitto
Laine Markku, Metalliliitto
Hämäläinen Irene, Viestintäala
Mäkinen Pirjo, VTY
Salmela Juhani, AKT

Savtschenko Ritva, SEL

Selin Ann, PAM
Söder Juha, Kemianliitto
Vallittu Timo, Kemianliitto
Vanhala Kalevi, Puu-ja erityisal.
Vilkuna Esa, Postiliitto
Vuorenmaa Erkki, Metalliliitto

Vuorio Anssi, PAM
Zitting Simo, SM-U

Yleisvarajäsenet
Lundén Mauri
Vingisaar Jaan
Lindholm Henri
Hakala Rainer
Vänttinen Ahti
Wikström Seppo
Koivunen Juhani
Rämö Kari
Piipponen Eljas
Nyman May
Immonen Seppo
Aalto Riku
Puuska Marja
Veirto Katja
Väänänen Jari
Asikainen Kari
Kallio Kari
Järvinen Harri
Salmi Reijo
Elonen Risto
Anttila Juhani
Nyberg Jarmo
Orajärvi Yrjö
Hemberg Kari
Saarnio Pekka
Valkonen Mika

Anttila Veli-Pekka, SEL
(21.5.2005 asti)
Kunttonen Veli-Matti SEL
(21.5.2005 alkaen)
Muttalainen Kyllikki, PAM
Ruokonen Tuula, Kemianliitto
Salonen Heikki, Kemianliitto
Lepola Sakari, Puu-ja erityisal.
Tamminen Kari, Postiliitto
Löhman Jorma, Metalliliitto
(26.11. asti)
Nurminen Pertti, Metalliliitto
(26.11. alkaen)
Rautavuori Leena, PAM
Teräväinen Pekka, SM-U

Liitto
Rautatieläisten liitto
VTY
SEL
IAU
Muusikkojen liitto
Kemianliitto
AKT
Kemianliitto
AKT
Kemianliitto
KTV
Metalliliitto
PAM
PAM
Paperiliitto
Puu-ja erityisal.
RVL
SSSL
Sähköliitto
Veturimiesten liitto
Postiliitto
Rautatieläisten liitto
VTY
Viestintäala
YLL
KEY

Johtoryhmä

SAK:n hallituksen asettama johtoryhmä kokoontui yhteensä 31 kertaa. SAK:n sääntöjen mukaisesti johtoryhmä valmisti asioita SAK:n hallituksen kokoukselle ja käsittelee SAK:n sisäiseen toimintaan ja henkilöstöön liittyviä asioita.

Johtoryhmän jäseninä toimivat: puheenjohtaja Lauri Ihalainen, hallituksen varapuheenjohtaja Matti Huutola ja johtajat Mikko Paiho lokuuhun 05 saakka ja Arto Kuusiola lokakuusta 05 lukien, Lauri Lyly, Pertti Parmanne, Marjaana Valkonen, Matti Tukiainen ja kehittämisjohtaja Eija Hietanen. Kokouksen sihteerinä toimi Marianne Uuskoski. Johtoryhmän työskentelyyn osallistuivat kutsuttuina apulaisjohtaja Matti Viialainen ja viestintäpäällikkö Sari Aalto-Matturi sekä henkilöstön edustajina luottamusmiehet Timo Koskinen ja Tytti Jäppinen.

Työvaliokunta

Hallituksen välittömänä apuelimenä toimiva työvaliokunta kokoontui 2 kertaa vuonna 2005. Työvaliokunta valmisti asioita SAK:n hallitukselle.

Varsinaiset jäsenet 2005

Lauri Ihalainen, pj., SAK
Matti Huutola, varapj., SAK
Tuire Santamäki-Vuori, KTV
Raimo Rannisto, VTY
Jouko Ahonen, Paperi
Erkki Vuorenmaa, Metall
Ann Selin, PAM
Kalevi Vanhala, Puu-ja erit.
Timo Rätty, AKT
Matti Harjuniemi, Rakennus
Ritva Savtschenko, SEL

Varajäsenet

Anja Oksa, Metall
Teija Asara-Laaksonen, KTV
Heikki Kehälinna, KTV
Jaan Vingisaar, VTY
Timo Vallittu, Kemia
Matti Alakoski, Sähkö
Anssi Vuorio, PAM
Pentti Raitoharju, Viestintä
Esa Vilkkunen, Posti
Erik Lindfors, Metall
Kaarle Julkunen, PAM

Työvaliokunnan kokouksiin osallistuivat myös SAK:n johtoryhmän varsinaiset jäsenet. Kokoussihteerinä toimi Marianne Uuskoski.

Muut valiokunnat

- Viestintävaliokunta
- Järjestövaliokunta
- Nuorisovaliokunta
- Ruotsinkielinen sihteeristö
- Koulutusvaliokunta
- Työelämän kehittämisen valiokunta
- Oikeudellinen valiokunta
- Tasa-arvovaliokunta
- Työsuojeluvaliokunta
- Kansainvälinen valiokunta
- Sosiaalivaliokunta
- Talousvaliokunta
- Henkilöstövaliokunta
- Ammattiyhdistysarkiston johtokunta

Toimialaneuvottelukunnat

- Teollisuusalojen neuvottelukunta
- ® Palvelualojen neuvottelukunta
- Julkisen alan neuvottelukunta
- Kuljetusalojen neuvottelukunta

JÄSENMÄÄRÄT

SAK ry JÄSENLIIITTOJEN JÄSENET 2004 JA 2005									
LIITTO	2004		2005		Naisia %	2004		2005	
	YHTEENSÄ	HENK.	YHTEENSÄ	AM.OS		YHTEENSÄ	HENK.	YHTEENSÄ	AM.OS
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT	51 789	1 059	50 730	154	12	6 162		157 981	810
Ilmailualan Unioni IAU	3 553	109	3 662	6	23	830		32 897	339
Kauppanalan Esimiesliitto (vain Palvelualojen Unionin PAU:n jäsen)	6 149	179	6 328	13	63	3 980		165 274	257
Kemianliitto-Kemifacket	48 761	81	48 842	304	51	25 094		11 721	70
Kunta-alan ammattiliitto KTV	199 749	199 749						15 914	92
JHL:n kokonaisjäsenmäärä (sis.Tulli, Menvario, VVL jäsenet)		225 052	225 052	810	70			11 179	284
Metalityöväen Liitto	166 787	1 302	165 485	339	20			3 879	382
Palvelualojen ammattiliitto PAM	201 593	5 234	206 827	257	80			1 521	83
Paperiliitto	47 870	74	47 796	70	25			948	9
Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU (Postiliitto + PVL yhd. 2005)	29 746	1 539	31 285	92	51			23 313	81
Puu- ja erityisalojen liitto	47 234	1 101	46 133	284	24			1 621	1
Rakennusliitto	80 659	263	80 922	382	5			4 759	12
Rautatieläisten Liitto	14 822	187	14 635	83	10			795	25
Rautatievirkamiesliitto	1 739	85	1 654	163	57			90	
Suomen Elintarviketöläisten Liitto SEL	39 143	330	39 473		59			1 309	
Suomen Lentoemäntä- ja Stuertiyhdistys SLSY	1 797	4	1 801		90				
Suomen Merimies-Unioni SM-U	11 065	29	11 094		43				
Suomen Muusikkojen Liitto	2 979	39	3 018		26				
Suomen Sos.Dem Sanomalehtimiesliitto SSSL	308	5	303		30				
Sähköalojen ammattiliitto	31 301	523	31 824	163	4				
Valtion erityispalvelujen ammattiliitto VAL	5 500	5 500							
VAL ry: kokonaisjäsenmäärä (sis.SAK:n ja VTY:n jäsenet)	26 372	26 372							
Valtion Yhteisjärjestö VTY	27 840	27 840							
Veturimiesten liitto	2 869	1	2 868	27	0				
Viestintäalan ammattiliitto	26 211	157	26 054	95	52				
Yleinen Lehtimiesliitto YLL	189	2	187	-	39				
KAIKKI YHTEENSÄ	1 049 653	3 680	1 045 973	3207	46				

LAUSUNNOT

Edunvalvontaosasto

Valtakunnansovittelija Juhani Salenius
Piirisovittelijoiden toimikaudet
(21.10.2005)

Oikeusministeriö
Korruption vastaisen YK:n yleissopimuksen hyväksyminen
(24.10.2005)

Ulkoasiainministeriö
YK; vammaisten henkilöiden oikeuksia edistävä ja suojeleva kansainvälinen sopimus
(1.11.2005)

Sosiaali- ja terveysministeriö
Tasa-arvon tietopalvelu Suomeen, informaatio- ja dokumentaatiotoiminnan selvityshenkilön raportti.
(9.12.2005)

Jäsenpalveluosasto

Opetusministeriö
Ammatillisen aikuiskoulutuksen järjestäjäverkon, laadun ja rahoituksen kehittäminen
(24.1.2005)

Kansainvälinen osasto

Eduskunta, Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta Jäsenehdotus tuesta vapaaehtoisjärjestöjen pohjoismais - balttilaiselle verkostolle (A 1352/kulttuuri- ja koulutusvaliokunta)
(7.1.2005)

Työympäristöosasto

Oikeusministeriö
Pääomadirektiivin muuttaminen KOM(2004) 730
(5.1.2005)

Työministeriö
ILO/Draft Guidelines for Labour Inspection in Forestry
(10.1.2005)

Työministeriö
Raportit ratifioimattomista ILO:n yleissopimuksista ja suosituksista; ILO:n suositukset nro 81, nro 82, ja nro 133
(25.1.2005)

Työministeriö
Draft code of practice on safety and health in the iron and steel industry
(28.1.2005)

Työministeriö
Työhallinnon julkaisu 345/2005, Luova työote - tuottava työ. Työelämälähtöiseen luovuuteen perustuva tuottavuusstrategia
(28.2.2005)

Ulkoasiainministeriö
YK; Taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskeva yleissopimus; Suomen viides määräaikaisraportti
(16.3.2005)

Sosiaali- ja terveysministeriö
Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan tasavoinstituutin perustamisesta
(5.4.2005)

Työministeriö
ILO/Updating the List of Occupational Diseases
(10.5.2005)

Valtakunnansovittelija Juhani Salenius
IV piirin piirisovittelijan toimikausi
(17.5.2005)

Liikenne- ja viestintäministeriö
Viranomaistiedotteiden välittämisestä matkaviestinverkossa
(18.5.2005)

Työministeriö
Määräaikaisen työn yleisyyttä, käytön lainmukaisuutta ja lainsäädännön kehittämistarpeita koskeva kuulemispyyntö
(18.5.2005)

Sisäasianministeriö
Hallituksen esitys laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta
(24.5.2005)

Sisäasiainministeriö
Ehdotus valtioneuvoston periaatepäätökseksi talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentämiseksi
(10.6.2005)

Työministeriö
ILO:n sopimuksia 13, 87, 88, 98, 100, 111, 115, 119, 120, 122, 136, 139, 144, 155, P155, 159, 161, 162, 167, 176, 181 ja 184 koskeva vuosiraportti
(30.6.2005)

Sosiaali- ja terveysministeriö
Huumausainelainsäädännön muuttamistyöryhmän mietintö
(19.8.2005)

Oikeusministeriö
IPR -työryhmän mietintö ja siihen sisältyvä ehdotus aineettomia oikeuksia koskevien asioiden käsittelystä työtuomioistuimissa koskevaksi lainsäädännöksi (Oikeusministeriön työryhmämietintö 2005:2)
(30.8.2005)

Sosiaali- ja terveysministeriö
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain muuttamisesta
(6.9.2005)

Oikeusministeriö
Ehdotus ulosottokaareksi ja verotäytäntöönpanolaiksi
(12.9.2005)

Oikeusministeriö
Oikeudenkäynnin julkisuus
(15.9.2005)

Oikeusministeriö
Komission yhtiöoikeuden toimintasuunnitelman tarkistaminen
(3.10.2005)

Yhteiskuntapoliittinen edunvalvontaosasto

Verohallitus
Vuonna 2006 ennakoverotuksessa käytettävistä tuloista ja vähennyksistä
(7.11.2005)

Valtiovarainministeriö
Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta koskien tuloverolain muuttamista
(15.11.2005)

Verohallitus
Luonnoksesta verohallituksen päätökseksi vuodelta 2006 toimitettavassa verotuksessa noudatettavista luontaisetujen laskentaperusteista
(28.11.2005)

Verohallitus
Luonnos verohallituksen päätökseksi ilmoittamisvelvollisuudesta ja muistiinpanoista
(1.12.2005)

Verohallitus
Luonnos verohallituksen yhtenäistämisohjeiksi vuodelta 2005 toimitettavaa verotusta varten
(1.12.2005)

Yhteiskuntapoliittinen osasto

Työministeriö

Lausunto ILO:n suosituksesta, joka koskee inhimillisten voimavarojen kehittämistä

(19.1.2005)

Kauppa- ja teollisuusministeriö

Hankintalakityöryhmän muistio - julkisista hankinnoista annetun lain (1505/1992) kokonaisuudistusta valmistelleen työryhmän muistio

(21.1.2005)

Valtiovarainministeriö

Kiinteistörahastotyöryhmän väliraportti

(31.1.2005)

Maa- ja metsätalousministeriö

Elinvoimainen maaseutu -yhteinen vastuumme maaseutupoliittinen kokonaisuohjelma 2005-2008

(11.2.2005)

Opetusministeriö

Koulujen työ- ja loma-aikoja koskeva selvitystyö

(7.4.2005)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lisäeläkedirektiivin kansallinen voimaansaattaminen

(12.4.2005)

Valtiovarainministeriö

Hallituksen esitys Eduskunnalle eräiden verotusmenettelyyn liittyvien säännösten muuttamiseksi

(13.4.2005)

Ympäristöministeriö

Yhdyskuntarakenteen ohjauksen kehittämistyöryhmän mietintö

(14.4.2005)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Sosiaalisen työllistämisen työryhmän raportti 2004:19

(28.4.2005)

Viestintävirasto

Viestintäviraston huomattavaa markkinavoimaa koskevista päätösluonnoksista

(16.5.2005)

Valtiontilintarkastajien kanslia

Julkisen työvoimapalvelun rakenneuudistus

(24.5.2005)

Työministeriö

Valtioneuvoston päätös ulkomaisen työvoiman käytön yleisiä edellytyksiä koskevista valtakunnallisista linjauksista
(3.6.2005)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Hallituksen esitys laiksi tapaturmavakuutuslain muuttamisesta
(17.6.2005)

Valtiovarainministeriö

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi varallisuusverolain kumoamisesta, laiksi varojen arvostamisesta verotuksessa ja eräksi näihin liittyviksi laeiksi
(16.8.2005)

Liikenne- ja viestintäministeriö

EU:n i2010 -tietoyhteiskuntastrategia
(19.8.2005)

Liikenne- ja viestintäministeriö

Suomen logistisen aseman vahvistaminen -toimenpideohjelma
(19.8.2005)

Valtiovarainministeriö

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi väliaikaisesta työnantajan matalapalkkatuesta
(19.8.2005)

Ympäristöministeriö

Kansallinen ohjelma kestävän kulutuksen ja tuotannon edistämiseksi (KULTU-ohjelma)
(25.8.2005)

Verohallitus

Verovuoden 2005 verolomakkeet ja täyttöohjeet
(30.8.2005)

Työministeriö

Työryhmän ehdotus hallituksen maahanmuuttopoliittiseksi ohjelmaksi
(5.9.2005)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Työntekijän eläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioonottamisesta eräissä päivärahoissa: luonnos hallituksen esitykseksi
(5.9.2005)

Maa- ja metsätalousministeriö

Valtioneuvoston maatalouspoliittinen selonteko
(13.9.2005)

Sosiaali- ja terveysministeriö
Yrittäjien sosiaaliturva 2004 työryhmän ehdotukset
(28.9.2005)

Sosiaali- ja terveysministeriö
Työeläkevakuutusyhtiökin uudistamistarpeet / selvityshenkilö Matti Loue-
kosken väliraportti
(11.10.2005)

Yhteiskuntapoliittinen osasto - Kansainvälinen osasto

Ulkoasiainministeriö
Eduskunta/ulkoasiainvaliokunta
Globalisaation hallinta ja Suomi
(14.6.2005)

Suomen kauppapoliittinen ohjelma
(5.7.2005)

Eduskunta, Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta
Jäsen ehdotus koordinoitusta pohjoismaisesta työmarkkinatiedotuksesta
Baltian maissa ja Puolassa, A 1376/elinkeinovaliokunta
(10.10.2005)

Palkansaajakeskusjärjestöt

Työministeriö
ILO; The Employment Relationship Report V (1)
(27.4.2005)

Oikeusministeriö
Lausunto luottotietolainsäädännön kehittämistyöryhmän mietinnöstä
(30.5.2005)

Puolustusministeriö
Rauhanturvaamislain uudistamistyöryhmän mietintö 2005
(9.6.2005)

Työministeriö
Lausunto Kansainvälisen Työjärjestö ILO:n selvityspyyntöön, joka koskee
sukupuolten välisen tasa-arvon, samapalkkaisuuden ja äitiyden suojelun
edistämistä koskevaa päätöslauselmaa
(21.6.2005)

Valtiovarainministeriö
Julkiset ostotarjoukset -työryhmän mietintö
(15.8.2005)

Sosiaali- ja terveysministeriö
Siirtyvää toimintapääomaa koskevan lainsäädännön muuttaminen.
(23.9.2005)

Työministeriö

ILO; Työturvallisuutta ja -terveyttä koskeva raportti IV(1) Promotional framework for occupational safety and health
(26.9.2005)

Työministeriö

Draft ILO Multilateral Framework on Labour Migration
(30.9.2005)

Oikeusministeriö

Palkansaajakeskusjärjestöjen lausunto komission yhtiöoikeuden toimintasuunnitelman tarkistamisesta
(12.10.2005)

Sisäasiainministeriö

Hallituksen esitys kuntalain 32 b §:n ja eräiden muiden lakien muuttamisesta
(8.12.2005)

Palkansaajakeskusjärjestöt - Rakennusliitto ry

Ulkoasiainministeriö

Ihmiskaupan vastaisen toimintasuunnitelman toimeenpano
(7.10.2005)

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Kunta-alan ammattiliitto KTV ry

Valtion yhteisjärjestö VTY ry

Merivartioliitto ry

Valtion ja erityispalvelujen ammattiliitto VAL ry

Sisäasiainministeriö

Sisäasiainministeriön kansalais- ja kansalaisjärjestöstrategia
(14.11.2005)

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry - AKAVA ry

Työministeriö

Rasismidirektiivin toimeenpano Suomessa
(23.6.2005)

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry - Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Oikeusministeriö

SAK:n ja STTK:n lausunto oikeusministeriön työryhmämietinnöstä maksukyvyttömyysjärjestelmien kehittämistarpeiden arvioimisesta (2004:20)
(13.4.2005)

Sisäasiainministeriö

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamiseksi; perheen yhdistämisdirektiivi
(7.9.2005)

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
Hakaniemenranta 1, PL 157
FI-00531 Helsinki
puh. +358 20 774 000
fax +358 20 774 0225
www.sak.fi

